71 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 26. oktobra 2018

Leto LXXI, št. 86, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Sodišče: s kreditoma nič narobe

Ljubljansko sodišče je nekdanja člana uprave Gorenjske banke Gorazda Trčka in Tilna Zugwitza, predsednika uprave idrijske družbe H&R Edvarda Svetlika in nekdanjo vodilno v GBD Skupini Ani Klemenčič oprostilo očitkov zlorabe položaja in pomoči pri tem.

Simon Šubic

Ljubljana – Pri posojilih Gorenjske banke idrijski družbi H&R (10 milijonov evrov) in GBD Skupini iz Kranja (6 milijonov evrov) v letih 2008 in 2009, ki sta ju prejemnici takoj posodili naprej Merfinu, preko katerega so izpeljali menedžerski prevzem nakelskega Merkurja, ni šlo za kaznivo dejanje, je ugotovilo Okrožno sodišče Ljubljana. Ljubljanski okrožni sodnik Gorazd Fabjančič je namreč v torek nekdanja predsednika in člana uprave Gorenjske banke Gorazda Trčka in Tilna Zugwitza, predsednika uprave družbe H&R (lastnice idrijske Hidrie) Edvarda Svetlika in Anico Klemenčič iz GBD Skupine oprostil vseh očitkov zlorabe položaja in pomoči pri kaznivem dejanju. Trček je bil v isti zadevi oproščen tudi očitka storitve kaznivega dejanja krive ovadbe. Sodba ni pravnomočna, pričakovati pa je, da se bo tožilstvo nanjo pritožilo.

Prvoobtoženi Gorazd Trček sodbe ni želel komentirati, saj želi počakati do konca sodnega postopka, torej do pravnomočnosti sodbe. Za Gorenjski glas je le dejal, da so mu povzročili neprecenljivo gmotno škodo, »da o moralni škodi sploh ne govorim«.

Okrožna državna tožilka Tanja Frank Eler iz specializiranega državnega tožilstva je v končni besedi vztrajala pri prvotnih očitkih tožilstva, da sta bančnika Trček in Zugwitz omogočila obvodno financiranje družbe Merfin, v katerem je imel obvladujoči delež Bine Kordež.

14. stran

Ljubljansko sodišče je tudi nekdanjega predsednika uprave Gorenjske banke Gorazda Trčka oprostilo očitka o zlorabi položaja. / Foto: Simon Šubic

Na Dovjem obnovili ceste

Za prenovo cest vključno s komunalno infrastrukturo je Občina Kranjska Gora namenila več kot pol milijona evrov. Sledi še ureditev parkirišča in otroškega igrišča nasproti cerkve.

Marjana Ahačič

Dovje – Temeljita prenova cestne infrastrukture centra vasi Dovje, ki se je je v začetku leta lotila Občina Kranjska Gora, je v glavnem dokončana. Za zahteven projekt popolne sanacije cest v centru vasi, ki je vključeval tudi gradnjo nove komunalne infrastrukture, je občina namenila okoli šeststo tisoč evrov; del sredstev je za projekt prek SVLR prispevala tudi država. Kot je povedal kranjskogorski župan Janez Hrovat, je pri prenovi korit za napajanje živine v središču vasi sodelovala tudi dovška agrarna skupnost.

5. stran

Na Dovjem so temeljito rekonstruirali cestno infrastrukturo. Središče vasi je tako lepo urejeno, žal pa je hiša Pr' Katr, kjer je v zadnjih letih pod okriljem razvojne zadruge deloval gostinski lokal, že skoraj leto dni zaprta.

Obdavčitev nepremičnin po novem prvič leta 2020

4. stran

Ure za eno uro nazaj

Ta konec tedna, v noči s sobote na nedeljo, bomo prešli nazaj na srednjeevropski pasovni čas. Ob treh ponoči bomo urine kazalce pomaknili za eno uro nazaj, na drugo uro. Noč bo torej eno uro daljša.

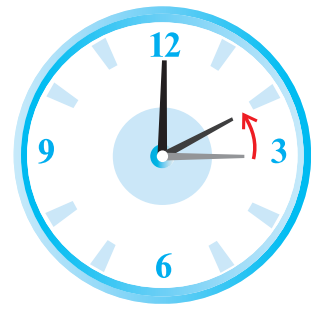

Priloga: kranjske novice

M SORA 70
let tradicije in inovativnosti
M Sora d.d., Trg svobode 2, Žiri

LOKALNE VOLITVE
Volilna komisija je bila prestroga
Upravno sodišče je ugodilo pritožbi Liste Alenke Bratušek in Boštjana Trilarja na odločitev kranjske volilne komisije, ki je zaradi kršitev zakonodaje listi odrekla pravico do sodelovanja na lokalnih volitvah. 2

AKTUALNO
Mebor zlata gazela
Letošnja zlata gazela po izboru časopisne hiše Dnevnik je postalo podjetje Mebor iz Železnikov, ki so ga že prej razglasili za gorenjsko gazelo. Na finalni prireditvi je priznanje iz rok predsednika vlade Marjana Šarca prejel vodja prodaje Simon Mesec. 4

GG+
Internist, ki je ozdravil bolnišnico
Splošna bolnišnica Jesenice je prva med petnajstimi bolnišnicami, vključenimi v sanacijo, ki od ministrstva za zdravje pričakuje sklep o zaključku sanacije. Direktor Janez Poklukar, zdravnik internist, je nastopil drugi mandat. 18

GG+
Kavernam nadel novo preobleko
V magistrski nalogi o neznani in nezaščiteni kulturni dediščini je arhitekt Aleš Kacin iz Žirov predstavil zamisli za ponovno oživitev zdaj večinoma propadajočih objektov vojašnic, ki so jih zgradili ob nekdanji rapalski meji. 19

VREME
Ob koncu tedna bo največ dežja na širšem območju Julijskih Alp, predvsem nedelja pa bo deževna povsod po Gorenjskem.
10/16 °C
jutri: oblačno s padavinami

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Koncertna turneja v spomin na Oliverja Dragojevića

Dupini, Oliverjevi najtesnejši prijatelji in glasbeni velikani, so se ob podpori Oliverjeve družine odločili, da mu posvetijo posebno turnejo, na kateri bodo skupaj z zvestimi oboževalci zapeli v spomin njemu – enemu in edinemu, človeku, ki smo ga vsi ljubili in oboževali, in tistemu, ki mu z največjim poklonom rečemo, da je bil eden največjih glasbenih velikanov našega časa. Prvi koncert si lahko ogledate v petek, 9. novembra, ob 20. uri v ljubljanski Hali Tivoli. Oliverjeve pesmi bodo ob svojih največjih hitih peli: Zorica Kondža, Tony Cetinski, Jasna Zlokić, Tedi Spalato, Davor Radolfi, Klapa Bonaca, Jure Brkljača in Klapa Cambi. Koncert bodo spremljali Dupini, skupina Oliverja Dragojevića. Vstopnice so v prodaji prek sistemov Eventim. Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici. Nagradno vprašanje: Naštejte vsaj 4 sodelujoče na koncertu v Ljubljani. Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 5. novembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Vinska pot v Rovih pod starim Kranjem

Vinska pot je edinstven kulinarični dogodek, na katerem se v najdaljši kleti Gorenjske predstavijo celotna vinorodna Slovenija in njene kulinarične dobrote. Organizatorji so zadovoljni in ponosni, da je prireditev vsako leto bolj obiskana in prepoznavna tako pri razstavljavcih kot obiskovalcih. Že 11. leto zapored ekipa Zavoda za turizem in kulturo Kranj (ZTKK) skrbi, da žlahtna kapljica iz slovenskih vinogradov pride tudi v gorenjsko prestolnico. Zaradi dobrega odziva so se tudi letos odločili, da bo Vinska pot dva konca tedna, in sicer v petek, 9., v soboto, 10., ter v petek, 16., in soboto, 17. novembra. Vstopnice za nekatere termine so že razprodane. Na voljo na vseh prodajnih mestih Eventima, bencinskih servisih Petrol in v Kranjski hiši. Vabimo vas, da okusite vinorodno in kulinarično Slovenijo na Vinski poti v Rovih pod starim Kranjem.

Nagradno vprašanje: Koliko let že ekipa ZZTK prireja Vinsko pot v Rovih pod starim Kranjem? Naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, podarjamo dve vstopnici za Vinsko pot 17. novembra ob 13. uri. Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 5. novembra, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 19. oktobra 2018, prejmejo po dve vstopnici za predstavo Šola za žene, ki bo na Loškem odru 26. oktobra, Maja Arčon iz Medvod, Jože Krek iz Škofje Loke in Vid Repnik iz Ljubljane.
V nagradni igri, ki je bila objavljena 23. oktobra 2018, prejmejo po dve vstopnici za predstavo Rock'n'Roll Janez Šlibar iz Kamne Gorice, Mitja Avsec iz Črnuč in Andreja Šmid iz Radovljice. Nagrajencem čestitamo!

Volilna komisija prestroga

Upravno sodišče je ugodilo pritožbi Liste Alenke Bratušek in Boštjana Trilarja na odločitev kranjske volilne komisije, ki je zaradi kršitev zakonodaje listi odrekla pravico do sodelovanja na lokalnih volitvah.

Vilma Stanovnik

Alenka Bratušek, Boštjan Trilar in Iztok Purič so zadovoljni z odločitvijo upravnega sodišča, kranjski volivci pa bodo tako lahko glasovali tudi za Listo Alenke Bratušek in Boštjana Trilarja. / Foto: Tina Dokl

Kranj – Kranjski župan Boštjan Trilar iz stranke Več za Kranj in predsednica stranke SAB Alenka Bratušek sta se odločila v Kranju imeti skupno listo kandidatov za mestni svet. Poimenovala sta jo Lista Alenke Bratušek in Boštjana Trilarja in podprla tudi skupnega kandidata za župana dr. Iztoka Puriča.

Občinska volilna komisija je presodila, da je ime liste njunih strank napačno in kandidatom na listi odrekla pravico do sodelovanja na lokalnih volitvah. Pri Bratuškovi in Trilarju so se na to izjemno strogo odločitev volilne komisije pritožili na upravno sodišče. Prepričani so bili, da z imenom liste ni nič narobe, poleg tega pa bi jih lahko komisija pozvala k spremembi imena liste in nato kandidatom tudi dovolila sodelovati na volitvah.

Upravno sodišče je odločilo, da so se v kranjski volilni komisiji res zmotili in bili pri odločitvi prestrogi. Sodišče se celo ni strinjalo s pogledom volilne komisije, da je ime liste napačno. Komisiji je zato naložilo, naj konkretno opredeli formalne pomanjkljivosti liste kandidatov in tudi navede, kako jih v SAB in stranki Več za Kranj odpravijo ter nato normalno nastopijo na volitvah, ko bodo to storili.

Trilar in Bratuškova sta po prejemu sodbe povedala, da sta odločitev sodišča pričakovala. »Verjamem, da se bo to, da sta v Kranju dve močni stranki združili moči z enotno listo in s skupnim županskim kandidatom, odrazilo tudi na rezultatu,« je povedala Alenka Bratušek.

Župan Boštjan Trilar je poudaril, da je še posebno ponosen na državo: »Po tej odločitvi sodišča je jasno, da občinska volilna komisija ne more samovoljno odločiti, kdo lahko sodeluje na volitvah. O zmagovalcu bodo odločili Kranjčanke in Kranjčani.«

Kandidat za župana dr. Iztok Purič je vse sodelujoče v kampanji pozval k pošteni igri.

Leopold Pogačar za četrti mandat

Župan občine Žirovnica Leopold Pogačar se bo potegoval za svoj četrti županski mandat.

Urša Peternel

Leopold Pogačar se je z nekaterimi od kandidatov Neodvisne liste za Žirovnico za občinski svet predstavil v sredo v Čopovi rojstni hiši.

Žirovnica – Dvainpetdesetletni pravnik notranjih zadev Leopold Pogačar, ki občino Žirovnica vodi že dvanajsto leto, se bo na volitvah potegoval za svoj četrti županski mandat. A če pred štirimi leti ni imel nobenega protikandidata, se bo tokrat moral soočiti s protikandidatko. Kot je dejal, je konkurence vesel, saj le tako lahko izmeriš, ali je tisto, kar počneš, res najboljše.

Tudi na tokratnih volitvah bo Pogačar nastopil s podporo Neodvisne liste za Žirovnico, ki je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti, torej ob ustanovitvi samostojne občine Žirovnica. »Za ponovno kandidaturo sem se odločil, ker nas čaka še kar nekaj projektov in investicij, ki jih želimo nadaljevati oziroma zaključiti,« je dejal Pogačar in med glavnimi projekti v novem mandatu omenil gradnjo obvoznice mimo Vrbe, obnovo ceste s pločniki, avtobusnimi postajališči in večnamensko stezo za kolesarje in pešce med Breznico in Zabreznico ter gradnjo krožišča na Breznici. Zgradili bodo dodatna parkirišča na Rodinah in v Doslovčah, prizidek k vrtcu, v roku štirih let naj bi se začela tudi gradnja doma starostnikov. Pogačar obljublja tudi nadaljnji razvoj doline Završnica in turizma v občini.

Neodvisna lista za Žirovnico je v tem mandatu v žirovniškem občinskem svetu imela sedem občinskih svetnikov, torej polovico vseh. V novem mandatu upajo na šest do osem mest, na listi je tudi nekaj novih obrazov, prav tako so nekoliko premešali vrstni red kandidatov. Po Pogačarjevih besedah je prednost liste v tem, da jo sestavljajo kandidati iz vseh vasi, različnih poklicev, starosti in ideoloških pogledov.

Do volitev bo lista pripravila več srečanj, med drugim okroglo mizo Turizem – naša perspektiva v Žirovnici, predvolilno medgeneracijsko druženje in srečanje z mladimi in malo manj mladimi volivci.

Za lepšo prihodnost občine

Kandidaturo za župana in občinski svet je vložil tudi občinski odbor Stranke Alenke Bratušek Domžale.

Jasna Paladin

Domžale – Kandidat za župana Stranke Alenke Bratušek v Domžalah je 61-letni Bojan Arh, magister prava. Je poročen in oče dveh odraslih otrok. Pred upokojitvijo je bil ves čas zaposlen v državni upravi, kjer je zasedal različna vodstvena delovna mesta. V svoji dolgoletni karieri je sodeloval v različnih državnih projektih. Na področju lokalne samouprave na Občini Domžale je deloval več let kot član in predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in bil namestnik in predsednik Občinske volilne komisije Domžale, poleg tega je bil tudi predsednik Ženskega košarkarskega kluba Domžale. Po upokojitvi je aktiven predvsem kot podpredsednik Združenja Sever Ljubljana. Je tudi predsednik Občinskega odbora Domžale Stranke Alenke Bratušek. Kot je povedal ob vložitvi kandidature, se je za sodelovanje na lokalnih volitvah odločil zato, ker misli, da si občanke in občani zaslužijo več in da lahko s

Bojan Arh

svojim znanjem in odgovornostjo pripomore k lepši in prijaznejši prihodnosti vseh v občini.

Občinski odbor Stranke Alenke Bratušek Domžale bo v prihodnjem mesecu pripravil več dogodkov. V ponedeljek, 5. novembra, ob 18. uri tako vabijo v Knjižnico Domžale na okroglo mizo z naslovom Javni primestni potniški promet in mesto Domžale. V razpravi bosta sodelovala tudi ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek in domžalski župan Toni Dragar.

Delal bi za vse občane, ne za elito

Andrej Frelih - Tyson je kandidat za župana Občine Tržič.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Andrej Frelih - Tyson za župana Občine Tržič kandidira s podporo liste Spremembe za preporod Tržiča. Po izobrazbi je strojni tehnik, policist in diplomirani upravni organizator dela. Od lanske jeseni je zaposlen kot državni inšpektor na Inšpektoratu RS za notranje zadeve. V mladosti je bil državni prvak v judu, je trener in predsednik judo kluba. Pravi, da mu je judo prinesel vrline, kot so samoobvladovanje, odločnost

Andrej Frelih - Tyson

in poštenost. »Kandidiram zato, ker naša občina zaradi slabega vodenja postaja občina zamujenih priložnosti; občina med drugim zelo slabo črpa evropska sredstva, gospodarski subjekti odhajajo iz občine, pločniki in kolesarske steze so nedograjene ... Tržič želim preporoditi v uspešno, pošteno, učinkovito in varno občino,« je poudaril Frelih in dodal: »Namesto prakse sedanjega župana, ki dela za svojo elito, bom jaz kot župan delal v dobro vseh občanov. Želim videti Tržič, ki bo cvetel. Naša ekipa ima znanje, dober program in močno željo po spremembah na bolje.« Če bo izvoljen, Frelih napoveduje ureditev gospodarske cone, gospodarski razvoj pa bo poleg turizma gonilna sila preporoda Tržiča. Poskrbel bi tudi za ustrezno ureditev prometne infrastrukture, da bo ta sodobna, predvsem pa varna. Vzpostavil bi participatorni proračun, ki je instrument neposredne demokracije, kjer občani sami odločajo, za kaj bodo porabili denar.

Razočaran nad stanjem v Domžalah

V bitko za domžalskega župana se podaja tudi Metod Marčun, neodvisni kandidat, ki pa so ga podprle skoraj vse večje stranke, in sicer SDS, NSi, SD in SMC.

Jasna Paladin

Radomlje – Metod Marčun je dolgoletni samostojni podjetnik, ki z družino živi v Radomljah. Z lokalno politiko ima že kar nekaj izkušenj, saj je več mandatov vodil Krajevno skupnost Radomlje, zadnja dva mandata je tudi občinski svetnik. Na volitve se podaja s svojo Listo Metoda Marčuna.

»Zaskrbljen sem, ko gledam, kako sedanji župan neuspešno vodi našo občino. Spremembe so nujne. Aktualnemu županu po dvanajstih letih primanjkuje volje, želje, razsodnosti in pa tudi vizije, zato občina

Metod Marčun

očitno stagnira. Uspešnih razvojnih projektov praktično ni, če pa so, so tisti, ki so bili bodisi nepremišljeni, kot je garažna hiša, ali pa so občutno predragi, kar lahko trdimo za komunalne storitve v naši občini. Tako meni tudi večina političnih strank v Domžalah, zato smo se združili v tako močno koalicijo,« je na novinarski konferenci povedal Metod Marčun in predstavil svoj program, strnjen v deset točk. Te so ureditev centra Domžal, gospodarstvo, promet, starostniki, mladostniki, krajevne skupnosti, šport, kultura, zaščita in reševanje, trajnostni razvoj.

O svoji zmagi je prepričan, želi pa si jo že v prvem krogu.

Fajfar predstavil nove člane liste

Radovljica – Branko Fajfar, kandidat za župana Občine Radovljica, je v torek predstavil nove člane na Listi krajevnih skupnosti – LKS, katere nosilec je. Lista ima v tem mandatu tri predstavnike v občinskem svetu. Na listi je osem novih imen: pravnica Nana Jauk, vzgojiteljica Špela Udir, podjetnik Jože Mlinarič, plezalec Domen Škofic, upokojenec Jože Zima, pediatrinja Milena Vrečko Tolar, upokojenka Jožica Hrovat in inženir Branko Kavčič. Fajfar pravi, da je lista z novimi člani pridobila dodano vrednost. Pričakuje uspeh na volitvah in podvojitev članstva v občinskem svetu. Njihov cilj enakomeren razvoj občine s poudarkom na izgradnji infrastrukture po vsej občini. Prednost dajejo odvajanju in čiščenju odpadnih voda in obnovitvi občinskih cest. Zavzemali se bodo za znatno podporo kmetijstvu in gospodarstvu ter podpirali šport za široke množice občanov, je še poudaril Fajfar.

Podpira ga tudi nekdanji župan

Tomaž Kuralt je kandidat za župana Medvod.

Maja Bertoncelj

Rakovnik – Kot kandidat za župana Medvod se je predstavil Tomaž Kuralt, ki živi v Goričanah. Predlagatelj kandidature je nekdanji dolgoletni medvoški župan Stanislav Žagar s skupino volivcev. Podpira ga Nestrankarska lista za napredek krajev občine Medvode, podporo pa sta mu na predstavitvi izrekla tudi evropska poslanka Tanja Fajon in nekdanji minister Igor Lukšič, oba iz vrst SD in oba občana Medvod.

Tomaž Kuralt

»Kandidiram, ker verjamem, da lahko s svojim znanjem in izkušnjami doprinesem h kvalitetnejšemu in prijetnejšemu bivanju v naši občini,« poudarja 31-letni Kuralt in dodaja: »Ne podpiram neodzivne občinske uprave in nedostopnega vodstva občine, ignoriranja pobud in predlogov občank in občanov, županovanja v smislu »kdor ni z nami, je proti nam«, omejevanja delovanja krajevnih in vaških skupnosti, negospodarnega ravnanja z občinskimi sredstvi, poljubnega in prenizkega financiranja vseh lokalnih društev, javnih razpisov, ki z nerazumnimi in prirejenimi pogoji izločajo lokalna podjetja in posameznike, ter povečanja števila zaposlenih in kadrovanja brez ustreznih strokovnih kompetenc.«

Tomaž Kuralt je v volilni enoti 3 tudi kandidat za člana občinskega sveta – kot prvi na Nestrankarski listi za napredek krajev občine Medvode.

Matej Slapar odpira volilni štab

Kamnik – Kandidat za župana občine Kamnik Matej Slapar danes, 26. oktobra, ob 16. uri odpira svoj volilni štab, ki bo hkrati tudi volilni štab stranke NSi, katere član in županski kandidat je. Prostore so uredili na Japljevi ulici 4 (v bližini kavarne Veronika), vanje pa občane s predlogi vabijo vsak dan do volitev.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

KOMENTAR
Simon Šubic

Rečeno, storjeno

V družbi vseh izjemnih gorenjskih podjetij je za nas res velika čast in smo zelo veseli in se bomo potrudili zastopati Gorenjsko na najboljši možni način na slovenskem izboru,« je pred dvema tednoma na Bledu ob prevzemu Dnevnikovega priznanja za gorenjsko gazelo dejal Simon Mesec, vodja prodaje v podjetju Mebor iz Železnikov, ki ga je leta 1991 ustanovil njegov oče Boris. Rečeno, storjeno. V sredo zvečer je namreč srednji od treh Mesčevih sinov, ki so vsi vključeni v družinsko podjetje, v Cankarjevem domu v Ljubljani iz rok slovenskega predsednika vlade Marjana Šarca prevzel priznanje zlata gazela 2018, torej najboljše hitro rastoče podjetje v Sloveniji.

Mebor, eden vodilnih proizvajalcev vrhunskih lesnoobdelovalnih strojev, je že četrto gorenjsko podjetje, ki so ga v zadnjih letih izbrali za zlato gazelo. Kar je zanimivo, vsa prihajajo iz različnih panog. Leta 2016 je zlato gazelo prejelo šenčursko računalniško podjetje Euro Plus, krovna družba mednarodne skupine NiceLabel, ki je vodilno globalno podjetje na področju programskih rešitev za označevanje. Še leto dni pred tem so enako priznanje podelili podjetju RLS, merilna tehnika iz Komende, ki je specializirano za razvoj in izdelavo rotacijskih in linearnih senzorjev pomika in zasuka. Leta 2013 pa je od šestih regijskih gazel najhitreje tekel škofjeloški proizvajalec kamene in steklene volne Knauf Insulation.

Gorenjska podjetja v zadnjih letih izstopajo tudi v drugih izborih na področju gospodarstva. Domel iz Železnikov, kranjska Iskratel in Iskraemeco ter jeseniški Acroni, naj jih naštejemo samo nekaj, se redno uvrščajo med najbolj inovativna slovenska podjetja na vsakoletnih izborih, ki jih prireja Gospodarska zbornica Slovenije. Slednja podeljuje tudi t. i. gospodarske oskarje oz. nagrade za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. V zadnjih letih so jih prejeli direktor Nika Železniki Rado Čulibrk, nekdanja predsednica uprave Domel Holdinga Jožica Rejec, direktor in lastnik Polycoma Škofja Loka Iztok Stanonik, direktor in ustanovitelj podjetja Lotrič Meroslovje Marko Lotrič ...

Zgoraj naštetim podjetjem bi zlahka dodali vsaj še ducat drugih inovativnih podjetij, ki uspešno konkurirajo na vse bolj zahtevnem svetovnem trgu. Kriza, ki jo nekateri spet napovedujejo, sicer lahko znova pošteno zamaje temelje gorenjskega gospodarstva, a zdi se, da tako trdnih temeljev že dolgo ni imelo. To se med drugim kaže tudi v njegovi večletni konstantni rasti, predvsem na račun izvoza, pa tudi v najnižji stopnji registrirane brezposelnosti v državi, ki je avgusta znašala samo 5,2 odstotka.

Mebor zlata gazela

Simon Šubic

Ljubljana, Železniki – Letošnja zlata gazela po izboru časopisne hiše Dnevnik je postalo podjetje Mebor iz Železnikov, ki so ga pred dvema tednoma razglasili že za gorenjsko gazelo. Na finalni prireditvi v Cankarjevem domu v Ljubljani je priznanje iz rok predsednika vlade Marjana Šarca prejel vodja prodaje v Meborju Simon Mesec, eden od sinov ustanovitelja in direktorja proizvajalca vrhunskih lesnoobdelovalnih strojev Borisa Mesca. Ni pomembno, od kod prihaja podjetje, temveč da ima dober izdelek za konkurenčno ceno, je ob tem poudaril. Srebrna gazela je iz Šempetra pri Gorici, bronasta pa Roletarstvo Medle iz Novega mesta.

V Meborju neradi napovedujejo nadaljnji razvoj, zanje je ključno, da konstantno in stabilno rastejo. »Imamo vizijo, da bodo stroji Mebor prisotni v vseh državah, kjer režejo les. V skladu s tem lahko rečemo, da bomo v petih letih dodali vsaj deset do petnajst novih trgov po svetu in seveda zaposlili dodatne ljudi. V podjetje želimo privabiti še več visokokvalificiranih kadrov, da še bolj razvijemo inovacije. Želimo si, da v žagarski industriji predstavimo nove preboje v tehnologiji. Naša glavna želja je, da postanemo vodilni tudi v segmentu zelo velikih žagarskih obratov, kamor smo pred nekaj leti že začeli vstopati,« je Simon Mesec razložil že pred dvema tednoma na finalu gorenjskega izbora na Bledu. »Gazela Mebor bo zdaj dobila nov zagon in še dodatno energijo, da bo še hitreje tekla, in to na dolge proge,« je tedaj še poudaril.

Po novem prvič čez dve leti

Po načrtu vladajoče koalicije naj bi nepremičnine prvič obdavčili po novem zakonu leta 2020. V povprečju naj bi zavezanci plačali toliko kot doslej, lahko pa bodo pri posameznem zavezancu odstopanja navzgor ali navzdol.

Cveto Zaplotnik

V obdavčitev naj bi zajeli vse vrste nepremičnin, izjeme naj bi bile le nepremičnine mednarodnih ustanov. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Ministrstvo za finance je na svojih spletnih straneh predstavilo delovni osnutek prenove sistema obdavčitve nepremičnin, o katerem bo najprej razpravljala vladajoča koalicija, nato pa še občine, interesna združenja in strokovna javnost. Po časovnem načrtu naj bi predlog zakona marca prihodnje leto sprejela vlada, še pred parlamentarnimi počitnicami pa tudi državni zbor. Zakon naj bi uveljavili 1. januarja 2020, v letu 2020 pa naj bi nepremičnine že prvič obdavčili po novem zakonu. Čas do sprejetja zakona je po opozorilu ministrstva za finance treba izkoristiti tudi za izboljšanje podatkov o nepremičninah v evidenci geodetske uprave, kar je naloga lastnikov nepremičnin in tistih, ki so odgovorni za posamezne javne evidence.

Obdavčili naj bi vse nepremičnine

Kot navajajo na ministrstvu za finance, naj bi davek na nepremičnine, ki bo nadomestil tri dajatve – nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), davek od premoženja in pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest –, ostal izključno prihodek občin, s čimer bi jim zagotovili stabilen in predvidljiv vir financiranja za njihove razvojne in investicijske potrebe. Lani so občine z vsemi tremi vrstami dajatev zbrale 224 milijonov evrov prihodkov, od tega 216 milijonov evrov z NUSZ, z obdavčitvijo po novem pričakujejo nekoliko višji prihodek, predvsem na račun tega, ker naj bi v obdavčitev zajeli nepremičnine, ki doslej niso bile zajete. »Koliko večji bo prihodek, bo odvisno od tega, kakšne bodo končne rešitve – na primer glede zajema nepremičnin ali stopnje obdavčitve,« pojasnjujejo na ministrstvu in poudarjajo, da naj bi bila osnova za obdavčitev posplošena tržna vrednost nepremičnin in da naj bi v obdavčitev zajeli vse vrste nepremičnin, z izjemo nepremičnin mednarodnih ustanov.

Različne davčne stopnje

Davčne stopnje naj bi bile takšne, da zavezanci v povprečju ne bi plačali bistveno več davka, kot ga zdaj skupno z vsemi tremi vrstami dajatve, lahko pa bi pri posameznem zavezancu prišlo do odstopanja navzgor ali navzdol. Davčne stopnje naj bi bile različne, praviloma za stanovanjske nepremičnine nižje kot za poslovne, nižje naj bi bile tudi za kmetijska in gozdna zemljišča. Ministrstvo na podlagi analize sedanje obdavčitve nepremičnin in simulacije davčnih stopenj kot najprimernejšo rešitev predlaga upoštevanje sedanje efektivne stopnje ter tako za stanovanja 0,1-odstotno in za druge stavbe 0,6-odstotno davčno stopnjo. Za kmetijska in gozdna zemljišča naj bi upoštevali stopnje, ki so bile že pred petimi leti usklajene z interesnimi skupinami – za kmetijska zemljišča 0,15-odstotno stopnjo in za gozdna zemljišča 0,07-odstotno. Občine naj bi z novim zakonom dobile možnost, da zakonsko določene davčne stopnje lahko za določen odstotek zvišajo ali znižajo. Pravno varnost zavezancev naj bi zagotovili z možnostjo pritožbe.

Porazdelitev davčnih bremen

Z novim zakonom naj bi po napovedih ministrstva za finance v državi poenotili način določanja davčne osnove in davčnih stopenj, zagotovili večjo pravičnost pri odmeri davka, administrativno poenotili sistem, bolj enakomerno porazdelili davčna bremena med dohodek, potrošnjo in premoženje in glede plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča vsaj deloma razbremenili gospodarstvo.

Odločbe izdajajo z zamikom

Tudi na Centru za socialno delo Gorenjska prihaja do manjših zamikov pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev. Danes je dodatni oktobrski termin za izplačilo štipendij.

Ana Šubic

Kranj – Podobno kot drugje po državi tudi na Centru za socialno delo (CSD) Gorenjska prihaja do zamud pri izdajanju odločb o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Kot so pojasnili, je zaradi velikega števila avgustovskih in septembrskih vlog, predvsem za otroški dodatek, subvencijo vrtca in državne štipendije, prišlo do manjših zamikov pri izdajanju odločb. »K temu je prispevalo tudi nedelovanje informacijskega sistema v septembru in oktobru. Dodaten zamik pri odločanju pa je prinesla še reorganizacija centrov, vzpostavljena s 1. oktobrom. V prvem tednu oktobra vsi zaposleni niso mogli dostopati do informacijskega sistema in posledično en teden niso mogli obravnavati nobenih vlog,« so razložili na CSD Gorenjska.

Avgusta so na CSD Gorenjska prejeli približno 12.600 vlog, do minulega torka so jih rešili 96 odstotkov. Omeniti velja, da je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zaradi reorganizacije CSD-jev in nedelovanja sistema omogočilo dodatni rok za obdelavo podatkov in s tem dodatni oktobrski rok za izplačilo štipendij, ki je predviden danes. Želeli so namreč, da je čim manj vlagateljev, ki bodo na štipendije morali čakati do 9. novembra. Na CSD Gorenjska so zagotovili, da bo večina dijakov štipendije dobila še ta mesec. Septembra so prejeli 4750 vlog, predvsem za državne štipendije za študente. Do zadnjega tedna v oktobru so jih rešili približno 58 odstotkov.

Kot poudarjajo, bodo kljub zamikom odločbe o pravicah iz javnih sredstev večinoma izdane v določnem roku dveh mesecev od prejema popolne vloge. Zaposleni tako delajo tudi ob koncih tedna ali pa nadure preko delovnega časa. »Če odločba ni izdana do roka, ki je določen po terminskem planu za obdelavo podatkov, se bo izplačilo zamaknilo v naslednji mesec in se bo izvedel poračun. Pravici do otroškega dodatka in državne štipendije se vedno izplačujeta za nazaj. Prav tako vrtci položnice izdajajo za pretekli mesec, zato se v primeru zamude pri izdaji odločbe plača 77 odstotkov cene programa, razen če se z vrtcem dogovori drugače, za nazaj pa vrtec poračuna preveč plačan znesek,« so še razložili na CSD Gorenjska.

O proračunu za prihodnje leto

Kranjskogorski občinski svet se je pred nedavnim sestal še na zadnji seji v tem mandatu. Svetniki so na seji v prvem branju potrdili proračun občine za prihodnje leto in ga posredovali v tridesetdnevno javno obravnavo.

Marjana Ahačič

Kranjska Gora – Osrednja točka dnevnega reda je bil proračun občine za prihodnje leto, ki so ga svetniki v prvem branju tudi potrdili. Za leto 2019 tako občina načrtuje nekaj več kot deset milijonov evrov, kar je za slab milijon več kot lani. Povišanje gre predvsem na račun predvidene višje turistične takse, zbranega komunalnega prispevka in davka na promet nepremičnin ter sofinanciranj države za projekte, povezane z odpravljanjem posledic naravnih nesreč.

Načrtovani odhodki znašajo 11,7 milijona evrov, kar pomeni 1,5 milijona proračunskega primanjkljaja, ki se bo kril iz ocenjenega ostanka sredstev lanskega leta, so pojasnili na občinski upravi.

Občina Kranjska Gora bo tudi v prihodnjem letu dobršen del sredstev namenila za cestno infrastrukturo s poudarkom na vzdrževanju cest na Dovjem in v Gozdu - Martuljku ter v Mojstrani, kjer bodo v sklopu projekta umirjanja prometa v dolini Vrata urejali parkirišča. Za gospodarstvo in turizem je namenjenih dobrih sedem odstotkov proračuna, prav toliko kot za prostorsko planiranje, stanovanjske zadeve in komunalno dejavnost. Za prihodnje leto je v načrtu tudi ureditev novega otroškega igrišča na Dovjem, med večjimi načrtovanimi investicijami pa so še začetek gradnje novega vrtca v Mojstrani in ureditev drsališča pod žičnico v Mojstrani, za kar je v proračunu načrtovanih dvesto tisoč evrov.

Občinski svet je potrdil predlog proračuna v prvi obravnavi in ga posredoval v tridesetdnevno javno obravnavo.

Na Dovjem obnovili ceste

1. stran

Po načrtih bodo v prihodnjem letu na že pripravljenem zemljišču nasproti cerkve na Dovjem uredili še parkirišče, zraven pa tudi otroško igrišče in s tem bo projekt urejanja infrastrukture na Dovjem načeloma zaključen. Župan Hrovat obljublja, da bodo na podoben način – tako kot v lanskem letu v Ratečah in letos na Dovjem – postopno prenovili vse kraje v občini.

Tržnica tudi v Cerkljah

Cerklje – Minulo soboto so člani Top liste Občine Cerklje pri Kmetijski zadrugi Cerklje pod vodstvom turistične delavke in nosilke dopolnilne dejavnosti na kmetiji Polone Kuhar organizirali prvo tržnico, na kateri so se predstavili lokalni pridelovalci hrane. Obiskovalci, ki so se v precejšnjem številu udeležili tržnice, so lahko izbirali med različnimi »jesenskimi dobrotami«, mlečnimi in mesnimi izdelki, medom in drugimi dobrotami. Po besedah organizatorjev je bila to prva, poskusna izvedba tržnice v Cerkljah, zaradi dobrega odziva pa zagotovo ne zadnja.

Pestro dogajanje na tržnici v Cerkljah

Skupna kandidatura za denar

Predstavniki Združenja zgodovinskih mest so na skupščini podprli pobudo radovljiškega župana Cirila Globočnika, da skupaj kandidirajo za nepovratna evropska sredstva na področju trajnostne mobilnosti.

Marjana Ahačič

Radovljica – V sredo je bila v Radovljici skupščina Združenja zgodovinskih mest, organizacije, ki združuje 15 slovenskih zgodovinskih mest, od tega šest gorenjskih: Radovljico, Jesenice, Škofjo Loko, Kranj, Tržič in Kamnik. Na srečanju so pregledali in ocenili opravljeno delo v letošnjem letu ter potrdili načrte za prihodnje leto. »Ugotovili smo, da smo letos opravili vse naloge, ki smo si jih zastavili. Glavnina aktivnosti in sredstev je bila namenjena turistični promociji zgodovinskih mest oziroma promociji produkta Mesta in kultura, ki smo jo izvajali skupaj s Slovensko turistično organizacijo,« je povedala Mateja Hafner Dolenc, generalna sekretarka združenja.

»Glavnina aktivnosti in sredstev je bila v letošnjem letu namenjena turistični promociji zgodovinskih mest oziroma promociji produkta Mesta in kultura, ki smo jo izvajali skupaj s Slovensko turistično organizacijo.«

Predstavniki Združenja zgodovinskih mest so se v sredo zbrali na skupščini združenja v novi radovljiški knjižnici.

»Drugo pomembno področje našega dela pa je prenova, varovanje in izobraževanje o kvalitetni prenovi kulturne dediščine. V okviru tega vsako leto organiziramo štiri delavnice – kot so na primer kamnoseška delavnica, delavnica izdelovanja apnenih ometov in delavnica obnove starih oken – na katerih se udeleženci učijo o starih obrteh in spretnostih, ki so potrebne za kvalitetno prenovo,« je pojasnila.

Združenje je sprejelo tudi program dela za prihodnje leto, ki bo, kot pravi Mateja Hafner Dolenc, tako kot letos usmerjeno v turistično promocijo starih mest s poudarkom na kulturi. »STO je letošnje in prihodnje leto razglasila za leto kulture v slovenskem turizmu, ki jo tudi mi poudarjamo. Še več aktivnosti bo potekalo v okviru šole prenove, ki jo bomo obogatili z rednimi mesečnimi predavanji,« je še povedala.

Članice združenja so na srečanju podprle pobudo radovljiškega župana Cirila Globočnika za skupno kandidiranje za nepovratna sredstva na področju trajnostne mobilnosti. »Vesel sem, da smo se tokrat zbrali v Radovljici in da so tudi predstavniki drugih zgodovinskih mest podprli mojo pobudo za skupno kandidaturo za nepovratna evropska sredstva za trajnostno mobilnost. V ta okvir sodijo kolesarske povezave, garažne hiše, parkirni prostori ... O tem sem se že pogovarjal z evropsko komisarko Violeto Bulc in prav danes smo se dogovorili, da se z njo ponovno srečamo in dogovorimo o podrobnostih. Potem lahko začnemo pripravljati tudi formalne predloge. Konec leta 2020 namreč poteče sedanja finančna perspektiva, in kot kaže, bodo na tem področju določena sredstva ostala – in prav nanje računamo v skupnosti zgodovinskih mest. Radovljica bi s temi sredstvi želeli zgraditi parkirno hišo pod grajskim parkom,« je povedal Globočnik.

www.nlb.si/ oglasno sporočilo

Prihodnost otrok: Da bo iz majhnega zraslo veliko

Živimo v času hitrih sprememb, ko je gotovo le to, da je že jutri lahko vse drugače. Ko postanemo starši, se tega zavedamo še toliko bolj, saj se v našem življenju nenadoma pojavi kopica nepričakovanih izzivov in stroškov. Zaradi slednjih je morda težko razmišljati o dodatnem varčevanju, a ravno takrat lahko z najmanjšimi vložki naredimo največ!

»Z odraščajočim otrokom rastejo tudi njegove potrebe. Zato je za njegovo prihodnost dobro poskrbeti že danes.«

Korak za korakom …

»Ko je otrok še manjši ali še preden se sploh rodi, je odličen trenutek, da se odločite za postopno varčevanje ali varčevalni račun,« pravi Mojca Čuk. Mesečno to sicer pomeni odpoved majhnemu znesku, a skozi leta lahko privarčujete zajeten izkupiček. Če že v otrokovih mladih letih razpolagate z večjimi prostimi sredstvi, pa se lahko odločite za depozit. »Denar vam sicer dlje časa ne bo dostopen, a vam po drugi strani to onemogoči, da bi ga porabili za kaj drugega,« še dodaja.

Otroci so naše največje bogastvo

Ker je varčevanje za otroke po naravi dolgoročno, je postopno varčevanje v delniških vzajemnih skladih ena bolj donosnih možnosti, ki jih lahko izberete. Varčujete lahko že z zelo nizkimi zneski, prednost tovrstnega varčevanja pa je tudi njegova izjemna prilagodljivost času in višini zneska.

Mojca Čuk, vodja NLB Poslovalnice Kranj in NLB Poslovalnice Bled

Pri razmišljanju o otrokovi prihodnosti pa ne smemo pozabiti na najpomembnejšo finančno vzgojo. Finančne injekcije so namreč odlične, da otroku priskočite na pomoč, »a te naj ne bodo edino izhodišče njegovega osamosvajanja. Pomembno je, da ga naučite stati na svojih (finančnih) nogah,« zaključuje sogovornica in vas vabi v NLB Poslovalnico Kranj in NLB Poslovalnico Bled.

Nesnaga na ekološkem otoku

Nesnago v Čirčah so odstranili.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kot so sporočili s kranjske mestne uprave, jih je prijavitelj iz Čirč opozoril na nesnago, ki leži ob ekološkem otoku. V Čirčah so že opravili inšpekcijski ogled, prav tako so odstranili nesnago, ki tja ne sodi. Medobčinski inšpektorat Kranj (MIK) bo zoper domnevne prekrškarje uvedel pet prekrškovnih postopkov, štirje od teh bodo uvedeni proti fizičnim osebam, eden proti samostojnemu podjetniku.

Poleg nenapovedanih inšpekcijskih pregledov MIK opravlja tudi preglede na podlagi prejetih prijav. Primer z območja Čirč še malo ni osamljen. Inšpekcijske službe zaznajo največ nepravilnosti pri ločevanju in odlaganju odpadkov v večstanovanjskih stavbah, kršitelji pa so največkrat identificirani na podlagi odrezkov, položnic in pisem z osebnimi imeni.

V Mestni občini Kranj ravnanje s komunalnimi odpadki ureja Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Mestni občini Kranj, po katerem so kršiteljem lahko izrečene globe, in sicer 1.500 evrov za pravno osebo, osemsto evrov za odgovorno osebo pravne osebe, tisoč evrov za samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in petsto evrov za posameznika.

ADLER APOTHEKE
Mag. pharm. Jutta Rosian
LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
telefon 0043/4227/2225 • faks 0043/4227/2572
adler@apothekeferlach.at
www.apothekeferlach.at
• Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti
• Ekspresna dobava zdravil iz NEMČIJE
• Bachovi cvetni pripravki
• Schüsslerjeve soli
GOVORIMO SLOVENSKO

Dr. Eva Rosian, Mag. Jutta Rosian in Tamara Rigelnik

ODPRTO:
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00
sob., 8:00 - 12:00

Življenje brez zlomov

Ob svetovnem dnevu osteoporoze je v Cerkljah potekalo vseslovensko srečanje društev bolnikov z osteoporozo. Organizacijo tokratnega srečanja je ob svoji osemnajstletnici prevzelo Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj.

Maša Likosar

Cerklje – Svetovni dan osteoporoze, ki ga obeležujemo 20. oktobra, opominja ljudi, kako pomembno je, da smo o osteoporozi ozaveščeni, da znamo delovati preventivno ter poskrbeti za zdravljenje in kvaliteto življenja z osteoporozo. Na ta dan je potekalo tudi vseslovensko srečanje društev bolnikov z osteoporozo, ki se ga je udeležilo več kot sedemsto članov 18 slovenskih društev. Organizacija je letos pripadla Društvu bolnikov z osteoporozo Kranj, ki deluje v devetih gorenjskih občinah že 18 let, v tem obdobju pa so že presegli število tisočih članov.

Predsednica Društva bolnikov z osteoporozo Kranj Milena Zupin, predavatelj Janez Poles, slavnostni govornik Radko Komadina in predsednica Zveze društev bolnikov z osteoporozo Slovenije Duša Hlade Zore. / Foto: Tina Dokl

Predsednica kranjskega društva Milena Zupin je pojasnila, da njihovo poslanstvo ni le zbiranje bolnic in bolnikov s postavljeno diagnozo osteoporozo in lajšanje njihovih težav, temveč zlasti z gibanjem in z zdravim življenjskim slogom doseči, da do osteoporoze ne pride oziroma zmanjšanje njene posledice. »Naša ciljna skupina so gospe, ki odhajajo v pokoj in se soočajo s praznimi gnezdi ali izgubijo partnerja in verjetnost, da pride do osamljenosti in bolezni se tako še poveča.«

Udeleženci letošnjega srečanja društev bolnikov z osteoporozo so si najprej ogledali znamenitosti Cerkelj, Preddvora, Adergasa, Kranja, Škofje Loke in Strmola, sledila je kulturna in izobraževalna prireditev v Športni dvorani Cerklje. Slavnostni govornik je bil specialist splošne in travmatološke kirurgije Radko Komadina. Potekalo je tudi predavanje na temo Poskrbimo za svoje zdravje in bodimo redno telesno dejavni, ki ga je pripravil specialist interne medicine, kardiologije in vaskularne medicine Janez Poles. Srečanja se je udeležila tudi predsednica Zveze društev bolnikov z osteoporozo Slovenije Duša Hlade Zore. »Geslo letošnjega svetovnega dneva osteoporoze je Preprečimo osteoporozo, izognimo se bremenu zlomov. To mora biti napotek, ki se ga bomo držali in nanj opozarjali druge starejše in mlajše, ki prevečkrat menijo, da osteoporoza njih ne more prizadeti,« pove predsednica zveze in doda: »Naš cilj mora biti življenje brez osteoporoznih zlomov.«

Kako se financirajo prireditve

Vprašanje na nedavnem tržiškem občinskem svetu je bilo, po kakšnem ključu se financirajo prireditve iz občinskega proračuna. Kot primer domnevnega nesorazmerja v dodeljevanju sredstev so posebej omenili mednarodne dneve mineralov in fosilov ter Festival Paradiž.

Suzana P. Kovačič

Tržič – Na oktobrski seji občinskega sveta v Tržiču je svetnik Klemen Belhar zastavil vprašanje, kako se iz občinskega proračuna financirajo prireditve. Pravzaprav je vprašanje že na septembrski seji postavil svetnik David Ahačič, le odgovora ni dobil. »Vem približno, koliko sredstev je dobila prireditev Mednarodni dnevi mineralov, fosilov in okolja (Minfos) in koliko Festival Paradiž. Minfos okrog 2.500 evrov in Festival Paradiž okrog 11.500 evrov. Minfos je evropsko pomembna prireditev, ki v dveh dneh pripelje v Tržič nekaj tisoč obiskovalcev. Festival Paradiž pa je simpatičen festival, ki pa je namenjen bolj kot ne Tržičanom. Podobne razlike najdemo tudi pri drugih prireditvah. Nekatere se resno sofinancirajo, druge z drobižem, ne glede na pomen prireditev,« je opozoril Belhar, prepričan, da gre za pomanjkanje kriterijev in favorizíranje organizatorjev.

Direktorica tržiške občinske uprave dr. Metka Knific Zaletelj je po seji sporočila, da Minfos organizira Turistično društvo (TD) Tržič (sedaj TD Plac Tržič) in da gre v tem primeru za prireditev s komercialnim interesom, kar se odraža pri občinskem sofinanciranju prireditve. »V letu 2017 je prireditev po uradnih poročilih TD Tržič imela 27.097,56 evra prihodkov in 19.195,61 evra odhodkov. Občina Tržič je letos za izvedbo prireditve prispevala brezplačni najem Dvorane tržiških olimpijcev v znesku 4.335,52 evra. Za letošnjo prireditev vsebinskega in finančnega poročila od društva še nismo prejeli.« Kot je še pojasnila direktorica občinske uprave, so Festival Paradiž skupaj zasnovali predstavniki Občine Tržič, Tržiškega muzeja in umetniška vodja festivala Romana Kranjčan in dodala, da ciljajo na to, da festival postane državno prepoznan. »Financiranje festivala poteka transparentno in skladno z Zakonom o zavodih, Zakonom o javnih financah in Odloku o ustanovitvi Tržiškega muzeja. Tržiški muzej je javni zavod, ki ga je ustanovila Občina Tržič. Festival je v svoj letni program dela in finančni načrt uvrstil Tržiški muzej, Občina Tržič je glede na predstavljeno finančno konstrukcijo k prireditvi prispevala 11.400 evrov.«

Že na septembrski seji je še eno vprašanje zastavil David Ahačič, ponovilo pa se je tudi na oktobrski seji – zakaj pri izvedbi Festivala Paradiž niso upoštevali terminskih planov. Festival Paradiž se namreč prekriva z gledališkim Vikendom smeha v Križah, ki ima daljšo tradicijo, letos je bil že 13., Festival Paradiž pa je bil organiziran drugič. Župan Borut Sajovic se je strinjal, da se je glede terminov prireditev treba uskladiti.

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Škofja Loka – Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka prihodnji teden vabi na krvodajalsko akcijo. Odvzemi krvi bodo 29. in 30. oktobra ter 2. novembra od 7. do 13. ure v Šolskem centru Škofja Loka v Podlubniku.

Predstavilo se bo društvo psoriatikov

Kranj – Ob svetovnem dnevu psoriaze (luskavice) bosta Društvo psoriatikov Slovenije in njihova gorenjska podružnica v ponedeljek, 29. oktobra, od 11. do 15. ure predstavili svoje delovanje. Predstavitev bo na stojnici v centru Qlandia Kranj.

V Knaufu izobraževalno-demonstracijski center

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – V podjetju Knauf Insulation so znotraj svojega proizvodnega kompleksa v Škofji Loki zgradili nov izobraževalno-demonstracijski center. Knauf Insulation Experience Center, ki obsega 832 metrov bruto površine, bo namenjen predstavitvi in informiranju izvajalcev in kupcev o najsodobnejših konceptih trajnostne gradnje, učinkovitih izolacijskih rešitvah, zelenih strehah ter drugih trajnostnih gradbeno-izolacijskih rešitvah. V njem bodo potekala tudi predavanja in delavnice s praktičnimi prikazi učinkovitosti.

»Gre za prvo novogradnjo v Sloveniji, ki bo certificirana po nemškem standardu za trajnostno gradnjo DGNB. To je sodoben sistem za certificiranje trajnostnih stavb, ki temelji na okoljski, ekonomski in družbeni kakovosti stavbe skozi njeno celotno življenjsko dobo. Omogoča nižje stroške in optimizacijo procesov pri obratovanju. Center bo prejel tudi oznako Active House, saj bo objekt opremljen s skrbno izbranimi materiali, z izkoriščanjem obnovljivih virov energije pa bo zmanjšan vpliv stavbe na okolje,« sporočajo iz družbe Protim Ržišnik Perc, ki je za Knauf Insulation izdelalo vse faze projektne dokumentacije novega centra in sodelovalo pri certificiranju objekta.

Za konec še rebalans proračuna

Mengeški občinski svetniki so na zadnji seji pred zaključkom mandata sprejeli rebalans proračuna za letošnje leto.

Aleš Senožetnik

Mengeš – Prvi rebalans proračuna za letošnje leto so mengeški občinski svetniki sprejeli že na seji v začetku decembra lani, na oktobrski pa je sledil še sprejem drugega rebalansa. Predvideni prihodki znašajo 7,9 milijona evrov in so za 270 tisoč evrov višji od sprejetega prvega rebalansa, medtem ko se odhodki povečujejo za 429 tisočakov in prav tako znašajo 7,9 milijona evrov.

Z rebalansom so na najvič, za dobrih 221 tisočakov, povečali prihodke na račun udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja, ki so jih junija prejeli od Centralne čistilne naprave Domžale - Kamnik. Na strani odhodkov pa so spremenili dvajset proračunskih postavk. Za dodatnih 385 tisočakov so povečali proračunsko postavko izgradnje športne dvorane, za katero si že dlje časa prizadevajo. Skupaj so tako v proračunu za projekt športne dvorane zagotovili 735 tisoč evrov. K predlogu rebalansa je amandmaje sicer vložil svetnik Tomaž Štebe, ki se ne strinja s sedanjo zasnovo izgradnje dvorane, vendar nobeden izmed štirih amandmajev v občinskem svetu ni bil izglasovan.

V Mengšu, kjer so sicer že pridobili gradbeno dovoljenje za gradnjo dvorane, so na območju povezovalnega hodnika med osnovno šolo in dvorano že začeli predhodna arheološka izkopavanja, v naslednjih tednih naj bi objavili tudi javni razpis za izbiro najugodnejšega izvajalca za gradnjo ter gradbeni nadzor. Računajo, da bodo težko pričakovano gradnjo, ki bo v veliki meri rešila tudi prostorsko stisko Osnovne šole Mengeš, začeli poleti prihodnje leto, gradnja pa naj bi se zaključila predvidoma leta 2020. Poleg mengeških osnovnošolcev bo večnamenska športna dvorana namenjena tudi športnim društvom in drugim rekreacije željnim občanom.

Mobilno zbiranje starih aparatov

Suzana P. Kovačič

Tržič – V prvih oktobrskih dneh je na več lokacijah po tržiški občini potekala akcija mobilnega zbiranja starih aparatov v organizaciji družbe Zeos v sklopu Life projekta Gospodarjenje z e-odpadki in Komunale Tržič. Občani so brezplačno lahko oddali odpadne štedilnike, pralne stroje, hladilnike, računalnike, pomivalne stroje, pečice, mikrovalovne pečice, elektronske igrače, električno orodje, televizorje, radie, monitorje, male aparate, sijalke in baterije. Izkupiček zbranih aparatov v mobilnem zbiralniku – skupaj s šolami, ki so stare aparate zbirale že vse od 24. septembra – je bil dober. Zbrali so šestdeset kilogramov baterij, tri kilograme sijalk, 725 kilogramov televizorjev in monitorjev, 635 kilogramov malih aparatov, 125 kilogramov računalnikov, 190 kilogramov velikih gospodinjskih aparatov in šestdeset kilogramov hladilnikov. Skupaj torej kar 1.798 kilogramov starih aparatov. Kot so sporočili iz Komunale Tržič, je bila akcija najuspešnejša v Podružnični šoli Lom in OŠ Križe, pridružili pa so se ji še matična OŠ Tržič in Podružnična šola Podljubelj, OŠ Bistrica in Vrtec Tržič.

Foto: Metka Žumer

Akciji so se pridružili tudi v PŠ Lom, na tej lokaciji so bili med najuspešnejšimi zbiralci.

Druga električna polnilnica v občini

Medvode – Občina Medvode je pri Športni dvorani Medvode postavila novo polnilnico za električna vozila, za katero so prejeli tudi sredstva Eko sklada. Označili so tudi dve parkirni mesti, namenjeni električnim vozilom. Z novo infrastrukturo tudi v Medvodah spodbujajo e-mobilnost. To je druga javna brezplačna polnilnica na območju medvoške občine. Prvo so leta 2006 postavili na parkirišču pred Knjižnico Medvode.

Proslava ob dnevu suverenosti

Kamnik – Občina Kamnik, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda in kamniški odbor Policijsko veteranskega društva Sever Ljubljana vabijo nocoj, 26. oktobra, ob 18. uri v Dom kulture Kamnik na proslavo ob dnevu suverenosti, ko se spominjamo odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. Slavnostni govornik bo general Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Poroko pokvarili stroški

Ana Šubic

Škofja Loka – Na naše uredništvo se je obrnila bralka s pritožbo glede zaračunavanja stroškov poročnih obredov na lokacijah Turizma Škofja Loka. Kot je navedla, jih je razjezilo, da zaračunavajo 400 evrov za poročni obred na Loškem gradu in tudi v mestu, da so v času njihove poroke obnavljali grad, kar je po njenem nevarno, da je s strehe letelo žaganje, da nimajo šotora za primer dežja. Dodala je, da naj bi 170 evrov šlo matičarju, ostalo, kar so jim zaračunali, pa je po njenem oderuško za tisto, kar so jim nudili.

Turizem Škofja Loka, ki deluje v okviru Razvojne agencije Sora, organizira poročne protokole na Loškem gradu, na vrtu in v poročni dvorani Žigonove hiše, na Mestnem trgu in pri Tavčarjevem dvorcu na Visokem. Izvajajo jih v sodelovanju z Upravno enoto Škofja Loka in potekajo na uradnih lokacijah za sklepanje zakonskih zvez. »Bodoča mladoporočenca sta ob prijavi informirana tako o vsebini in poteku posameznega protokola kot tudi o ceni. Če se odločita za poroko na prostem, sta informirana tudi o lokaciji, ki je na voljo v primeru slabega vremena. V konkretnem primeru sta bodoča mladoporočenca želela poroko na prostem pred Škoparjevo hišo na vrtu Loškega gradu, a je bil poročni obred zaradi dežja prestavljen v Okrogli stolp na gradu, ki je nadomestna lokacija v primeru slabega vremena,« so pojasnili na Turizmu Škofja Loka. »Dejstvo, na katerega Turizem Škofja Loka tekom letošnjega poletja ni imel vpliva, pa je sanacija strehe na Loškem gradu, ki pa izvedbe samih porok neposredno ni zadevala. Sanacija strehe še vedno poteka pod vodstvom Občine Škofja Loka in je za vzdrževanje tako pomembnega kulturnega spomenika nujna,« so poudarili. Dodali so, da poroke s protokolom izvajajo skladno z veljavnim cenikom Razvojne agencije Sora. Cene so fiksne in tudi javno objavljene na spletni strani www.visitskofjaloka.si.

Ažbe novi direktor Intersporta ISI

Naklo – Novi direktor podjetja Intersport ISI je od ponedeljka Andrej Ažbe, dosedanji direktor maloprodaje in razvoja, so sporočili iz družbe s sedežem v Naklu. Dosedanja direktorica Mateja Jesenek družbo zapušča, so dodali. Ažbe ima več kot šestnajst let izkušenj na različnih delovnih mestih, pod njegovim vodstvom maloprodaje in razvoja pa se je Intersport od trgovca z desetimi trgovinami v letu 2002 spremenil v pomembnega igralca v jugovzhodni Evropi s 143 maloprodajnimi enotami na sedmih trgih, so še pojasnili.

MALERMEISTER Korenjak

Na **avstrijskem Koroškem** zaposlimo

pleskarja m/ž

(Maler/in)

Pogoj so večletne delovne izkušnje, zanesljivost, pripravljenost prevzeti delovne naloge in skrbno opravljanje dela. Opravljanje del predvsem na zasebnih hišah in stanovanjih. Plača odvisna od kvalifikacije, osnova je 2.000 evrov bruto/mesec.

Prosimo, javite se nam na:
Malermeister Peter Korenjak
Landesstraße 11, A-9130 Poggersdorf
tel. 0043 664 252 82 33
office@malermeister-korenjak.com

Ankerst GmbH, Egelmoosweg 26, 9711 Paternion, Austria

ISOLARGLAS

Podjetje **ISOLAR Isolierglaserzeugung** Celovec / Klagenfurt spada med najbolj inovativne proizvajalece izolacijskih stekel v Evropi. Zaradi širjenja takoj zaposlimo

kvalificirane sodelavce za proizvodnjo izolacijskih stekel m/ž

(qualifizierte Arbeiter für die Isolierglasproduktion)

Pogoj je zaključena srednja tehnična šola oz. višja izobrazba (delovne izkušnje niso pogoj), tehnično razumevanje in pripravljenost delati v izmenah. Plača po kolektivni pogodbi 1.827,00 EUR bruto/mesec, po dogovoru tudi več.

Prosimo, javite se nam po e-pošti na:
manuela.glanznig@isolarglas.at

www.isolarglas.at

Ankerst GmbH, Egelmoosweg 26, 9711 Paternion, Austria

Očistili so Pokljuko

V Športnem centru Triglav Pokljuka se pripravljajo na novo zimsko sezono.

Maja Bertoncelj

Rudno polje – Začetek zimske sezone na Pokljuki je tako rekoč pred vrati. »Čakamo, da se temperature za daljše obdobje spustijo pod ledišče in da zapade prvi sneg,« pravi podpredsednik in generalni sekretar Organizacijskega odbora Pokljuka.

Temu je bila namenjena tudi akcija Očistimo Pokljuko, ki jo s pomočjo Zavarovalnice Triglav in Športnega centra Triglav Pokljuka vsako leto organizirajo v oktobru. Potekala je minulo soboto. »S tem Pokljuko očistimo smeti, ki se naberejo v poletni sezoni. Letos je bilo v akcijo vključenih že več kot sto osemdeset udeležencev. Opažamo, da je Pokljuka iz leta v leto bolj čista, saj poberemo vedno manj odpadkov. To kaže, da akcije iz preteklosti kažejo rezultate pri obiskovalcih Pokljuke, saj so vedno bolj naravovarstveno ozaveščeni, večina odpadkov pa z njimi odide v dolino,« je dodal Šušteršič. K akciji Očistimo Pokljuko vedno povabijo vse akterje, ki so dejavni na Pokljuki. Ob zaključku akcije je potekala tudi predaja ključev lesenih brunaric na Rudnem polju, ki jih poleti za skladiščenje uporabljajo planinska društva, pozimi pa služijo smučarskotekaškim in biatlonskim društvom za pripravo smuči.

Očistili so Pokljuko, sedaj čakajo na prvi sneg. / Foto: Anja Eržen

Na Pokljuki bodo že čez dober mesec tekme svetovnega pokala v biatlonu. Priprave gredo v sklepno fazo. »To predvsem pomeni aktivno spremljanje vremenske situacije in načrtovanje primernih odzivov nanjo. Od lanske zime imamo shranjene večje količine umetnega snega, ki predstavljajo nekakšno garancijo za uspešno izvedbo letos, vendar bo vseeno potrebno še sodelovanje narave. Seveda so tu še zadnji dogovori z različnimi televizijskimi postajami, ki bodo prenašale tekme v svet, umeščanje premične infrastrukture v prostor in podobno,« je pojasnil Šušteršič.

O osamosvojitvi govorijo na pamet

Tako so prepričani člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda, ki so ob dvajsetletnici svojega delovanja izdali zbornik z naslovom Ne pozabimo!

Jasna Paladin

Kamnik – Letos mineva dvajset let od formalne ustanovitve Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda in petdeset let od ustanovitve Teritorialne obrambe Slovenije; obe obletnici so v Kamniku zabeležili z izdajo zbornika in priložnostno razstavo.

»Zbornik prihaja ob pravem času, ko mnogi o procesu osamosvojitve govorijo na pamet ali dogodke celo izkrivljajo, nekateri bi marsikaj radi tudi zamolčali. Zato smo zbrali svoje spomine, napisane z neke časovne distance, in drugo dokumentarno gradivo, s katerim želimo osvetliti stvari, ki so sploh mladim danes premalo v zavesti. Vse to je pomembno za razumevanje naše preteklosti pa tudi prihodnosti – ta sicer žal ni takšna, kakršno smo si želeli ob osamosvojitvi,« smo lahko slišali na predstavitvi zbornika, ki so ga v Knjižnici Franceta Balantiča Kamnik v torek, 23. oktobra, predstavili urednik Tone Ftičar, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda mag. Zvonko Cvek in dr. Tomaž Čas, predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever.

Zbornik Ne pozabimo! so predstavili dr. Tomaž Čas, Tone Ftičar in mag. Zvonko Cvek. / Foto: Tina Dokl

Prispevki osvetljujejo dejavnost Teritorialne obrambe, Manevrske strukture narodne zaščite in zaslužnih posameznikov med osamosvojitveno vojno, prinaša pa tudi kronološki pregled (so) delovanja veteranskih organizacij na Kamniškem, kot so Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kamnik - Komenda, Policijsko veteransko društvo Sever – Odbor Kamnik, Koordinacija veteranskih in domoljubnih organizacij Kamnik in drugih.

Razstava z naslovom 50 let od ustanovitve Teritorialne obrambe v Sloveniji in občini Kamnik je na ogled v preddverju Doma kulture Kamnik. Pripravili so jo Območno združenje slovenskih častnikov Kamnik Komenda, Društvo Dogodek Kamnik, Vojaški muzej Slovenske vojske in Kulturno-zgodovinsko društvo Triglav. Njen namen je izkazati zahvalo Teritorialni obrambi kot celoti in posameznikom, ki so v njej delovali, kar je avtorjem uspelo s številnimi dokumenti in tudi nekaterimi predmeti.

Prvi na optiki že novembra

Predvidoma novembra bodo na optično omrežje priključeni tudi prvi uporabniki iz občine Vodice.

Aleš Senožetnik

Vodice – V Vodicah so že sredi poletja najavili gradnjo optičnega omrežja v občini, kot pravijo na občinski upravi, pa bodo prvi uporabniki širokopasovno optično povezavo lahko uporabljali že naslednji mesec. Telekom Slovenije namreč na območju zahodnega in osrednjega dela naselja Vodice že gradi optično omrežje. Dela potekajo na območju Lebarške poti, Pustnic, Pod borovci, Kamniške ceste, Krvavške, Pirčeve in Kocljeve ulice, Ob grabnu ter Vodiške ceste.

Zgrajena telekomunikacijska kabelska kanalizacija bo v kratkem omogočila tudi širitev optičnega omrežja na območje južnega in vzhodnega predela naselja, in sicer stanovalcem ulice Ob šoli, Nove ulice, Lokarij ter Škofjeloške ceste.

Občina Vodice je s slovenskim telekomunikacijskim operaterjem dogovorjena tudi za nadaljnji razvoj optičnega omrežja na območju občine v prihodnjih letih. Telekomunikacijsko omrežje bodo najprej širili na območjih, kjer bodo v vodicah gradili kanalizacijsko omrežje. Tako se lahko optičnega omrežja v prihodnje nadejajo še prebivalci vasi Polje, dela Utika in Bukovice, v nadaljevanju pa tudi Skaručne in deli Vodic, Kosez in Vojskega - Gmajnice. Za tem bodo prišli na vrsto vaščani Zapog, Torovega in drugih delov občine.

Peš do svetih krajev ob Spodnjem Renu

Kamnik – Društvo sv. Jakoba Kamnik vabi na predavanje z naslovom Peš do slovenskih svetih krajev ob Spodnjem Renu, ki bo nocoj, 26. oktobra, ob 19.30 v dvorani Frančiškanskega samostana v Kamniku. Svoje romanje, dolgo 1500 kilometrov bo predstavil eden najbolj znanih slovenskih romarjev Vido Kregar iz Volčjega Potoka, ki je obiskal kraje ob spodnjem Renu, kamor so v zgodnjem novem veku romali Slovenci. Ogledal si je tri sveta mesta Köln, Mainz in Trier, prehodil Trubarjevo pot in obiskal kraje, kjer je Jurij Vega napisal logaritemske tablice.

Razstava ob obletnici teritorialne obrambe

Tržič – Odprtje spominske razstave ob 50-letnici teritorialne obrambe Tržič bo v torek, 30. oktobra, ob 18. uri v Galeriji Atrij Občine Tržič. Z uvodnim nagovorom bo razstavo odprl general, veteran vojne za Slovenijo Janez Slapar.

Terme St. Kathrein na avstrijskem Koroškem

Termalni raj Bad Kleinkirchheim spada med najpomembnejše izletniške cilje na avstrijskem Koroškem. K temu je bistveno prispevala tudi popolna prenova in modernizacija term St. Kathrein. Med najbolj priljubljene atrakcije spadajo nova plavalna dvorana z velneškimi površinami, trije čudoviti sprostitveni prostori z razgledno teraso in seveda 86-metrski tobogan Nockbergerutsche.

Terme St. Kathrein imajo od vseh kopališč na avstrijskem Koroškem največ vodne površine – v notranjih in zunanjih bazenih kar 1200 kvadratnih metrov. Obiskovalcem je na voljo tudi najdaljši koroški tobogan s kar 86 metri dolžine. Doživljajski park term St. Kathrein je pravi raj za otroke. Določeni predeli, kot je npr. predel za velnes s savno, pa so dopoldne namenjeni zgolj gostom, starejšim od 16 let. Tako jim je uspelo harmonično povezati veselje, velnes in zdravje.

Iz priljubljenega doživljajskega bazena v družinskem delu term se dobro vidi otroški bazen, kjer so otroci lahko ves čas pod nadzorom odraslih. Od tu je možno zaplavati neposredno v razkošne zunanje bazene s kar 600 kvadratnimi metri vodne površine. Tako se je možno ob kopanju v zunanjih bazenih sprostiti tudi na čudoviti panoramski terasi. Tukaj je tudi tobogan Nockbergerutsche, ki je v celoti pokrit, tako da ga je mogoče uporabljati celo leto. V toplem obdobju je možno splezati tudi na vodnega zmaja Nessie.

V vseh bazenih, tudi v otoškem, je gostom na voljo pristna zdravilna voda iz bližnjega izvira St. Kathrein, po katerem so dobile terme tudi ime. Ta izvir naj bi bil odkrit okoli leta 1055 in je postal skozi stoletja priljubljen zdraviliški cilj, kar se do danes ni spremenilo.

Čudovit užitek nudijo tudi sprostitveni prostori, kjer lahko uživate ob prijetno dišečem cemprinovem lesu. Okolico polepšajo še stoletja stare cemprinove korenine in kristali iz okoliških hribov. Zelo pomembno

vlogo igra tudi baldrijan (zdravilna špajka), ki ga najdemo na bližnji gori Nockberge. Iz vodnjaka Gratnbrunnen pa je možno piti originalno vodo iz izvira St. Kathrein.

Profesionalni sodelavci v savnah skrbijo za pester program, tako da se obiskovalci lahko popolnoma sprostijo v prijetnem okolju. Za zabavo in dobro počutje je poskrbljeno tudi na drugih področjih. Tako je gostom na voljo joga, vodni fitnes, vodna zumba in meditacija. Otrokom je na voljo tudi plavanje v kostumu morske deklice, spoznavanje užitkov potapljanja, lutkovni teater, družabne igre, piratski popoldnevi in še veliko več. Podrobnejši program je na spletni strani www.therme-kathrein.at.

Tudi obisk restavracije Badewandl s tipično kuhinjo Alpe–Jadran je zelo priporočljiv. Ponudbo kopanja in savnanja dopolnjuje še zdravilni center NockMED, ki poleg klasičnih zdraviliških storitev nudi tudi številne velneške ponudbe, kot so pilates, vodna nordijska hoja in specialne kopalne možnosti. Gostom so na voljo tudi številne storitve v lastnem kozmetičnem salonu „Beauty Studio Michaela“.

Čudovito darilo:

Podarite nepozabno lep čas v termah St. Kathrein. V spletni trgovini vam je na voljo vrednostni bon, ki ga po spletnem nakupu lahko tudi sami natisnete in takoj podarite.

www.therme-kathrein.at

Therme St. Kathrein
Dorfstrasse 47
A-9546 Bad Kleinkirchheim
T: +43 4240 81100
info@therme-kathrein.at
www.therme-kathrein.at

Mladi v Jenkov spomin

Foto: Tina Dokl

Kranj – V organizaciji Zavoda za turizem in kulturo Kranj sta včeraj dopoldan potekala dogodka, posvečena spominu na pesnika Simona Jenka. V Prešernovem gaju so ob Jenkovem spomeniku učenci Osnovne šole Simona Jenka in dijaki Gimnazije Kranj ter Gimnazije Franceta Prešerna recitirali Jenkovo poezijo, Petra Žibert z Zavoda pa je na pesnikov grob položila venec. V nadaljevanju je v Mestni knjižnici Kranj sledila okrogla miza Mladi literati. Vajevce je predstavil Rudi Zevnik, v nadaljevanju pa je šest mladih avtorjev, katerih prispevki so vključeni v zbirki Kranjske vaje, predstavilo svoje pesmi. Literarno branje je nadaljeval letošnji nominiranec za Jenkovo nagrado Denis Škofič, sledila je okrogla miza z gosti, Miho Mohorjem, Ifigenijo Simonović, Denisom Škoficem in Nino Kokelj.

Fotografska razstava v Šivčevi hiši

Radovljica – V radovljiški galeriji Šivčeva hiša je do sredine prihodnjega meseca na ogled razstava črno-belih fotografij domačina Tomaža Sedeja. Kot je v uvodnem nagovoru ob odprtju razstave poudarila kustosinja razstave Barbara Boltar, je Tomaž Sedej formalno inovativen fotograf, odprt za eksperimente in raziskovanje likovnih možnosti in tehničnih zakonitosti medija. »Je fotograf z izrazitim slikarskim občutkom. Njegovi posnetki s svojimi kompozicijskimi rešitvami pričajo o likovnem doživljanju motiva. Spominjajo na dela slikarjev realistov, ki ne izbirajo motiva, temveč v vsem, kar opazijo v okolici, prepoznajo likovni motiv.«

Foto: Tomaž Sedej

Ah, ta moč v moških bradah

Prejšnji teden so na Loškem odru premierno uprizorili komedijo Jeana-Baptista Poquelina - Molièra Šola za žene v režiji Matije Milčinskega. Igra v verzih za današnji čas.

Igor Kavčič

Foto: Aljaž Hafner

Na »zasneženem« odru (od leve): Matej Čujovič, Bojan Trampuš, Jasna Koron in Juša Berce

Škofja Loka – Na Loškem odru se po nekaj letih spet vračajo k stari dobri klasiki, Molièrovi komediji Šola za žene, ki pa v zadnjem letu, dveh spet dobiva aktualnost. V Molièrovi igri bi z nekaj povezovalnega duha lahko celo našli kakšne poganjke na temo gibanja Me too (Jaz tudi), ki se je lani razvilo v ZDA in se nezadržno širi predvsem po zahodnem svetu. Da je bil Molière s Šolo za žene feminist, bi v zastavljeni smeri celo lahko naprej razmišljali. Zakaj? Če se moški zagleda v otroški obraz štiriletnega dekletca in jo zaupa v vzgojo samostanu, kjer naj jo ohranijo »čim bolj neumno«, da jo bo lahko poročil, ko bo stara dvajset let, je to za današnji čas precej nenavadno početje. Seveda se možaku ta nakana ni posrečila, saj si je njegova varovanka raje izbrala drugega, svojim letom enakega. Na koncu se zgodba sicer zaplete, saj nesojenega ljubimca ljubkega dekleta po zahtevi očeta skorajda odnese k drugi, a kaj, ko vmes poseže dotlej zakrito sorodstvo, ki na koncu poskrbi, da je vse lepo in prav. Kako prav, boste seveda videli v predstavi.

Ta se pravzaprav začne že na vratih v gledališče, ko obiskovalce prvi del gledališkega ansambla prepričuje, da je predstava zanič, da tako ali tako ni kaj videti, pri okencu z vstopnicami v napad preide še drugi del prepričevalcev in pred garderobo še tretji – da ni kaj videti v predstavi, naj se raje obrnemo in gremo domov. To namreč sodi k predstavi. Ob prvi izvedbi so jo menda kritiki raztrgali, zato naj bi z besedami kritikov vsakič naslednjič obiskovalce odganjali iz gledališča. Matija Milčinski se je pokazal v polni režiserski formi. Igra je seveda komična, a hkrati poučna. Izjemno delo je tudi tokrat opravil lektor za govor Ludvik Kaluža, saj so osrednji liki v predstavi tokratno zgodbo pripovedovali v verzu. Igralci so se tokrat premešali, na veliki oder so stopili mladi, svoje vloge so dobili vsi legendarni igralci, predvsem pa je bil glavni dobitek razdelitev vlog. Nosilno vlogo Arnolfa je še enkrat znova prevzel Bojan Trampuš, njegovo nesojeno nevesto Agnezo pa je na odru prepričljivo podoživela mlada Henrika Peternel. Če se za prvega zdi, da je – vajen iz Scapinovih zvijač pred leti – tudi tokrat verze z lahkoto stresal iz rokava, je druga kljub mladosti dokazala, da tudi ona zmore. Prav tako je bil v naivnosti slepe zaljubljenosti suveren mladi Jan Bertoncelj, ki letos praznuje 15 let odrskega ustvarjanja in postaja zanesljiv del »članske ekipe«.

V drugi plan – v komedijskem smislu pa sta vsekakor prednjačila Matej Čujovič in Jasna Koron (gostja iz Gledališča Toneta Čufarja). Od srca smo se jima nasmejali ob njunem kidanju snega, bebavi podložnosti gospodarju, že sami pojavnosti in gegih, ki sta jih izvajala na odru. Prav tako so svoje delo dobro opravili Blaž Vehar, Matjaž Eržen, Jure Simonič, Gašper Murn in Juša Berce. To je ekipa Loškega odra, ki ne popušča. Nasprotno, vsako leto v ekipo povabijo koga od »mladincev«, hkrati pa se nosilci igre predstavljajo včasih v bolj včasih v manj zahtevnih vlogah, včasih v resnih drugič v komičnih likih.

Naj k celoti prestave dodamo še kostumografijo in scenografijo, s katero je predstavo ne podložila, ampak nadgradila Tatjana Oblak Milčinski. Na Loškem odru je preprosto vse na svojem mestu.

Kuharjevi Fragmenti časa

V avli Zavarovalnice Triglav dela iz cikla Fragmenti časa razstavlja Karol Kuhar.

Igor Kavčič

Karol Kuhar ob najnovejši od svojih krajin / Foto: Igor Kavčič

Kranj – Kot je v besedah k razstavi povedala umetnostna zgodovinarka Melita Ažman, Karol Kuhar, ki živi in ustvarja v Spodnji Besnici pri Kranju, ni tipičen umetnik, saj bi lahko rekli, da je skozi likovnost odkril svoj pomen v življenju. Ta pot naj bi ga vodila k osvoboditvi in notranjemu zadoščenju. »Nenehno izpraševanje in iskanje nekega globljega smisla je zanj kot večni krog, ki se nikoli ne ustavi. Dvomi, osamljenost, strah in boj za preživetje so stalnica v njegovi zavesti. A vendar umetnik ustvarja z energijo večnega ognja v zatišju svojega okolja, kjer je to tisto eno in edino, ki ga pomirja in mu vliva upanje, s katerim zre v prihodnost.«

Mogoče tudi iz tega sledi, da njegova likovna dela označuje neka posebna nota umetniškega izraza, hkrati pa tudi uporabljenega materiala. Njegova likovna govorica je po letih razvijanja in raziskovanja postala unikaten izrazen jezik. »Ta Kuharja zaznamuje, hkrati pa ga postavlja na svojevrsten piedestal,« je prepričana Ažmanova. Kuhar namreč pri svojem delu uporablja aluminijaste plošče. Pri tem umetnik reciklira rabljene offset plošče, ki jih potem, ko jih obdela, nalepi na leseni okvir.

Najprej na kovinski plošči pripravi osnovno podlago, požge vrhnjo plast, jo s tem omehča, nakar nanese lesno lepilo in ploskev še enkrat požge, pri čemer, potem ko odstrani saje, dobi rjavkasto podlago. Sledi nanašanje barv, običajno sta to modra in bela, pri čemer ploskve delno spet požge in potem spere z vodo. »Na nekih mestih barva ostane, spet na drugih do izraza pridejo rjavi odtenki prve plasti. Potem vse to lahko ponovno premažem z barvo in ponovim ves proces z ognjem in spiranjem. To ponavljam toliko časa, dokler nisem zadovoljen,« pojasnjuje Karol Kuhar, ki ostale iz kovine izrezane oblike na osnovno ploskev seveda dodatno lepi. »To je zadnja faza. Šele ko je celoten motiv končan, tudi izrezane dele nalepim na sliko. Včasih kakšen del izločim. Postopki so lahko tudi zelo dolgotrajni.«

Tokrat se predstavlja s 15 deli različnih formatov, prav za vsako sliko pa lahko rečemo, da ima neki svoj značaj. »Kuharjev motiv je krajina, ki je bodisi izrazito pokazana, da jo lahko gledalec zazna s prostim očesom, bodisi je abstraktna in pri opazovanju potrebuješ več domišljije. Slike niso čista abstrakcija, vedno obstaja neki detajl, drevo, reka, nabrežje ..., ki nam motiv pomaga razbrati. Sicer pa nas že sama struktura slike popelje v naravo,« pove Ažmanova in doda, da avtor v svojih krajinah združuje vse, kar ga v nekem trenutku ogovarja. Karol Kuhar je eden tistih redkih likovnikov, ki ne išče lažje poti do svojih slik, ampak v zahtevnih postopkih za hišo deluje v vseh letnih časih, a kot sam pravi, ga marsikdaj preveva neskončni občutek, da slika ni nikoli končana. Ko ustvarja, s svojimi slikami živi. Razstava bo na ogled ves november.

Navdušeni nad motokrosom

Miha Špindler, nekdanji motokrosist, sedaj najboljši Slovenec v ekstremnem enduru, v AMD Radovljica trenira mlade gorenjske motokrosiste.

Maja Bertoncelj

Zgornji Brnik – Motokros je v Sloveniji vse bolj priljubljen tudi med mladimi. S tem športom, v katerem blesti Slovenec Tim Gajser, se ukvarja kar nekaj mladih Gorenjcev. Na treningu na progi za motokros na Brniku smo obiskali člane AMD Radovljica, ki trenirajo pod budnim očesom trenerja Mihe Špindlerja.

Dvanajstletni Tine Novak je aktualni državni podprvak in pokalni prvak. V prihodnji sezoni bo dirkal s 85-kubičnim motorjem, ki je skoraj enkrat težji od njega. Z njim že trenira. / Foto: Matic Bertoncelj

Trikrat končal ekstremno dirko pod »železno goro«

Špindler je znano ime iz sveta moto športa. Kot motokrosist je bil v Sloveniji večkrat državni podprvak, tekmoval je na tekmah evropskega prvenstva in nato tudi v svetovnem prvenstvu v razredu MX3, ki ga danes ni več. Po letu 2010 je zaradi bolečin v križu dal motokros na stran in se podal v svet endura, kjer je bil državni prvak, kasneje v ekstremni enduro, v katerem še vedno nastopa. »To je vožnja po gozdovih, kamnolomih, vse bolj ekstremno, kar pomeni ekstremni pogoji, ekstremni spusti, ekstremni vzponi, ekstremno velike skale ...,« je pojasnil Radovljičan. Še posebno je ponosen, da je kot edini Slovenec doslej ne samo enkrat, temveč kar trikrat zaključil ekstremno enduro dirko Red Bull Hare Scramble pod »železno goro« Erzberg v Avstriji. »To je ena najtežjih dirk na svetu z vrsto vrtoglavih vzponov in spustov, tudi po velikih skalah. Dolga je 35 kilometrov, premagati jo je treba v štirih urah,« je povedal. Za dirko je veliko zanimanja tudi med gledalci in vstopnice so hitro razprodane. Za kako ekstremno dirko gre, pove podatek, da je na startu tudi po petsto motokrosistov, konča pa jo le peščica, tudi po manj kot deset.

Špindler vse svoje izkušnje z veseljem prenaša na mlajše. Zanimanje za motokros, pove, je večje od »prostih mest«. »Na treningu ima tri fante, ki tekmujejo v državnem prvenstvu. »To je kar maksimum, da se jim lahko posvetim. Še nekaj pa je zraven takšnih, ki niso v tekmovalnem pogonu,« je dejal. Na njegova nadaljnja navodila so medtem čakali Tine Novak iz Bitenj, Nik Podobnik iz Lesc in Nace Jelenc iz Gorij.

Mladi motokrosisti Tine Novak, Nik Podobnik in Nace Jelenc s trenerjem Miho Špindlerjem

Dvanajstletni Tine Novak predan motokrosu

Še posebno uspešna sezona je za Novakom. Dvanajstletnik, učenec sedmega razreda OŠ Stražišče, je tekmoval s 65-kubičnim motorjem. »Sem državni podprvak, pokalni prvak in prvak Moto zveze Slovenije. Ti uspehi mi veliko pomenijo, sploh prva zmaga v državnem prvenstvu na zadnji dirki v Orehovi vasi,« je povedal Tine, ki je pred tem trenial tek na smučeh in judo, za motokros ga je navdušil oče, izbira pa je bila povsem njegova. Po koncu letošnje sezone je presedlal na 85-kubični motor, saj je prestopil v kategorijo višje, med motokrosiste do 15 let. Bo med mlajšimi pa tudi med manjšimi in lažjimi. Težak je nekaj manj kot štirideset kilogramov, njegov motor pa skoraj enkrat več. Kljub temu z optimizmom zre v novo sezono, ki se bo začela spomladi. »Želim si, da ne bi bilo kakšnih poškodb in da bi se uvrščal v najboljšo peterico,« je odločen. Špindler o njem govori le pohvalno: »S Tinetom sodelujeva dobro leto in pol. V tem času je naredil velik napredek. Motokros ima zelo rad in naredi vse, kar mu naročim. Če bo tako napredoval, se bo tudi v tej kategoriji kmalu vozil med najboljšimi tremi.« V državnem prvenstvu je imel letos šest dirk. Dolge so bile po dvanajst minut in dva kroga, sedaj bodo 15 minut in dva kroga. In vozil bo na isti progi kot najboljši slovenski motokrosisti, tudi Tim Gajser. Dirke so zahtevne, padci niso nič nenavadnega. »Letos k sreči nisem imel nobene poškodbe, manjših padcev pa je bilo kar nekaj. Če padeš, se pobereš, usedeš nazaj na motor in pelješ naprej,« je neustrašni Tine Novak.

Treninge na motorju imajo tudi tri- do štirikrat tedensko na različnih progah v Sloveniji in tujini. Potrebujejo motor, ki ga je treba redno vzdrževati, opremo in nešteto pnevmatik. Motokros vsekakor ni poceni šport.

Triglav bo gostil Celje

Nadaljujejo se tekmovanja v nogometnih ligah.

Jože Marinček

Kranj – Nogometaši Domžal so v torek odigrali prvo četrtfinalno tekmo Pokala Slovenije. Gostovali so v Mariboru in izgubili z 1 : 0. Povratna tekma bo v sredo, 31. oktobra.

V prvi slovenski nogometni ligi Telekom pa bodo konec tedna tekme 14. kroga. Jutri bodo nogometaši Triglava ob 14. uri začeli tekmo na domačem igrišču s Celjem, ki so ga v letošnji sezoni enkrat že premagali v gosteh. Domžalčani bodo igrali v nedeljo, ko k njim prihaja Gorica (začetek tekme bo ob 16. uri).

Nogometaši v drugi slovenski nogometni ligi bodo konec tedna odigrali tekme 13. kroga. V sredo so nogometaši AŠK Bravo in Kalcerja Radomlje odigrali še zaostalo tekmo desetega kroga, ki se je končala z 1 : 2 v korist Kalcerja Radomlje, ki je prevzel vodilno mesto na lestvici. V nedeljo bodo igrali doma, v goste prihaja Vitanest Bilje. Tekma se bo v Radomljah začela ob 14. uri. Roltek Dob odhaja jutri na gostovanje h Krki.

Konec tedna bodo nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi – center odigrali tekme 11. kroga. Jutrišnje tekme (Bled Hirter – Sava Kranj, Žiri – Svoboda Ljubljana in Arne Tabor – Komenda) se bodo začele ob 15. uri, v nedeljo bodo igrali še nogometaši Tinexa Šenčur in Ivančne Gorice. Tekma v Šenčurju se bo začela ob 14. uri.

Jutri bodo aktivni tudi nogometaši v gorenjski nogometni ligi. Odigrali bodo tekme devetega kroga. Pet tekem (Bitnje dobrozasenci.si – Visoko, Šobec Lesce – Velesovo, Britof – Polet, Preddvor – SIJ Acroni Jesenice in Škofja Loka – Zarica Kranj) se bo začelo ob 15. uri, tekma Niko Železniki – Bohinj pa se bo začela ob 16. uri.

Na letališču fotografija zlatih košarkarjev

Zgornji Brnik – Na pobudo Košarkarske zveze Slovenije ter z velikim razumevanjem in izvedbo podjetja Fraport Slovenija del Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana krasi spominska tabla košarkarske reprezentance Slovenije, evropskih prvakov. Kot pravijo na Košarkarski zvezi Slovenije, verjamejo, da bo fotografija zlatih košarkarjev pri slovenskih potnikih obudila prekrasen spomin na največji uspeh slovenskega ekipnega športa, hkrati pa služila tudi kot motivacija nadaljnjim uspehom vseh sfer slovenske družbe.

Alpski smučarji začenjajo novo sezono

Kranj – Med zimskimi športniki prvi novo sezono svetovnega pokala odpirajo alpski smučarji. Sölden bo ta konec tedna tradicionalno gostil dve veleslalomski tekmi. Jutri bodo svojo pripravljenost pokazala dekleta, v nedeljo še fantje, obakrat tudi s slovensko udeležbo. Jutri bodo na startu veleslaloma štiri Slovenke: Meta Hrovat, Ana Drev, Ana Bucik in Neja Dvornik. Na nedeljski moški tekmi bo najmočnejše slovensko orožje Žan Kranjec, poleg njega bosta smučala še Štefan Hadalin in Žan Grošelj.

Rokometaši kvalifikacije začeli z zmago

Kranj – Slovenska rokometna reprezentanca igra kvalifikacije za evropsko prvenstvo leta 2020. Na prvi tekmi, ki so jo igrali v Mariboru, so s 27 : 21 premagali Latvijo. V nedeljo jih čaka obračun v gosteh z Estonijo.

Košarkarji Šenčurja jutri doma z Rogaško

Šenčur – S tekmami tretjega kroga se nadaljuje košarkarska Liga Nova KBM. Ekipa Šenčurja Gorenjske gradbene družbe bo igrala doma. V goste prihaja Rogaška. Tekma se bo začela jutri, 27. oktobra, ob 19. uri. Helios Suns igrajo v gosteh pri Hopsih s Polzele. Šenčur je na lestvici na tretjem mestu, Domžalčani so mesto za njimi.

Kamniški ekipi se bosta pomerili med seboj

Kranj – V prvi državni odbojkarski ligi za moške so na sporedu tekme tretjega kroga, ki bodo odigrane jutri, 27. oktobra. Kranjčani, ekipa Hiša na kolesih Triglav, bodo v ŠD Planina gostili Panvito Pomgrad. Tekma se bo začela ob 17.30. Calcit Volley čaka derbi kroga v Tivoliju. Ob 18. uri bodo začeli tekmo z ACH Volley Ljubljana. Gre za prvo- in drugouvrščeno ekipo na lestvici. Tekme tretjega kroga bodo jutri v prvi ligi igrala tudi dekleta. Zanimiv bo medsebojni obračun obeh kamniških ekip, ki se bosta v prvoligaški druščini sploh prvič pomerili med seboj. V vlogi gostiteljice je ekipa Calcit Volley II, nasproti jim bodo stale izkušenejše kolegice iz ekipe Calcit Volley. Tekma se bo v ŠD Kamnik začela ob 16.30.

Jutri na Jesenicah hokejski derbi

Jože Marinček

Jesenice, Kranj – V Alpski hokejski ligi se bosta prvič v tej sezoni pomerila večna tekmeca. Na Jesenicah bo jutri hokejski derbi. V goste k HDD SIJ Acroni Jesenice prihaja HK SŽ Olimpija. Tekma se bo v Dvorani Podmežakla začela ob 18. uri.

To bo že tretji derbi teh dveh moštev v tekmovalni sezoni 2018–2019. Dva so doslej dobili hokejisti Olimpije, ki so bili boljši na turnirju na Bledu in v finalu pokala. Tekma bo štela tudi za državno prvenstvo.

Aktivni bodo tudi hokejisti v Internacionalni hokejski ligi. HK Triglav bo gostil HK Vojvodina. Po treh zaporednih porazih morajo zmagati, če želijo obdržati vodilno mesto v ligi. Tekma se bo v Ledeni dvorani Zlato polje začela jutri ob 19.15.

Večji odkup ekološkega mleka

Ljubljanske mlekarne bodo povečale odkup ekološkega mleka, hkrati pa bodo decembra tudi zvišale odkupno ceno.

Kranj – Ljubljanske mlekarne so z Zvezo društev ekoloških kmetov Slovenije podpisale zavezo, da bodo do konca leta 2020 vsako leto odkupile s slovenskih ekoloških kmetij pet milijonov litrov ekološkega mleka, kar je le malo manj, kot ga zdaj skupno pridelajo vsi ekološki rejci. S 1. decembrom bodo zvišale tudi odkupno ceno, ki bo za trinajst centov višja od odkupne cene za mleko iz konvencionalne reje. Slovesnosti ob podpisu zaveze se je udeležila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, ki je ob tem poudarila, da bo zaveza omogočila potrošnikom večjo ponudbo ekoloških mlečnih izdelkov na policah, hkrati pa bo spodbudila prirejo ekološkega mleka v Sloveniji. Po

Ljubljanske mlekarne so ekološko mleko začele odkupovati lani, letos naj bi ga skupno odkupile 850 tisoč litrov.

podatkih ministrstva so na ekoloških kmetijah v Sloveniji lani namolzli 6051 ton ekološkega mleka, od tega 5714 ton kravjega mleka, kar predstavlja manj kot en odstotek od skupne količine namolzenega mleka v Sloveniji, ter 158 ton ovčjega in 158 ton kozjega ekološkega mleka. Število ekoloških kmetij narašča iz leta v leto. Leta 2007 je bilo v kontrolo ekološkega kmetovanja vključenih dva tisoč kmetij z 29.322 hektarji površine, lani pa že 3625 kmetij s 46.222 hektarji zemljišč.

Podpis zaveze: v ospredju ministrica Aleksandra Pivec, direktor Ljubljanskih mlekarn Tomaž Žnidarič in predsednica zveze društev ekoloških kmetov Marija Marinček

Kako ponovno uporabiti ostanke hrane in živil

Rateče – Društvo podeželskih žena občine Kranjska Gora bo v torek, 6. novembra, z začetkom ob pol štirih popoldne pripravilo v prostorih krajevne skupnosti v Ratečah delavnico z naslovom Reciklaža iz hladilnika. Delavnica bo vodila Katica Mikelj, predavateljica na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Bled, ki bo med drugim odgovorila na vprašanja, kako veliko živil in hrane, ki nam pri kuhanju ostane in se »valja« po hladilniku, lahko koristno in na inovativen način ponovno uporabimo, kakšne količine živil potrebujemo, da ne skuhamo preveč, koliko časa hranimo živila in hrano v hladilniku in zamrzovalniku, da so še varna za uživanje. Udeleženke naj na delavnico prinesejo predpasnik, odprta živila, ostanke hrane kosila s prejšnjega dne, sadje, zelenjavo in prazne posodice za izdelke. Prijave za delavnico bo do torka, 30. oktobra, sprejemala kmetijska svetovalka Ana Beden na telefonski številki 051 684 163. Stroške delavnice bo krilo društvo.

Delavnica o kmečkem zajtrku

Stara Fužina – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj bo v ponedeljek, 5. novembra, ob pol desetih dopoldne pripravil v prostorih Triglavskega narodnega parka v Stari Fužini delavnico z naslovom Kmečki zajtrk. Delavnica je namenjena vsem, ki se na kmetiji že ukvarjajo s turistično dejavnostjo ali o tem šele razmišljajo. Udeleženci se bodo najprej seznanili s slovenskimi zaščitenimi kmetijskimi pridelki in živili ter s pomenom znaka izbrana kakovost, nato pa jim bo Katica Mikelj, predavateljica na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Bled, predstavila sestavine za pripravo kmečkega zajtrka. Prijave za sodelovanje na delavnici sprejema do torka, 30. oktobra, kmetijska svetovalka Ana Beden (telefonska številka 051 684 163), ki daje tudi informacije glede stroškov.

Enajst kmetic, enajst zgodb

Ob svetovnem dnevu kmetic so med enajstimi kmeticami izbrali kmetico leta. Ne le njena življenjska zgodba, tudi zgodbe preostalih, med njimi so bile štiri s širšega gorenjskega območja, so zanimive.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Zveza kmetic Slovenije vsako leto ob 15. oktobru, svetovnem dnevu kmetic, opozori na pomemben prispevek kmetic na podeželju in na njihovo vlogo v družbi, ob tej priložnosti pa vedno razglasi tudi kmetico leta. Letos je bilo sklepno dejanje izbora prejšnji četrtek v kulturnem domu v Zagorju ob Savi, kjer so ob navzočnosti predsednika državnega zbora Dejana Židana in ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandre Pivec za kmetico leta razglasili Marijo Jakše iz Malega Podljubna, sicer članico Društva kmečkih žena Novo mesto. Marija izhaja s kmetije, na kateri se ukvarjajo s prirejo mleka in rejo telic, aktivna je v društvu kmečkih žena ter v turističnem in gasilskem društvu, na kulinaričnih ocenjevanjih pa je za svoje izdelke prejela že 76 priznanj.

Kmetice v družbi predsednika državnega zbora Dejana Židana, kmetijske ministrice Aleksandre Pivec, državne sekretarke Tanje Strniša in predsednice zveze kmetic Irene Ule na slovesnosti v Zagorju

Med enajstimi kandidatkami, ki so se potegovale za laskavi naziv kmetice leta, so bile tudi štiri s širšega gorenjskega območja: Jelka Ažman iz Društva žensk z dežele občine Radovljica, Nataša Rimahazi iz Društva žena in deklet na vasi občin Bled in Gorje, Jožefa Špruk iz Društva kmečkih žena Kranj in Marinka Slapar iz Društva podeželskih žena Tuhinjske doline. Njihove življenjske zgodbe so zanimive.

Družina, kmetija, čebele ...

Jelka je kmečko delo spoznala na moževi gorski kmetiji, kjer redijo krave dojilje in ovce. Zadnjih sedem let kmetujejo ekološko, pridelano zelenjavo pa prodajajo javnim zavodom. Do upokojitve je delala kot konfekcijski tehnik, vseskozi pa tudi na kmetiji. Že dvaintrideset let čebelari. Je blagajničarka v domačem čebelarskem društvu in članica upravnega odbora društva žensk z dežele, rada se udeležuje društvenih izobraževanj s področja kmetijstva in kulinarike. Je mati dveh odraslih hčera, dopoldneve preživlja v družbi najmlajšega vnuka Žana.

Iz mesta na kmetijo

Nataša je odraščala v delavski družini v Radovljici, a oba z možem Mirkom sta lagodno mestno življenje zamenjala za življenje na kmetiji. Kmetija, na kateri gospodarita, je največja v občini Gorje, redijo okoli dvesto goved, od tega je polovica krav molznic. Pred leti so uvedli robotsko molžo, del mleka preko Kmetijsko gozdarske zadruge Gozd Bled predelajo v Blejski sir. Nataša je mati štirih otrok (vodenje kmetije bo prevzela hčerka Eva z družino), v veliko veselje so ji tudi štirje vnuki. Aktivna je v društvu žena in deklet na vasi in v krajevni organizaciji Rdečega križa, je pa tudi navdušena vrtnarka ter gojiteljica rož in grmovnic.

S Ptuja na Sveti Lenart

Uradno Jožefa Špruk, a med domačimi in prijatelji Joži, je odraščala na manjši kmetiji na Ptuju, od koder se je zaradi službe preselila v Cerklje, kjer je spoznala svojega moža z gorske kmetije na Svetem Lenartu. Na kmetiji se ukvarjajo s prirejo mleka in pitanjem goved, redijo nekaj koz, pomemben vir preživljanja pa je tudi gozd. Ves dohodek so vseskozi vlagali v domačijo: zgradili so nov hlev, gospodarsko poslopje in hišo ter posodobili mehanizacijo za kmetovanje in delo v gozdu. Veliko ji pomeni družina, je mati štirih otrok in babica desetih vnukov. Dejavna je v društvu kmečkih žena in v krajevni organizaciji Rdečega križa.

Delo s traktorjem ji ni tuje

Marinka Slapar se je s hribovske kmetije na Brezovici pri Zlatem Polju (občina Lukovica) omožila na kmetijo na Pšajnovici, kjer skupaj z možem gospodari na govedorejski kmetiji. Na kmetiji so zgradili nov hlev in obnovili starega (na njegovi strehi je tudi sončna elektrarna), zgradili pa so tudi novo hišo. Kmetija je dobro opremljena s stroji, Marinki ni tuje delo s traktorjem in priključki na travniku in v gozdu. Veliko dela je še ročnega. Je mati treh hčera, v veliko veselje so ji štirje vnuki. V prostem času gre rada v planine, udeležuje pa se tudi društvenih predavanj in tečajev.

Tujerodna gliva povzroča raka

V Sloveniji so doslej potrdili okoli tristo primerov javorovega raka, ki povzroča tako ekonomsko kot ekološko škodo.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Pred kratkim je v okviru projekta Osveščanje, usposabljanje in ukrepanje za invazivne tujerodne vrste v gozdu (Life artemis), ki ga vodi Gozdarski inštitut Slovenije skupaj z zavodom za varstvo narave, zavodom Symbiosis in zavodom za gozdove, izšla knjižica z naslovom »Skupaj ustavimo javorov rak!«. Kot ugotavljajo avtorji knjižice, je bilo v slovenskih gozdovih doslej najdenih 133 tujerodnih vrst rastlin, 158 vrst gliv in 212 vrst žuželk. Med tujerodnimi glivami je tudi gliva, ki okužuje vse vrste javorov, najpogosteje gorski javor, ki predstavlja 2,4 odstotka lesene zaloge v Sloveniji, in maklen. V Sloveniji so javorov rak prvič opazili leta 2005, a glede na starost okužb domnevajo, da je bolezen »zašla« k nam že pred letom 1960. Doslej je bilo potrjenih nekaj več kot tristo primerov javorovega raka, največ v okolici Ljubljane, Rogaške Slatine,

Nekatere tujerodne vrste izpodrivajo domorodne vrste in spreminjajo ekosisteme, povzročajo gospodarsko škodo ali so škodljive za zdravje ljudi.

Kolovrata na Tolminskem, Idrije in Murske Šume v Prekmurju. Gliva povzroči razvoj rakave rane, okuženo deblo je deformirano, skorja je rahlo ugreznjena. Večina rakov se razvije na tehnično najvrednejšem delu drevesa. Navadno je v sestoju okuženih od tri do pet odstotkov javorov, ponekod pa tudi do petdeset odstotkov. Za upočasnitev širjenja raka je zelo pomembno opazovanje in obveščanje pristojnih, širjenje pa lahko učinkovito zmanjšamo s posekom okuženih dreves. V okviru projekta Life artemis bodo skupaj z lastniki gozdov izvedli akcijo odkrivanja in zatiranja javorovega raka, cilj je, da bi odstranili vsaj polovico okuženih dreves.

Delavke moti novi delovnik

Delavke v Sumidi Slovenija opozarjajo, da je njihov delovnik neživljenjski. Direktor Primož Egart se čudi, da se je anonimka pojavila v času, ko so delovno intenzivnost že prilagodili željam zaposlenih.

Simon Šubic

Blejska Dobrava – »Trenutna situacija v podjetju Sumida je porazna,« se je pred kratkim v anonimnem pismu na Gorenjski glas obrnil del zaposlenih v podjetju Sumida Slovenija na Blejski Dobravi, kjer izdelujejo dele za avtomobilsko industrijo. Moti jih predvsem nov delovnik, ki ga je letos v proizvodnji uvedlo novo vodstvo. Poleg običajnih petnajst dopoldanskih, popoldanskih in nočnih izmen od ponedeljka do petka so namreč sredi leta za večino proizvodnih delavcev uvedli še dopoldansko izmeno v soboto in nočno izmeno iz nedelje na ponedeljek. Tak delovnik ne funkcionira za nas, delavce, propadamo tako fizično kot tudi psihično, so v anonimko zapisale proizvodne delavke, ki jih zlasti moti ureditev, po kateri se z nočne izmene, ki se konča v soboto zjutraj, v ponedeljek zjutraj preide v dopoldansko izmeno. Direktor Primož Egart, na katerega smo se obrnili za pojasnila, se čudi, da je anonimno pismo nastalo po tem, ko so bili že prepričani, da so po dveh sestankih z zaposlenimi s 1. oktobrom dokončno uredili razmere. V podjetju se zavedajo svoje odgovornosti, s tematiko delovnega časa in obremenjenostjo zaposlenih se ukvarjajo ves čas in vedno so doslej ukrepali v sodelovanju s sindikatom, je dodal.

Foto: Gorazd Kavčič

Sumida Slovenije posluje v intenzivni avtomobilski industriji, zato so tri izmene nujne, pravijo v vodstvu. Delavke pa predvsem moti, ker z nočne izmene prehajajo v dopoldansko.

»Smo pretežno ženska firma, ki ima familije,« pa piše v anonimnem pismu. »Zakaj je treba začeti v nedeljo ponoči in zaključiti v petek (šest nočnih) in naslednji teden takoj zjutraj – od ponedeljka do sobote (zopet šest jutranjih)? Po nočni izmeni se je vedno delalo popoldne, da telo lahko vsaj malo počiva. Nihče ne ve od njih, kaj je to nespečnost in v daljšem roku tudi preide v bolezen,« so še opozorile delavke.

Eno izmeno že ukinili

V Sumidi pojasnjujejo, da zaradi povečanega števila naročil, kar je splošen trend v avtomobilski industriji, v zadnjem letu in pol intenzivno zaposlujejo. Število zaposlenih so povečali za več kot sto na trenutnih 450, med katerimi je večina najtežje zaposljiva delovna sila – ženske brez izobrazbe. Zaradi povečanja naročil in pomanjkanja proizvodne opreme so najprej uvedli sistem 4/1. Proizvodnja je potekala vseh sedem dni v tednu, delavke pa so delale po štiri dni dopoldne, popoldne in ponoči, vmes pa so imele prosto dan ali dva. Zaradi pomanjkanja vzdrževalnih ekip so zanje uvedli t. i. ruski turnus, ki ga poznajo tudi vzdrževalci v jeseniškem Acroniju, ko delavci delajo 12 ur in so potem 24 ur prosti. V poletnih mesecih pa so zaradi koriščenja dopustov z režima 4/1 prešli na triizmensko delo v 17 izmenah na teden. »Zavestno smo se odločili za nočno izmeno v nedeljo kot 17. izmeno, saj je ta za zaposlene bistveno boljše plačana kot na primer, če bi bila 17. izmena v soboto popoldan,« je razložil direktor Primož Egart. Ob tem je poudaril, da že od začetka leta optimirajo procese in pridobivajo novo opremo z namenom zmanjšanja potrebnega števila izmen. »V letošnjem letu smo tako pridobili za več kot 1,2 milijona evrov nove opreme. Konec septembra se je izkazalo, da glede na naše doseganje, naše strojne kapacitete in odpoklice lahko ukinemo 17. izmeno, kar smo s 1. oktobrom tudi storili,« je dejal.

Delavce iščejo v tujini

»Zavedamo se, da smo v zadnjih letih zelo intenzivno delali in da so bile delavke in delavci dostikrat močno obremenjeni. Zato smo po tem, ko je v domačem 'bazenu' začelo primanjkovati kandidatov in kandidatk za zaposlitev, nove delavce šli iskat v bivše jugoslovanske republike. Prve smo že zaposlili v tem mesecu. S tem bo potreba po opravljanju dodatnih ur zmanjšana,« je še razložil Egart in opozoril, da je Sumida Slovenije proizvodna lokacija v intenzivni avtomobilski industriji, ki se mora vrteti v treh izmenah. »Delo na tak način poteka že nekaj desetletij in čudimo se, da je anonimka poslana v času, ko smo delovno intenzivnost prilagodili željam zaposlenih.«

V Sumidi tudi poudarjajo, da so vedno spoštovali zakonske pogoje glede dovoljenega števila delovnih ur v tednu in zakonsko predpisanih odmorov, kar je lani ugotovil tudi inšpektor za delo. Pojasnjujejo pa, da imajo relativno majhno fluktuacijo, zato se njihov kolektiv vsako let postara, povečuje pa se število zaposlenih z zdravstvenimi ali starostnimi omejitvami, ki onemogočajo triizmensko oziroma nočno delo, kar še dodatno otežuje enakomerno obremenitev vseh delavcev.

»Vsa izplačila, kot so plače, dodatki, nadomestila, nagrade, odpravnine, jubilejne nagrade, regresi, poračuni med letom, trinajsta plača itd., izplačujemo v skladu in v roku z zakonodajo in internimi predpisi. V Sumidi ni nikoli nobeno izplačilo zamujalo in nikoli se ni zgodilo, da davki in prispevki iz naslova delavcem ne bi bili plačani,« je navedel Egart in naštel še vrsto ugodnosti, ki jih nudijo zaposlenim. Sumida Slovenija ima tudi močno finančno zaledje v lastniku, kar pomeni bistveno lažje financiranje rasti podjetja, je dodal. »Številni novi projekti, ki se uvajajo, so zagotovilo za dolgoročni obstoj podjetja in delovnih mest na Blejski Dobravi,« je še poudaril.

Prvi meroslovni park v Sloveniji

Selško podjetje Lotrič Meroslovje je v Železnikih odprlo meroslovni park, ki je po besedah direktorja Marka Lotriča odgovor na četrto industrijsko revolucijo.

Ana Šubic

Železniki – Podjetje Lotrič Meroslovje je zaradi omejitev pri širjenju na matični lokaciji v Selcih konec lanskega leta kupilo prostore nekdanjega pohištvenega salona v Železnikih in v njih uredilo prvi meroslovni park v Sloveniji. »Četrta industrijska revolucija zahteva digitalizacijo merilnih naprav in postopkov oz. samodejno komunikacijo med napravami. Prav meroslovje 4.0 predstavljamo v svojem meroslovnem parku. V razvitih državah se letno z meritvami pretoči od tri do šest odstotkov BDP, kar kaže, kako sta merjenje in meroslovje pomembna infrastruktura za vsako skupnost,« je minuli torek ob odprtju meroslovnega parka dejal ustanovitelj in generalni direktor podjetja Marko Lotrič.

Med zanimivejšimi je bila naprava, ki jo na univerzi v Londonu uporabljajo za testiranje pajkove niti, ki je eden najmočnejših materialov. / Foto: Primož Pičulin

V meroslovnem parku so na enem mestu predstavili bogato ponudbo sodobnih meroslovnih sistemov in rešitev. Pripravili so različna predavanja in podjetjem, kot so Gorenje Orodjarna, Revoz in Knauf Insulation, podelili certifikate meroslovne odličnosti, ki so sinonim vlaganja v kakovost meroslovne opreme in znanja v podjetjih. »Dogodek organiziramo predvsem zato, da strankam, ki nam zaupajo že 27 let, damo neko dodano vrednost ter omogočimo lažjo odločitev pri nabavah in vpeljevanju novih tehnologij,« je dejal Lotrič. Dogodek je obiskalo več kot 150 slovenskih in tujih partnerjev, predvsem iz oddelka kakovosti največjih podjetij v avtomobilski, kovinarski in plastični industriji.

Na dobrih tisoč kvadratnih metrih se je predstavilo 16 vodilnih svetovnih proizvajalcev merilnih naprav za potrebe industrije. Med zanimivejšimi je bila naprava britanskega proizvajalca, ki jo na univerzi v Londonu uporabljajo za testiranje pajkove niti, ki je po besedah Lotriča eden najmočnejših materialov. Predstavljena sta bila tudi lastna produkta Lotrič Meroslovja. Letos so na trg uspešno lansirali produkt Trames Unique, merilni stroj za merjenje dimenzij izdelkov, ki so popolnoma prilagojeni zahtevam kupca in omogočajo meritve v 1D-, 2D- ali 3D-prostoru. Doslej so izdelali šest tovrstnih naprav, eno tudi za škofjeloški Knauf Insulation, za katerega na podlagi dimenzij in mase ugotavljajo gostoto materiala, drugi razstavljeni Trames pa bo šel v BiH in je namenjen merjenju tračnih metrov. Prvi produkt so razvili leta 2015, in sicer Exactum, pametni merilni sistem za samodejni nadzor pogojev okolja in vzorcev, ki med drugim omogoča spremljanje temperature, vlage, tlaka, CO_2 ... Exactum deluje trenutno na preko 1300 merilnih mestih, uporabniki so različni, od zavoda za blagovne rezerve do hladne verige v različnih bolnišnicah, je pojasnila vodja projektov Maja Lotrič.

Direktor Marko Lotrič v meroslovnem parku, kjer se je predstavilo šestnajst vodilnih svetovnih proizvajalcev merilnih naprav. / Foto: Primož Pičulin

Meroslovni park, vreden 1,2 milijona evrov, bo v prihodnje namenjen različnim aktivnostim. V njem bosta potekala razvoj in montaža obeh Lotričevih lastnih produktov. Iz Selc so v Železnike že preselili tudi vetrovnik, s čimer so na matični lokaciji lahko povečali prostore za laboratorij in logistiko. Del novih prostorov v Železnikih bodo namenili tudi inovativni dejavnosti.

Skupini Lotrič Metrology, ki je do nedavnega združevala devet podjetij v šestih državah (poleg Slovenije še Makedonija, Srbija, Bih, Hrvaška in Avstrija), se je pred tednom dni pridružilo ljubljansko podjetje PSM, ki že več kot 20 let rešuje zahtevne probleme kupcev na področju procesne in industrijske avtomatizacije. Skupina je sicer lani ustvarila 5,2 milijona evrov prihodkov in okoli 490 tisoč evrov čistega dobička.

Voznica mrtvo pijana že zgodaj popoldan

Simon Šubic

Škofja Loka – Škofjeloške policiste je v sredo popoldan neprijetno presenetila pijana voznica. Okoli pol druge ure popoldan so namreč na podlagi prijave ustavili in obravnavali, kot so se izrazili na Policijski upravi Kranj, »grozljivo« pijano voznico osebnega avtomobila. Preizkus alkoholiziranosti ji je pokazal rezultat kar 1,41 mg/l alkohola oziroma okoli tri promile. Policisti so ji v postopku odredili pridržanje, proti njej pa poteka tudi prekrškovni postopek zaradi hujše kršitve prometnih pravil.

Ko sta policista pristopila do voznice, ki je v prižganem avtu na polno pritiskala na stopalko za plin, sta sicer najprej menila, da je z njo nekaj narobe, saj je bila popolnoma odsotna. Policista sta jo zato takoj spravila iz vozila in položila na bok ter poklicala reševalce. Ti so hitro ugotovili, da je njeno stanje le posledica hude pijanosti. »Taka pijanost, ko človek ne ve zase, je hudo nevarna. Zelo nevarne pa so tudi manjše stopnje alkohola, saj na sposobnost vožnje vpliva že 0,09 mg/l alkohola, kar je komaj 0,2 promila,« opozarjajo policisti in pojasnjujejo, da lahko le trezni vozniki najbolje reagirajo na različne situacije in nevarnosti.

Avto odbilo v peški

Simon Šubic

Tržič, Kranj – Gorenjski policisti so v ponedeljek opoldan obravnavali prometno nesrečo, ki jo je povzročil vinjen voznik (0,88 mg/l alkohola v izdihanem zraku). Na parkirišču v Tržiču je trčil v tri vozila, enega od njih pa je odbilo v dve peški. Povzročitelju so odvzeli vozniško dovoljenje, policisti pa nesrečo obravnavajo kot kaznivo dejanje zoper varnost javnega prometa.

Kot pojasnjujejo na Policijski upravi Kranj, gre za kaznivo dejanje, če voznik motornega vozila v cestnem prometu povzroči neposredno nevarnost za življenje ali telo kakšne osebe s tem, da vozi pod vplivom alkohola z več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka ali pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi.

Prav tako v ponedeljek je v Kranju otrok na skiroju trčil v osebni avtomobil in se po podatkih policije lažje poškodoval. Nesrečo je povzročil otrok, ki je vozniku osebnega vozila odvzel prednost, so ugotovili policisti.

Preiskali nesrečo s pobegom

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so preiskali prometno nesrečo s pobegom, v kateri se je poškodoval pešec. Zgodila se je 19. oktobra zvečer na cesti Gorenja vas–Todraž, po nesreči pa je pešec obležal na tleh. Voznika so policisti pred dnevi izsledili, dejanje pa jim je tudi že priznal. Zaradi povzročitve prometne nesreče in zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči so ga v skladu s predpisi o kazenskem postopku tudi že zaslišali. Policisti pa postopek vodijo tudi zoper pešca, ki je bil v času nesreče alkoholiziran. Po neosvetljeni cesti je sicer hodil na pravilni strani, a ni uporabljal odsevnika, kar bi povečalo njegovo vidnost, so sporočili policisti.

Popravek: požar v Knauf Insulationu

Škofja Loka – V torek smo poročali o požaru v skladišču škofjeloškega podjetja Knauf Insulation. Z vodstva podjetja so nas opozorili, da smo pomotoma zapisali, da so požar pogasili že njihovi zaposleni, ki so prostovoljni gasilci. V resnici so zaposleni požar začeli gasiti, pogasili pa so ga gasilci, ki so prišli na intervencijo. Ti so tudi pomagali pri čiščenju poškodovanega izolacijskega materiala.

Veter podrl drevesi

Krma – V sredo okoli 17. ure je močan veter, ki je prepihal vso Gorenjsko, v dolini Krme podrl dve drevesi, ki sta onemogočili izhod iz doline. Za prevoznost ceste so poskrbeli gasilci iz Mojstrane, ki so drevesi razžagali in očistili cesto.

Sodišče: s kreditoma nič narobe

1. stran

Na ta način naj bi obdolžena zaobšla zakonske omejitve izpostavljenosti do Merkurja in z njim povezanih družb, s tem pa naj bi zlorabila svoja položaja. Svetlik in Klemenčičeva pa naj bi s posredništvom pri kreditiranju Merfina pomagala pri izvršitvi kaznivega dejanja. Trčku je tožilstvo hkrati očitalo krivo ovadbo, ker naj bi kot predsednik uprave Gorenjske banke podpisal lažno kazensko ovadbo zoper več družbenikov GBD oz. G Skupine, v kateri jim je očital oškodovanje upnikov, poslovno goljufijo in zlorabo položaja zaradi izplačila 7,3 milijona evrov dividend v letu 2011, s čimer naj bi preprečili vračilo šestmilijonskega posojila. Po mnenju tožilke so obtoženi delovali zgolj v korist Merfina, pri čemer so se želeli izogniti preveliki izpostavljenosti Merkurja do Gorenjske banke. Obvodno financiranje naj bi Merfinu omogočili kljub njegovi prezadolženosti, pri čemer so povsem zanemarili koristi svojih družb, je dejala tožilka in poudarila, da je glede na večmilijonsko povzročeno škodo za obtožene edina primerna zaporna kazen. Za Trčka je tako predlagala izrek enotne zaporne kazni v trajanju štirih let, za Zugwitza dve leti zapora, za Svetlika poldrugo leto zapora, za Klemenčičevo, ki je tožilstvu pomagala pri razkritju očitanih kaznivih dejanj, pa leto dni zapora.

Miha Martelanc, zagovornik prvoobtoženega Gorazda Trčka, je v končni besedi poudaril, da tožilstvu ni uspelo dokazati protipravnosti očitanih kaznivih dejanj. / Foto: Simon Šubic

A sodišče je sledilo argumentom obrambe, ki je predlagala oprostilne sodbe za obdolžene. Trčkov zagovornik Miha Martelanc je poudaril, da tožilstvu v dokaznem postopku ni uspelo dokazati ne protipravnosti, ne direktnega naklepa, ne pridobitve premoženjske koristi Merfinu. Opozoril je, da se je v banki o obeh kreditih odločalo v skladu z internimi akti banke, odobril pa ju je kreditni odbor, in ne Trček sam. Tožilstvo tudi ni dokazalo, da je šlo za obvodno financiranje Merfina, saj sta bila kredita dana družbama H&R in GBD Skupina, ki sta ju bili v tistem času tudi sposobni vrniti. »Prava in resnična volja Gorenjske banke je bilo kreditiranje H&R in GBD Skupine,« je zatrdil odvetnik. Po mnenju obrambe v obravnavanem obdobju izpostavljenost banke do Merkurja in povezanih družb tudi ni bila problematična, saj je ta znašala dobrih 17 odstotkov od dovoljenih dvajset odstotkov na kapital. Kapital bi lahko banka iz naslova rezerv in zadržanega dobička celo povečala z 219 milijonov evrov na 334 milijonov evrov, s čimer bi tudi povečala svojo izpostavljenost do posameznega komitenta za 52,5 odstotka v letu 2009, v letu 2008 pa celo za 64,8 odstotka. Razlog, da Gorenjska banka ni želela kreditirati direktno Merfina, niti ni bil v stopnji izpostavljenosti do Merkurja, kateremu je sicer kreditirala tekoče poslovanje, ampak v odločitvi, da do Merfina ne želi prevzemati tveganja. Tudi če bi banka vedela, da bosta kredita posojena naprej Merfinu, s tem ni bilo storjeno kaznivo dejanje, saj s posojiloma ni bil kršen noben predpis o izpostavljenosti bank, saj H&R in GBD Skupina nista bili del Skupine Merkur ali z njo povezani osebi, je dodal odvetnik Martelanc. Očitku o krivi ovadbi, ki naj bi jo zoper družbenike G Skupine podal Trček, pa se je njegov zagovornik čudil predvsem zaradi dejstva, da sta podobni kazenski ovadbi zaradi domnevnega oškodovanja upnikov vložila tudi stečajni upravitelj G Skupine v stečaju in policija, ljubljansko okrožno sodišče pa je lani na predlog tožilstva v tej zadevi tudi uvedlo preiskavo.

V Kranju nekdo požiga smetnjake

V sredo so v Kranju zagoreli kar štirje komunalni zabojniki. Policija sumi, da je požare nekdo podtaknil, gasilce pa skrbi, da bi morebiten požigalec svoja dejanja še stopnjeval.

Simon Šubic

Kranj – V sredo so kranjski kriminalisti obravnavali kar štiri požare na komunalnih zabojnikih v Kranju, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Iz dnevnega poročila Uprave RS za zaščito in reševanje se da razbrati, da je bilo takih požarov celo pet. Ob tem podatku seveda takoj pomislimo, da so bili požari morda podtaknjeni. »S tem vprašanjem se raje obrnite na policijo. Lahko pa potrdim, da smo imeli v zadnjem tednu kar veliko požarov na komunalnih zabojnikih. Požare smo pogasili, zabojniki so v celoti pogoreli, druge škode pa k sreči ni bilo,« je odgovoril Andraž Šifrer, vodja gasilske operative v Gasilki reševalni službi Kranj. Kriminalisti so sicer v sredo že zjutraj obravnavali požar zabojnika za plastično embalažo pri Kinu Kolosej De Luxe Kranj, popoldne pa so v poldrugi uri zagoreli zabojniki pri izpitnem centru na Stritarjevi ulici, na Župančičevi ulici 3 na Planini in zabojnik za papir na Cesti Iva Slavca, vse v Kranju.

Na PU Kranj so nam potrdili, da sumijo, da so bili omenjeni požari podtaknjeni. »O dejanjih kriminalisti še zbirajo obvestila, priče pa prosimo za morebitne informacije, ki jih lahko sporočijo na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 1200,« je dejal Bojan Kos, predstavnik za odnose z javnostmi.

»Če te požare nekdo res podtika, nas skrbi, da ne bo ostal samo pri zabojnikih, temveč bo svoja dejanja še stopnjeval in s tem povzročal mnogo večjo premoženjsko škodo in ogroženost ljudi,« je še dejal Šifrer, ki prav tako poziva vse, ki opazijo karkoli sumljivega, da to sporočijo policiji.

V gozdu se je prevrnil traktor

Podgora – V gozdu pri Podgori v Poljanski dolini se je v sredo pri gozdarskih opravilih prevrnil traktor, v katerem je ostala ukleščena oseba. Posredovali so prostovoljni gasilci iz Škofje Loke in Trebije ter reševalci Gorske reševalne službe Škofja Loka, ki so zavarovali kraj dogodka in s tehničnim posegom rešili poškodovano osebo. Pomagali so tudi reševalcem Nujne medicinske pomoči Škofja Loka pri oskrbi poškodovanega, gasilci pa so z vpojnim sredstvom še posuli razlite motorne tekočine. Aktivirali so tudi dežurno ekipo Helikopterske nujne medicinske pomoči in posadko helikopterja Slovenske vojske, vendar njihova pomoč ni bila potrebna, so sporočili z Uprave RS za zaščito in reševanje.

Veter onemogočil reševanje s helikopterjem

Kamnik, Preddvor – V sredo so gorski reševalci posredovali tudi na Staničevem vrhu in v Potočah. Pri sestopu s Staničevega vrha v grapo proti Repovem kotu se je namreč poškodovala planinka. Najprej so jo skušali rešiti s pomočjo helikopterja Slovenske vojske, a je bila reševalna akcija zaradi premočnega vetra prekinjena. Na klasičen način so jo nato rešili gorski reševalci iz kamniške in ljubljanske postaje. V Potočah v občini Preddvor pa je okoli pol šeste ure popoldne plezalec padel s plezališča in si poškodoval nogo. Na pomoč so mu priskočili gorski reševalci in poklicni gasilci iz Kranja ter prostovoljni gasilci iz Preddvora, ki so plezalca oskrbeli in prenesli do reševalcev NMP Tržič.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

V četrtem delu iščejo svinjo

Na Bledu in v njegovi okolici že od začetka oktobra produkcijska hiša Sever & Sever za TV Slovenija snema nanizanko Ekipa Bled. Osemnajst različnih zgodb s kriminalnim ozadjem, ki nastajajo na majhni Policijski postaji Bled, je zapisal scenarist Gregor Fon, režira pa jih Blaž Završnik.

Igor Kavčič

Na Bohinjski Beli. Streljaj od središča vasi. Pred svojo domačijo mlajši upokojenec Brane po imenu pobira srajce z vrvi za obešanje perila, nakar pristopi inšpektor Luka s Policijske postaje Bled: »Soseda Angela Vovk pravi, da ste ji ukradli svinjo.« Brane vidno nejevoljen, skoraj jezen odgovori: »Ma kva ji bom šel jaz tisto revo 'bogo shirano krast. Jo bom pa tožu babo trapasto, ker njene kure skoz na moje hod'jo ...« Inšpektor Luka se ozira naokrog, kokoši ni videti. »Dobr', prav zdajle jih ni.« Mož postave sprašuje naprej: »In niste videli svinje?« Brane suvereno: »Tud' slišal ne, že vsaj kšn mesec ne.« »Lahko vseeno pogledam?« je vztrajen Luka, Brane pa še vedno nejevoljen: »Poba, jaz tud' svinjaka nimam. Ampak ti kar izvoli.« Luki zvoni telefon. Dvigne, ne da bi pogledal. »Bom javil takoj, ko bo kaj novega,« se mu povsem spremeni izraz na obrazu. Ni navdušen nad klicem.

Tako se bo odvijala ena izmed scen četrtega dela nove nanizanke z naslovom Ekipa Bled, katere snemanje te dni intenzivno poteka na Bledu in v njegovi okolici. Gre za serijo 18 zgodb, v kateri ekipa kriminalistov spremlja in razrešuje kriminalna dejanja, od drobnih lumparij do umora, seveda pa bomo priča tudi osebnim zapletom med člani ekipe in njihovimi nadrejenimi, ki prihajajo iz Ljubljane. Serijo za TV Slovenija snema produkcijska hiša Sever & Sever, na sporedu pa naj bi bila predvidoma januarja prihodnje leto.

Bo to neke vrste slovenska inačica Umorov na podeželju, vprašam režiserja Blaža Završnika. »Nimamo toliko mrtvih kot v omenjeni nadaljevanki, saj bi nam po dveh sezonah zmanjkalo ljudi. Obravnavamo od enostavnih primerov do zelo resnih kršitev. Vsaka 25-minutna epizoda ima svojo zgodbo, vse skupaj pa povezuje neka rdeča nit, ki kulminira proti koncu sezone in poveže skupaj vse prejšnje epizode,« odgovarja režiser in dodaja: »Odločili smo se za specifično okolje z manjšo policijsko postajo, v kateri ni plejade detektivov, ki delujejo po strogi piramidalni hierarhiji, ampak gre za ekipo, ki temelji na tesnih medosebnih odnosih. Zanimiv nam je bil stik z lokalnim okoljem, kjer se posamezni primeri zgodijo, z okoljem, kjer vsak vsakega pozna. Po drugi strani pa je Bled z okolico čudovit in se mi zdi, da je v slovenskem filmu in televizijskih nadaljevankah premalo izpostavljen.

V akciji: Nadja Strajnar Zadnik kot Angela Vovk in Janko Mandić v vlogi inšpektorja Luke

V seriji bomo spremljali delo in osebno življenje treh kriminalistov različnih generacij. Glavni junak serije je mladi kriminalist Luka (igra ga Janko Mandić), ki ga po težavah z nadrejenimi premestijo na Bled. Že prvi dan sreča hčer lokalnega veljaka Saro (Mija Skrbinac), kar je zanj usodno tako na osebni kot poklicni ravni. Policijsko ekipo Bleda sestavljata še izkušena in materinska kriminalistka Nives (Barbara Cerar) in pošteni šef Ferdo (Gaber Trseglav). Ob preiskavah vseh vrst primerov se bo razkrivala humorna, dramatična pa tudi tragična plat usod ljudi, vpletenih vanje. Iskali so igralce,

Filmska ekipa sredi vasi Bohinjska Bela pred eno od scen v četrtem delu serije / Foto: Igor Kavčič

ki razen Mandića, izhajajo iz Gorenjske, da bi jim bila tudi govorica blejskega okolja bližja. »Avtentičnost in prepričljivost igralcev temelji tudi na tem, kako govorijo. Gledati zgodbe z Bleda, ne da bi bil govorjen avtentičen dialekt, zagotovo ne bi izpadlo pristno,« poudarja Završnik. Po Gorenjskem je producent iskal tudi nosilce epizodnih vlog. Številne nastopajoče so našli v ljubiteljskih društvih in igralskih skupinah in jih vključujejo v posamezne epizode.

Tako so našli tudi Angelo Vovk z začetka tega zapisa. Igra jo upokojena gledališka igralka Nadja Strajnar Zadnik iz Škofje Loke. »Že pred časom sem bila na neki avdiciji, tokrat pa so za lik, ki ga igram, očitno potrebovali šolano igralko, ker je za vlogo le treba imeti nekaj igralskih izkušenj,« pove Strajnar Zadnikova, ki igra osrednji lik četrtega dela, starejšo kmetico Angelo, ki hoče nazaj svojo svinjo. Med drugim trdi, da jo je ukradel sosed Brane in iz tega naredi pravo tragedijo. Sicer je nekoliko zmedena, na koncu se celo izkaže, da ima mentalne težave. »Danes sem na snemanju že od ranega dne, nekaj dela pa me čaka še jutri,« pove sogovornica: »Ekipa je odlična, zelo pridna in zagrizena pri delu. Še enkrat znova pa spoznavam, da igranje v gledališču zahteva nekaj več od igralca, saj ima neko distanco do publike pod odrom. V filmu moraš biti čim bolj pristen in to je to,« še dodaja filmska Angela, ki tudi sicer v Škofji Loki pri JSKD vodi gledališke delavnice in sem in tja režira kakšno predstavo na ljubiteljskih odrih. Da igra nikoli ne gre iz igralca, pravi.

Sicer bo serija, kot obljubljajo producenti, topla, zabavna in napeta in bo tudi težje teme obravnavala pozitivno. Poleg že omenjenih v njej igrajo še Matija Vastl, Lovro Zafred, Matej Tunja, Robert Prebil, Aljaž Jovanović in drugi. Avtorja televizijske nadaljevanke sta scenarist Gregor Fon in režiser Blaž Završnik, soscenaristka pa je Nina Zupančič.

Snemanje bo potekalo še do sredine decembra, in kot so povedali v filmski ekipi, se na Gorenjskem počutijo odlično, ljudje so jih dobro sprejeli in tudi vreme jih dobro služi. Tega, ali se je tista svinja na koncu našla, pa ne vesta niti filmska Angela niti njen sosed Brane. Izvedeli bomo v prvih mesecih prihodnjega leta.

Pogovor

Janez Poklukar, internist, ki je ozdravil jeseniško bolnišnico ... **Stran 18**

Zanimivosti

Aleš Kacin je predstavil zamisli za oživitev objektov vojašnic ob nekdanji rapalski meji. **Stran 19**

Obletnice

Stota obletnica rojstva Avgusta Delavca, ki je dal pečat razvoju planinstva ... **Stran 20**

Od petka do petka

Po lanski ustavitvi prodaje je znova naprodaj vsaj polovica delnic NLB. Po kakšni ceni, bo znano danes. / Foto: arhiv GG

Sindikate najbolj moti, da vladni predlog ne vsebuje zvišanja plač najslabše plačanim v javnem sektorju, poudarjata sindikalista Jakob Počivavšek (na sliki) in Branimir Štukelj. / Foto: Gorazd Kavčič

Predsednik republike Borut Pahor je ljubljanskima kirurgoma Urošu Ahčanu in Vojku Didanoviču podelil jabolko navdiha. / Foto: STA

Danes znana cena NLB

Danes bo na spletnih straneh Ljubljanske borze objavljen prospekt za prodajo najmanj polovice NLB, ki jo mora vlada prodati zaradi njenega reševanja v letu 2013.

Simon Šubic

SDH določil cenovni razpon

Danes bo predvidoma znano, po kakšni ceni bo naprodaj najmanj polovica delnic NLB, ki jo mora do konca leta država prodati, potem ko se je k delni privatizaciji NLB zavezala Evropski komisiji konec leta 2013, ko ji je ta v zameno prižgala zeleno luč za državno pomoč banki. V Slovenskem državnem holdingu (SDH) so sicer cenovni razpon določili v torek skupaj s svetovalcem pri prodaji Deutsche Bank, a ga javnosti niso želeli razkriti do objave prospekta o prvi javni prodaji delnic (IPO), kar se bo zgodilo danes. Predsednica uprave SDH Lidija Glavina je povedala le, da je cenovni razpon ambiciozen. »S tem je storjen korak k cilju SDH – uspešni privatizaciji NLB,« je še dejala. Država tokrat prodaja najmanj polovico do 75 odstotkov minus delnico NLB, v postopku pa bodo deset odstotkov delnic ponudili malim vlagateljem, devetdeset odstotkov pa institucionalnim. Koliko delnic bo prodanih, bo odvisno od povpraševanja, transakcija pa bo neuspešna, če ne bo zadostnega zanimanja vsaj za polovico plus delnico NLB. Prodajo NLB bi morala država izpeljati že lani, a jo je ustavila, saj je prejšnja vlada ocenila, da cenovni razpon med 55 in 71 evri za delnico ni bil primeren. Knjigovodska vrednost delnice je tedaj znašala 65,50 evra, do danes pa se je že dvignila na 75,40 evra. Medtem ko si v koalicijskih strankah želijo predvsem transparentne prodaje in čim boljšega kupca, pa analitiki menijo, da trenutne tržne razmere niso najbolj naklonjene prodaji NLB.

Sindikati zavrnili vladni predlog

V torek so sindikati javnega sektorja zavrnili predlog, ki jim ga je na pogajanjih predstavila vladna pogajalska skupina. Kot so poudarili, je ena najbolj problematičnih točk ta, da vladni predlog v nasprotju s tistim iz marca ne predvideva dviga plač najslabše plačanih (do 26. plačnega razreda). Kot je pojasnil vodja koordinacije stavkovnih odborov sindikatov javnega sektorja Jakob Počivavšek, je bil dvig plač za en plačni razred zaposlenim do 26. plačnega razreda ves čas ena od njihovih zahtev. Problematične so tudi nekatere druge točke v vladnem predlogu. Vlada se na primer ni želela opredeliti, kakšno je njeno stališče do predlogov, ki se ne nanašajo neposredno na plače. O njih se namreč želi pogovarjati naknadno. Tudi predsednik konfederacije sindikatov javnega sektorja in glavni tajnik šolskega sindikata Sviz Branimir Štrukelj je poudaril, da jih je najbolj zmotilo, da v zadnjem vladnem predlogu ni več povišanja najnižjih plač. V Svizu bodo vztrajali pri realizaciji vsega, kar je bilo na mizi spomladi ob prekinitvi pogajanj, o specifičnih vprašanjih pa naj se pogovarjajo ločeno, je dodal. Vodja vladne pogajalske skupine Peter Pogačar je razložil, da predlogi, ki so jih posredovali sindikati, kar za okrog 600 milijonov evrov presegajo finančni okvir vlade 306 milijonov evrov. »Gre za znesek, o katerem se enostavno ne moremo sploh pogovarjati,« je dejal in dodal, da očitno marca le ni bilo vse dogovorjeno. Pogajanja se bodo nadaljevala danes.

Prepoved nekaterih plastičnih izdelkov

Evropski parlament je v sredo podprl predlog direktive, ki omejuje in v nekaterih primerih prepoveduje prodajo plastičnih izdelkov za enkratno uporabo, ki jo bo morala upoštevati tudi Slovenija. Najkasneje leta 2021 ne bo več možna uporaba jedilnega pribora, krožnikov in slamic za enkratno uporabo, vatiranih palčk in palčk za balone. Poraba embalaže za živila in pijačo za s sabo bo omejena, za lahke plastične nosilne vrečke, ki poleg plastenk najbolj smetijo okolje, higienske izdelke, cigaretne filtre in ribolovno orodje pa bodo uvedeni strožji ukrepi, zaradi katerih bodo morali proizvajalci poskrbeti zanje, ko postanejo odpadek. V Evropi sicer na leto ustvarimo 25 milijonov ton plastičnih odpadkov, recikliramo jih manj kot tretjino.

Kirurgoma jabolko navdiha

Predsednik republike Borut Pahor je v ponedeljek v predsedniški palači vročil priznanje jabolko navdiha kirurgoma Urošu Ahčanu in Vojku Didanoviču za inovativno metodo popolne rekonstrukcije nosu, s katero so v ljubljanskem kliničnem centru postavili nov mejnik v obrazni rekonstrukcijski kirurgiji, so sporočili iz predsedniškega urada. V Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana so namreč bolnici, ki so ji morali zaradi raka amputirati nos, s pomočjo 3D-modela kot prvi na svetu naredili nov nos iz kosti in mehkih tkiv na podlahti bolnice, ga pustili mesec dni, da se je zacelil po 3D-modelu, in ga nato prenesli na njen obraz.

Slovenci v zamejstvu (635)

Slovenščina v projektu mladih

Jože Košnjek

med sosedi

Pretekli petek je bila na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu končana druga etapa v uresničevanju mednarodnega projekta iz programa Erasmus Plus, imenovana Slavit, ki povezuje tri gimnazije s slovenskim učnim jezikom iz treh sosednjih dežel: Državni znanstveni licej France Prešeren iz Bazovice pri Trstu, Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu in iz Slovenije Srednjo šolo Biotehniškega centra Naklo iz Strahinja. Naslov projekta je Naravoslovje treh dežel.

Po letu 2015, ko je dozorevala ideja za projekt, je bil prvi korak v njegovem uresničevanju storjen letošnjega maja v Biotehničnem centru v Strahinju, ko je 24 dijakinj in dijakov iz vseh treh gimnazij deset dni raziskovalo in pisalo na temo Voda in hrana za trajnostni razvoj. Druga etapa v uresničevanju projekta je bila po desetih dneh ustvarjanja sklenjena pretekli petek na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Tema je bila Trajnostni razvoj koroške regije. Mladi so obiskali nekatere koroške naravne posebnosti, kot sta soteska Čepa in naravni park na Dobraču, visokogorska kmetija v dolini Poden in bližnji hribi, seveda pa je bilo v program vključeno spoznavanje deželne prestolnice Celovec. Dijakinje in dijaki so tudi v Celovcu raziskovali in pisali, ustvarjali večjezični slovar naravoslovnih izrazov, večjezični vodnik za naravoslovne delavnice in pri svojem delu porabljali sodobne računalniške tehnike. Tudi za razvedrilo je ostajalo dovolj časa, tudi za vadbo glasbeno-instrumentalne skupine, ki je nastopila na petkovi sklepni prireditvi v Celovcu.

Dijakinje in dijaki ter zastopniki treh gimnazij v petek v Celovcu. Strahinjsko srednjo šolo so zastopali: Pia Vidic, Nika in Jan Justin, Nika Novak, Lea Škerjanec in Maja Brgole.

Koordinatorke projekta na treh gimnazijah Irina Kert v Celovcu, Irene Pecchiar v Bazovici in Bernarda Božnar v Strahinju so ob podpori ravnateljic Loredane Guštin, Zalke Kuchling in Andreje Ahčin ter sodelavcev zadovoljne z doslej opravljenim delom. Zadnja postaja projekta bo marca prihodnje leto v Bazovici oziroma v Trstu, tema pa bo Voda od Glinščice do Štivana in bo obsegala tudi spoznavanje drugih dejavnosti na tem območju.

Naslov projekta je Slovensko naravoslovje treh dežel. Vendar je njegova vsebina veliko več od imena. Je prvi mednarodni projekt, v katerem je slovenščina osnovni, povezovalni jezik in obsega območje v treh sosednjih deželah oziroma državah, v katerih živijo Slovenci. Mladim omogoča ustvarjanje in izražanje ter medsebojno spoznavanje, kar bo pri njih zanesljivo zapustilo opazno in, upajmo, trajno sled.

Jutri, 27. oktobra, ob 14. uri bo na pokopališču v Žitari vasi osrednja svečanost Zveze koroških partizanov ob dnevu mrtvih. Zvečer ob 19.30 pa bo v farni dvorani v Železni Kapli prireditev Dober večer, sosed/Guten Abend, Nachbar v počastitev avstrijskega Dneva državnosti 26. oktobra. Na ta dan leta 1955 je Avstrijo zapustil zadnji zavezniški okupacijski vojak.

Po svetu

Ekofeminizem

Po ekoloških in feminističnih gibanjih smo zdaj dobili še ekofeminizem. Ta je hkrati negacija in sinteza obeh. Ekofeministke se ne borijo za položaje moških, uveljaviti hočejo dejstvo, da so ženske bližje naravi kot moški ...

Miha Naglič

Ekofeministka Ariel Salleh

Za kaj gre, nam razloži ekofeministka Ariel Salleh, ki na Univerzi v Sydneyju raziskuje odnose med človekom in naravo. Kaj je torej ekofeminizem? »Osnovna ideja ekološkega feminizma se je pojavila, ko so ženske prepoznale način, kako moški upravlja in izkorišča naravo. Gospodovanje nad naravo, če želite, je povezano z načinom, kako moški upravlja in izkorišča žensko. Politika ekofeminizma se ukvarja s številnimi posledicami tega delovanja. Pri ekofeminizmu gre za spremembo paradigme oziroma za novo stopnjo feminizma, čeprav je ideja prisotna že desetletja, saj se je prvič pojavil v 70. letih. Feminizem premika v ekocentrični okvir. Torej, namesto antropocentričnega feminizma, znotraj katerega ženske hočejo v družbi čim prej doseči enak status kot moški, se ekofeminizem sprašuje, zakaj bi hotele isti kos pogače, če je pogača zastrupljena?« Tradicionalni feminizem torej ni že sam po sebi tudi ekofeminizem. »Ne, to je liberalni feminizem ali feminizem enakopravnosti. Ekofeminizem je drugačen, saj poudarja, da so ženske prav zaradi tega, ker jim je v družbi skozi čas pripadel drugačen položaj kot moškim, pridobile drugačne izkušnje in razvile druge spretnosti in vrednote, ki pa jih zdaj lahko uporabijo kot kritiko sodobne družbe.« Zakaj je ženska z naravo že sama po sebi bolj povezana kot moški? »Vse od stare Grčije dalje, ko je Aristotel na vrh lestvice narave postavil bogove, za njimi pa kralja – v sodobnem času so na vrhu te lestvice kapitalisti, podjetniki in politiki, sledijo jim tehnokrati, nato delavci itd. –, je politika prizorišče odnosov med naštetimi skupinami. Toda vpogled, ki ženske obravnava kot bitja, ki so bliže naravi, ekofeminizem spodbuja k vprašanju, kaj je bilo razumljeno kot narava, postavljeno zunaj družbe in obravnavano kot manjvredno. Ekofeministične ženske so se ozrle proti ženskam, ki ostajajo doma in opravljajo hišna opravila, proti kmetom, prebivalcem svetovnega juga in seveda proti otrokom, živalim, rastlinam in drugi živi naravi. Nekatere moti povezovanje ženske in narave, kajti patriarhalni sistem, patriarhalne filozofije, patriarhalne religije, celo zakoni in ekonomske teorije so ženske zvedli na področje narave in jih tako naredili za manjvredne. Toda to je ideološki konstrukt. Želim povedati, da so ženske, s tem, ko se je od njih pričakovalo, da sodelujejo z naravo in jo posredujejo družbi, prišle v prednost, saj so pridobile spretnosti, ki jih zdaj z lahkoto uporabimo za zaščito naravnih virov. Tu je pravzaprav paradoks: ko se znebimo ideoloških predpostavk o ženski, vstopimo v snovno resničnost, v kateri imajo ženske, tako kot kmetje ali domorodci, dejansko več sposobnosti za upravljanje naravnih procesov in nam dajejo tiste vrste znanja, ki ga trenutno potrebujemo.« Ariel Salleh zatrjuje, da se antikolonialisti, feministke, okoljska in delavska gibanja pravzaprav bojujejo za isto stvar. Pa se tega zavedajo? »Ne! A to je moj življenjski projekt! Svojo pot sem začela kot feministka, nato sem se zapletla v bitko proti izkopavanju urana v Avstraliji. Kmalu sem ugotovila, da gre tudi tu za feministično vprašanje, za vprašanje reprodukcije življenja na Zemlji. Nato sem poučevala sociologijo v velikem delavskem mestu, kjer sem se zbližala s problematiko delavskega razreda. Z udeležbo na svetovnem vrhu o okolju v organizaciji OZN-a sem začela spoznavati svetovni jug in težave domorodnega prebivalstva. Moj teoretski cilj je najti skupni imenovalec, ki lahko pripelje vsa ta različna družbena gibanja do skupnega dogovora.« (Vir: Larisa Daugul, MMC RTV SLO)

Povezal Hongkong in Macao

V torek, 23. oktobra, je kitajski predsednik odprl najdaljši morski most na svetu. Ta je povezal nekdanji koloniji, britansko in portugalsko, Hongkong in Macao. Obe sta ob zalivu, v katerega priteka Škrlatna reka, ta pa leži v kitajski pokrajini Guangdong. Kar 55 km je dolg, stal je 20 milijard dolarjev ... Novo znamenje kitajske moči, ki se še krepi.

Naivne Sneguljčice

»Pogledam svoji hčerki in ju vprašam: 'Se vama ne zdi čudno, da Sneguljčica ni vprašala čarovnice, zakaj mora pojesti jabolko? Ali pa, od kod je dobila to jabolko?' Rečem jima: 'Sama ne bi nikoli vzela hrane od neznanca, kaj pa vidve?' In ko se zadereta, da ne, se mi zdi, da najbrž nekaj že počnem prav.« Tako je ameriška igralka Kristen Bell (1980), ki je svoj glas posodila eni od junakinj Ledenega kraljestva (Frozen), izpovedala resnico, da niso vse Disneyjeve princeske že same po sebi dobre vzornice za deklice.

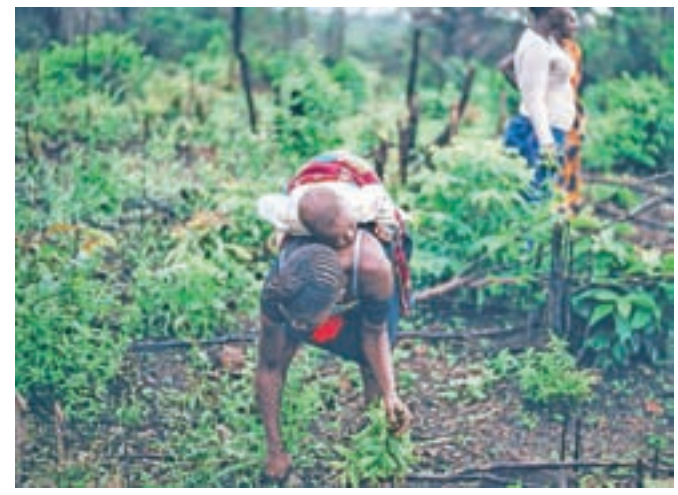

Ženska z otrokom, ki dela na polju v afriški državi Siera Leone in se najbrž sploh ne zaveda, da je že po svoji naravi ekofeministka. / Foto: Annie Spratt, www.sierraclub.org

Najdaljši morski most na svetu, povezal je Hongkong in Macao. Vanj je vgrajenih 400.000 ton jekla, kar bi zadostovalo za šestdeset Eifflovih stolpov ... / Foto: Wikipedija

Takole igralki Kristen Bell (levo) in Idina Menzel za sceno »posojata« svoja glasova junakinjam v risanki Ledeno kraljestvo (Frozen). / Foto: Wikipedija

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (39)

Ambulanta dr. Fajdige

Mag. Monika Rogelj

GORENJSKI MUZEJ

V preteklih mesecih sem na razstavi o znanem kranjskem zdravniku dr. Božidarju Fajdigi z veseljem opazovala obiskovalce, ki so si z velikim zanimanjem ogledovali predmete iz zdravnikove ambulante in z nasmehom prebirali zgodbe o njegovem delu. Starejši so radi dodali svoje spomine na srečanja z zdravnikom, mlajši so komentirali z očmi današnjega časa.

Med muzejskimi zbirkami novejšega časa je nedvomno izjemna in ena najzanimivejših oprema ambulante dr. Fajdige, ki je v Kranju kot zdravnik delal štiri desetletja. Hranimo napisno tablo, dve zdravniški torbi, veliko pripomočkov, instrumentov za različne posege in porode, mizo za preglede, številna zdravila in dokumente.

Dr. Božidar Fajdiga (1887–1966) se je rodil v Novem mestu. Medicino je študiral na Dunaju. Mladi zdravnik je moral leta 1914 oditi na vzhodno fronto, kjer je padel v rusko ujetništvo. Izkušnja iz sibirskih vojnih taborišč je še dodatno obrusila njegov karakter. Ko se je leta 1920 vrnil domov, se je poročil s Kranjčanko Maro Rakovec. Najprej je bil okrožni zdravnik v Škofji Loki. Leta 1924 je postal okrajni zdravnik v Kranju in njegova naloga je bila skrb za izboljšanje splošnih zdravstvenih razmer. Hkrati je imel zasebno ambulanto v mestu in je obiskoval bolnike v okolici Kranja. Med drugo svetovno vojno je na skrivaj zdravil partizane in je bil po izdaji konfiniran v Nemčijo. Po vojni je nadaljeval zdravniško delo v svoji ambulanti, tudi ko so bile vse zasebne prakse ukinjene. V prostem času je bil navdušen lovec. Običajno je oblečen kar v lovsko opravo in z zdravniško torbo pod roko hitel po mestu.

Meščani so dr. Fajdigo spoštovali in cenili kot izjemnega zdravnika, čeprav v pogovorih z bolniki marsikdaj ni izbiral besed. Bil je odličen praktik, hiter diagnostik, še posebno dober porodničar. Predvsem je bil pozoren opazovalec in je razumel človeške stiske. Velikokrat je zdravil tudi zastonj. Po njegovih receptu rah so v kranjskih lekarnah izdelovali zdravila. Fajdigov čaj, mazilo, vodo in prašek so ljudje veliko uporabljali za lajšanje manjših težav.

Zaradi načina dela z bolniki, neposrednosti in zanimivega, včasih bolj robatega značaja, so se ga Kranjčani še dolgo spominjali. Vse do danes so se ohranile številne anekdote in ena od teh pripoveduje, kako je po kratkem pregledu fino oblečeni dami, ki si je prehladila mehur, na recept predpisal toplo spodnje perilo, ki ga seveda v lekarni ni dobila.

Tabla ambulante, ki je še desetletja po smrti dr. Fajdige visela nad vhodom v hišo na Glavnem trgu / Foto: B. Gunčar

Pogovor

Internist, ki je ozdravil bolnišnico

Janez Poklukar

Splošna bolnišnica Jesenice je prva med petnajstimi slovenskimi bolnišnicami, vključenimi v sanacijo, ki od ministrstva za zdravje pričakuje sklep o zaključku sanacije. Bolnišnica posluje pozitivno, stare obveznosti so poravnali, račune plačujejo v rokih. Direktor Janez Poklukar, sicer zdravnik internist, ki bolnišnico vodi od leta 2014, je pred kratkim nastopil svoj drugi mandat. Z opravljenim delom je zadovoljen, v prihodnost se ozira s smelimi načrti. Med glavnimi bo izgradnja nove regijske bolnišnice. Direktor Poklukar kljub vodenju bolnišnice enkrat tedensko še vedno dela v kardiološki ambulanti, nedavno pa je postal tudi oče petega otroka.

Urša Peternel

Bolnišnica že četrto leto posluje tekoče pozitivno, račune plačujete v predpisanih rokih, stare obveznosti ste poravnali. Skratka, sanacija je zaključena?

»Tako je, četrto leto poslujemo pozitivno in tudi kumulativno imamo presežek prihodkov nad odhodki. Pogledali smo bilance za trideset let nazaj in bolnišnica nikoli doslej ni imela kumulativnega presežka kot danes. Tudi poslovni izid v prvih devetih mesecih je bil pozitiven in načrtujemo, da bomo tako tudi zaključili leto. Res pa je, da formalno sanacija še ni zaključena. Vsekakor upam in si želim, da bodo konec leta tudi formalno potrdili, da smo prva bolnišnica, ki je uspešno zaključila sanacijo.«

Foto: Tina Dokl

Janez Poklukar, direktor Splošne bolnišnice Jesenice

Lahko napoveste, kakšen bo poslovni izid konec leta?

»Dejstvo je, da bolnišnice in dobiček ne gredo skupaj. Bolnišnice so javni zdravstveni zavodi in kot takšni zavezani zakonu o zavodih, ki pravi, da morajo poslovati uravnoteženo in da mora izgubo pokrivati ustanovitelj. Koliko bomo torej na koncu leta pozitivni? Cilj je čim manj, je pa težko čisto točno napovedati, ker končni obračun dobimo šele v začetku februarja. Skratka, bolnišnice ne morejo in ne bi smele delati dobička, ampak morajo sredstva namenjati nazaj v zdravstveno dejavnosti, v stimulacijo kadra, infrastrukturo in opremo.«

Med glavnimi načrti v novem mandatu, ki ste ga pravkar nastopili, bo gradnja nove regijske bolnišnice.

»Dejstvo je, da zaradi prostorske utesnjenosti na sedanji lokaciji in zaradi sedemdeset let stare infrastrukture ni več mogoče zagotoviti razvoja stroke. Edina rešitev za razvoj stroke in doseganje zadostne količine storitev, s katero bi pokrivali regijo, je gradnja nove regijske bolnišnice. Pripravljamo idejno zasnovo, cilj pa je, da je zgrajena do leta 2025.«

Je že znana lokacija? Vemo, da si na Jesenicah močno prizadevajo, da bolnišnica ostane pri njih, lokacijo so ponudili v Radovljici ...

»Nova regijska bolnišnica mora biti nekje med Jesenicami in Kranjem. Stroka pravi, da za svoj razvoj potrebuje novo bolnišnico, lokacija zanjo pa ni pomembna. To je tudi glavno sporočilo. Vemo, da pomemben del Gorenjcev na storitve sekundarnega nivoja odhaja v Ljubljano in tam polni že tako prenapolnjene čakalne vrste. Z novo bolnišnico lahko za deset do petnajst odstotkov razbremenimo Ljubljano. Če se primerjamo z ostalimi regijami, vse štiri gorenjske bolnišnice za zdravstvene storitve v regiji letno prejmejo 67 milijonov evrov. Glede na število prebivalcev, ki jih je okrog 200 tisoč, pa bi morali dobiti nekaj čez sto milijonov evrov. Vsako leto torej regiji manjka za več kot 40 milijonov evrov zdravstvenih storitev, ki se opravijo v drugih regijah. Nova bolnišnica bi prinesla nova delovna mesta, gospodarski zagon, ob slabi demografski sliki zgornje Gorenjske pa je to tudi priložnost, da mladi ostanejo v domači regiji. Pa še en vidik je pomemben: na Gorenjskem je čedalje močnejša gospodarska panoga turizem. Brez ustreznega zdravstva pa se bo turizem razvijal bolj klavrno ...«

Imate izračune, koliko bi nova gorenjska bolnišnica stala?

»Ocenjujem, da naj bi stala 200 milijonov evrov, kar ni veliko, upoštevajoč, da se bo gradila pet do šest let. Prav tako to ni veliko z vidika javnih sredstev, ki smo jih vložili v bančno luknjo. Je pa dejstvo, da je treba pretehtati tudi potencialne druge možnosti financiranja, ne zgolj proračunskih; lahko so to evropska sredstva, kak model javno-zasebnega partnerstva ...«

Kaj pa gradnja nove regijske bolnišnice pomeni za sedanjo lokacijo bolnišnice na Jesenicah?

»To nikakor ne pomeni, da na Jesenicah ne bo zdravstvene dejavnosti na bolnišničnem nivoju. Ti prostori so prav gotovo ustrezni za določene zdravstvene storitve, predvsem za storitve negovalne bolnišnice in rehabilitacije, ki ju Gorenjska nima. Potem je tudi še paliativna dejavnost, ki smo jo pri nas začeli razvijati kot prvi v državi. Začeli smo z določenimi aktivnostmi, da bomo za razvoj omenjenih dejavnosti nudili ustrezno infrastrukturo. Tako je v načrtu predvsem energetska in požarna sanacija stavb, ki bo na dolgi rok omogočila, da bo zdravstvena dejavnost lahko ostala na tej lokaciji.«

Ste se na temo gradnje nove regijske bolnišnice že pogovarjali z novim ministrom za zdravje?

»Z ministrom za zdravje sem se neformalno že srečal, a na sestanku sva govorila predvsem o problemu garažne hiše in parkirišč ob bolnišnici, kjer čakamo na odločitev višjega sodišča. Želim in upam, da se bo zadeva čim prej razrešila, in to po mirni poti. Glede gradnje regijske bolnišnice pa sva se z ministrom dogovorila, da bo o tem tekla beseda na enem od naslednjih srečanj. Ideja se ministru zdi zanimiva.«

Omenili ste paliativno oskrbo, vaša bolnišnica na tem področju orje ledino, saj ste postavili prvi mobilni paliativni tim v državi.

»Gre za eno od prvih oblik integrirane zdravstvene oskrbe, ki pacientu prinaša boljšo oskrbo in višjo kakovost življenja, predvsem pa je pomembno, da pacient lahko ostane v domačem okolju. Z mobilnim paliativnim timom kroničnim pacientom zagotavljamo vse storitve, ki jih ti potrebujejo. Delo mobilne enote je neprecenljivo, saj bi sicer te paciente morali hospitalizirati. Ob spremenjeni demografski in epidemiološki sliki, ko se prebivalstvo stara, starost pa prinaša vse več bolezni, zlasti kroničnih in raka, vseh teh pacientov ne bomo mogli hospitalizirati. Za vse te paciente ni dovolj bolnišničnih postelj. Tudi to je eden od argumentov za nadaljnji razvoj paliative in novo bolnišnico.«

Eden večjih problemov, s katerim se soočajo vse slovenske bolnišnice v zadnjem obdobju, so kadri. Kako je s tem pri vas?

»V slovenskem zdravstvu primanjkuje tako kadra zdravstvene nege kot tudi medicinskega kadra. Zdravnikov primanjkuje predvsem na področju anesteziologije, radiologije, oftalmologije, urologije ... Dejstvo je, da smo dokaj nefleksibilni pri možnosti pridobivanja teh strokovnjakov iz tujine, saj postopki nostrifikacije trajajo tudi dve leti in več. Še zahtevnejši pa so postopki pri diplomiranih medicinskih sestrah, saj njihov poklic nima statusa deficitarnosti.«

Glavni problem, zakaj medicinske sestre odhajajo, je v prenizkih plačah in preveliki obremenjenosti, mar ne?

»Problem bolnišnic je v tem, da je leta 2008 zakon o sistemu plač v javnem sektorju medicinskim sestram odvzel številne dodatke oziroma jih znižal, predvsem za delovišča, ki se izvajajo 24 ur na dan. V naši bolnišnici imamo na področju zdravstvene nege takšnih delovišč okrog štirideset, v zdravstvenih domovih (če odštejemo reševalce) samo eno, pri koncesionarju pa nobenega! Plače zaposlenih pa so povsod enake. Tako dodatek za izmensko delo na izhodiščno plačo v neto znesku za delovno mesto srednja medicinska sestra v negovalni enoti znaša 0,40 evra na uro, za delovno mesto diplomirana medicinska sestra v negovalni enoti pa 0,55 evra na uro. Dodatek za nočno delo na izhodiščno plačo v neto znesku pa za delovno mesto srednja medicinska sestra v negovalni enoti znaša 1,73 evra na uro, za delovno mesto diplomirana medicinska sestra v negovalni enoti pa 2,37 evra na uro. Glede na to ni čudno, da so se medicinske sestre pripravljene odpovedati znesku, ki ga dobijo z dodatki, samo da ne bi bile razpisane v popoldansko in nočno službo. Moti me, da sindikat zdravstvene nege ne zahteva ločenega, bistveno višjega dviga plač za srednje in diplomirane medicinske sestre v bolnišnicah, ki delajo v negovalnih enotah in na deloviščih, ki se izvajajo 24 ur na dan, vse dni v letu. Ta razlika bi po mojem mnenju morala biti dvajsetodstotna.«

In zato medicinske sestre odhajajo, tudi za tekoči trak ...

»Srednja medicinska sestra, ki v bolnišnici dela od 7. do 15. ure, dobi okrog 700 evrov neto plače. Tista, ki dela 24/7, vse praznike in konce tednov, zasluži okrog 880 evrov neto. Diplomirana medicinska sestra, ki dela v turnusu, pa zasluži 1100 evrov neto. To je tisto, kar jih premalo stimulira, da bi ostale v bolnišnici. Slabo so plačane, poleg tega pa vsak odhod pomeni dodatno obremenitev za druge. To vodi v spiralo, ki lahko pripelje do zloma sistema. Zato odhajajo v zdravstvene domove in h koncesionarjem, kjer se v petek ob 15. uri vse ustavi ... In drži, ker so plače tako slabe, medicinske sestre odhajajo tudi v službe v trgovske centre, za tekoči trak, v industrijo, kjer povsod zaslužijo več ...«

»Ker so plače tako slabe, medicinske sestre odhajajo tudi v službe v trgovske centre, za tekoči trak, v industrijo, kjer povsod zaslužijo več ...«

Zanimivosti

Kavernam nadel novo preobleko

V magistrski nalogi o neznani in nezaščiteni kulturni dediščini je arhitekt Aleš Kacin iz Žirov predstavil zamisli za ponovno oživitev zdaj večinoma propadajočih objektov vojašnic, ki so jih zgradili ob nekdanji rapalski meji.

Mateja Rant

Ob stoletnici konca prve svetovne vojne se v Žireh spominjajo tudi novih meja, ki jih je prinesla mirovna pogodba, podpisana v Rapallu 12. novembra 1920, po kateri so kar tretjino slovenskega etničnega ozemlja dodelili Italiji. Žiri so takrat postale obmejno mesto, ujeto med dva velika obrambna sistema, Rupnikovo linijo in italijanski alpski zid. Ta meja je po Kacinovih besedah pustila veliko infrastrukture. Italija se je namreč v letih od 1920 do 1940 ob novonastali meji lotila gradnje utrdbenega sistema. Vojašnice oziroma kaverne, kot jim pravijo, so bile namenjene italijanskim obmejnim stražarjem GAF – guardia alla frontier in so bile po besedah Aleša Kacina zgrajene zelo kakovostno, ponašajo se tudi s številnimi zanimivimi arhitekturnimi detajli. »Danes vojašnice večinoma samevajo ali služijo občasni rabi lokalnih prebivalcev. A gre za dediščino, ki jo velja ohraniti za prihodnost,« je poudaril Kacin, ki v njih vidi gospodarski, turistični in kulturni potencial.

Aleš Kacin je v svoji magistrski nalogi predstavil zamisli za ponovno oživitev kavern ob nekdanji rapalski meji.

Zapuščina rapalske meje je že od otroštva burila njegovo domišljijo, je priznal Kacin, saj so bili v okolici številni bunkerji, okrog katerih so se igrali. »Ko sem začel razmišljati o temi za magistrsko nalogo, sem prišel do sklepa, da naše lokalno okolje potrebuje več arhitekturnega premisleka, in tako sem začel raziskovati kaverne v okolici.« Odkril je dvajset nekdanjih vojašnic, pri čemer je imel kar nekaj težav, saj objekti niso zarisani v državnih geodetskih načrtih, prav tako je nejasen njihov status. Idejne zasnove je naredil le za štiri od teh objektov. Zanimiva se mu je zdela manjša kaverna na Breznici, ki je tudi najlepše ohranjena, in sto metrov dolg objekt na Vrsniku, poleg tega pa še dva sosednja objekta, ker je preverjal tudi možnost povezav med njimi. »Rešitve sem sicer iskal za vsakega posebej in tako predvidel tudi različne namembnosti,« je pojasnil Kacin in dodal, da bi bilo ne glede na to, kaj bi se odvijalo v njih, smiselno poiskati nekakšen celovit pristop pri urejanju teh objektov. V najmanjšem objektu na Breznici si je tako zamislil neke vrste planinsko postojanko in obenem galerijo kot »podružnico« Muzeja Žiri, v kateri bi postavili stalno zbirko o rapalski meji. »Ideja je, da bi v kaverni vzpostavili prvotno stanje in bi tako predstavljala simulacijo, kako so živeli italijanski vojaki.« V sosednjem objektu na Breznici bi po njegovem predlogu lahko uredili moderen počitniški dom. Za najdaljši tovrstni objekt na Vrsniku je že lastnica zemljišča imela idejo, da bi v njem uredili konjušnico, sam pa si ga je zamislil kot neke vrste »socialni center« oziroma »kmetijo dela«. V njem bi zaposlitev lahko dobile težje zaposljive družbene skupine. »Najbolj zapleteno rešitev pa sem predvidel za kaverno na Mrzlem vrhu, kjer bi objekt še dogradili. Tako bi nastal neke vrste športni center po vzoru centra na Pokljuki.«

Za uresničitev njegovih idej bi bilo treba po Kacinovih besedah povezati širšo skupnost, pri čemer bi denar za to lahko iskali tudi prek evropskih razpisov, sploh glede na to, da je letos evropsko leto kulturne dediščine. »Moj cilj je bil, da objekte popišemo in jim dodelimo status, zdaj pa jih bi bilo treba zaščititi pred nadaljnjim propadanjem. Pri tem bi se lahko povezalo tudi več občin.« Ne zdi se mu potrebno, da bi pri morebitni obnovi objektov sledili ravno njegovim zamislim. »Bistvo je, da se ti objekti ohranijo in bi jih uredili vsaj do te mere, da bi si jih bilo mogoče ogledati tudi od znotraj,« je še poudaril Kacin.

Operna pevka z rokovsko dušo

Sedemindvajsetletna operna pevka Sabina Gruden iz Nevelj pri Kamniku je avgusta kot edina iz Slovenije in ena redkih iz Evrope sodelovala na enomesečnem pevskem festivalu iSing na Kitajskem, ki so ga Kitajci pripravili ob 40-letnici odpiranja svetu.

Jasna Paladin

Sabina Gruden, magistrirana mezzosopranistka, je študij na ljubljanski Akademiji za glasbo zaključila lansko leto in vse od tedaj aktivno sodeluje pri različnih projektih. Vaje, nastopi in številne avdicije, tudi v tujini, so del njenega vsakdana in tako je letošnjo pomlad zasledila tudi vabilo k sodelovanju na festivalu iSing! na Kitajskem, enem od največjih opernih festivalov za mlade glasbenike na svetu, ki jo je takoj navdušil zaradi povezovanja naše kulture s kitajsko – letošnji festival je bil še posebej slovesen, saj Kitajska praznuje 40-letnico odpiranja svetu. A najprej se je morala prebiti skozi zahtevno sito avdicije.

»Na avdicijah za operne pevce vselej sodeluje ogromno kandidatov. Prvi krog izbora je potekal preko videoposnetkov, ki smo jih morali poslati, nato pa sem bila povabljena na avdicijo v Bologno, kjer so me izbrali kot eno od zgolj dvajsetih 'zahodnih' pevcev iz Evrope, Severne Amerike in Avstralije, ki smo na festivalu sodelovali poleg šestnajstih kitajskih pevcev. Tako kot je na naših avdicijah v navadi, še zdaleč niso ocenjevali zgolj glasu, ampak tudi videz in celoten nastop na odru, saj smo operni pevci pravzaprav igralci, ki s svojim petjem pripovedujemo zgodbo in predstavljamo neki karakter. Prav interpretacija je tisti čar glasbe, ko vsak pevec vlogo predstavi na svoj način. Seveda sem bila izbora in poti na Kitajsko, kjer sem delovno nato preživela ves avgust, zelo vesela,« nam pove mlada pevka, ki jo je pred to, zanjo do sedaj največjo mednarodno izkušnjo čakalo veliko dela. Naučiti se je namreč morala peti v kitajskem jeziku, pri čemer so ji pomagale tudi inštrukcije preko skypa. Festival so mladi pevci uspešno zaključili z velikim šovom, ki so ga premierno uprizorili v Suzhouju in ga ponovili v Šanghaju in Pekingu, predvajali pa so ga tudi po televiziji.

Prav jeziku – najraje poje v francoščini in ruščini – vselej posveča veliko pozornost, saj se svojih projektov loteva zelo 'študiozno'. Njeno glavno 'orodje' pa je seveda glas. »Delo z glasom se za opernega pevca nikdar ne konča. Nenehno ga je treba razvijati, negovati, paziti na napake, se učiti in ga seveda skrbno čuvati. Le tako lahko ohranimo gibkost in svežino svojega glasu. Glasilke so kot mišice, zato potrebujejo trening in počitek. Ljudje si večinoma ne predstavljamo, koliko energije operni pevci pustimo na odru. Nekje sem prebrala, da v operni predstavi porabimo toliko kalorij kot nogometaš na eni tekmi,« nam pove in izda, da si še želi nastopati v tujini. Zaveda se, da takšno življenje zaradi številnih potovanj, avdicij in nastopov zahteva veliko odrekanj, a v petju je našla svojo veliko ljubezen. Pa tudi v avtu posluša zgolj arije? »Ne, seveda ne,« se zasmeje in doda. »Zelo rada grem na rokovske koncerte!« In če je v gimnaziji še imela nekaj dvomov, na katero področje umetnosti se bo usmerila, saj je rada tudi risala in igrala flavto, teh dvomom, odkar poje, nima več.

Sabina Gruden sodeluje pri različnih opernih projektih doma in v tujini. / Foto: Milica Jovičić

Prav tako je povsem prepričana, da je njena najljubša operna vloga Carmen. O svojem poslanstvu pa: »Pojem zato, da se z glasbo dotaknem ljudi, da jim povem in sporočim nekaj več, kar je v današnjem instant svetu še toliko bolj pomembno. Le če je naše delo iskreno, lahko iz umetnega nastane umetnost.«

Obletnice

Slikovita sopotja Draga Paplerja

Doc. dr. Drago Papler je avtor samostojne fotografske razstave Slikovita sopotja s podnaslovom Iz Nakla v svet. Z razstavo, ki je na ogled v Pavlinovi galeriji v Kulturnem domu Janeza Filipiča v Naklem, Papler obeležuje tudi štirideset let domoznanskih, medijskih, znanstvenih in umetniških sopotij.

Suzana P. Kovačič

Slikovita sopotja je več kot samo naslov aktualne fotografske razstave doc. dr. Draga Paplerja v Pavlinovi galeriji, na katero vabi KUD LIK Naklo. Slikovita sopotja je lahko Dragov življenjski moto, ki ga spremlja na več področjih ustvarjanja, zadnjih štirideset let poglobljeno v domoznanskih, medijskih, znanstvenih in umetniških raziskovanjih. Drago Papler je otroška leta preživel na Brezjah pri Tržiču, mladost v Naklem, po poroki je bival v Seničnem, danes z družino živi na Mlaki pri Kranju. A ravno v Naklem je začel leta 1978 s prvimi objavami – o življenju v Naklem, turizmu in turističnih podmladkih. Tako se je začelo in ljubezen do Nakla in njegovih ljudi traja še danes; njegov prispevek je opazen tudi v lani izdani knjigi Pod gorami: folklorne in spominske pripovedi iz krajev pod Dobrčo, Kriško goro, Storžičem in Krvavcem.

Drago Papler na odprtju razstave Slikovita sopotja. V rokah drži fotografijo, ki bo objavljena v knjigi Čebela na cvetu in v svetu avtorice ddr. Marije Stanonik. Drago in njegov sin Simon sta za knjigo prispevala še več fotografij. / Foto: Tina Dokl

Drago Papler je zaposlen v družbi Gorenjske elektrarne, pravzaprav ima, kot pravi, kar šest poklicev – od elektrotehnika, inženirja elektrotehnike in kmetijstva, ekonomista, diplomiranega gospodarskega inženirja, magistra do doktorja znanosti. Vključen je tudi v pedagoško delo višjih, visokih in podiplomskih izobraževalnih programov s področij ekonomije, energetike. Sodeluje v strokovnih združenjih in v znanstveno-raziskovalnih projektih, vodi projekte trajnostnega razvoja.

Bil je novinar in urednik glasil, regijske televizije ter zbornikov. Kot publicist je v štiridesetih letih objavil več tisoč poljudnih in strokovnih člankov, daljših feljtonov, televizijskih oddaj, kot so bile Gorenjske grče na GTV. Je avtor fotografskih razstav, dvajsetih knjig s področja ekonomije, elektroenergetike, obnovljivih virov energije, trajnostnega razvoja in domoznanstva. Sopotja Drago Papler poimenuje zadnje obdobje, v katerem se posveča kot avtor in urednik pisani besedi s slikovno vizualizacijo na vseh že omenjenih področjih delovanja.

Slikovita sopotja

Ob literarni poetičnosti in novinarsko-dokumentarni natančnosti je Draga Paplerja mogoče spoznati tudi kot fotografa. Vsaka fotografija je zanj zgodba zase in teh zgodb je veliko. Združeval jih je pod skupnim imenovalcem Impresije sopotij, Smaragdi sopotij, Soseske sopotij, Svetloba sopotij. Pričujoča razstava v Pavlinovi galeriji je zadnja v nizu in ima naslov Slikovita sopotja, recenzijo zanjo je opravil ddr. Damir Globočnik, umetnostni zgodovinar in likovni kritik. »Zanimivo je, da Drago Papler lahko z enako pozornostjo išče abstraktne vzorce in geometrijske oblike tudi v sodobni arhitekturi in v sledovih človekove prisotnosti v pokrajini (dnevni kop rudnika, parkovne ureditve). Celo pri dokumentarnih posnetkih čebelarjenja se je fotografovo oko zaustavilo pri satovju in sveže pridelanem medu, ki na fotografskem posnetku spominjata na abstraktni kompoziciji. V enaki meri kot krajinski motivi imajo slikovit značaj tudi posnetki podzemskega sveta na Sardiniji ali fotografije, posnete na Predjamskem gradu,« je del slikovitosti v besede ujel Globočnik in sklenil: »Izbor motivov na razstavi zadošča, da lahko pritrdimo dosedanjim ugotovitvam o fotografskem delovanju Draga Paplerja, ki sta jih zapisala umetnostna zgodovinarja dr. Cene Avguštin in prof. Janez Šter. Oba sta namreč opozorila, da Drago Papler pri fotografskem beleženju drobcev vidnega sveta, ki so pritegnili njegovo pozornost, dokumentarno komponento pogosto povezuje tudi z razpoloženjsko ubranostjo.« Sopotnike, znane in še neznane, Drago Papler vabi k ogledu razstave. Ker pa je recenzent izbral številne motive iz njegovega zadnjega 13-letnega digitalnega obdobja, bodo pod naslovom Slikovita sopotja kar tri različne fotografske razstave, naslednja bo v Galeriji Elektra Gorenjska s podnaslovom Sinergija. Sinergija, ki simbolizira vse, kar Drago v svoji ustvarjalnosti pravzaprav je.

Stota obletnica rojstva Avgusta Delavca

Ustanova Avgusta Delavca je v Slovenskem planinskem muzeju pripravila spominski večer s priložnostno razstavo o utrinkih iz življenja Avgusta Delavca, planinca, alpinista in gorskega reševalca, neutrudnega skrbnika Triglavske planinske zbirke, predhodnice današnjega Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani.

Marjana Ahačič

Enajstega decembra bo minilo natanko sto let, kar je bil leta 1918 na Dovjem rojen Avgust Delavec, človek, ki je s svojim delom dal pomemben pečat razvoju planinstva na Dovjem in v Mojstrani ter širšem slovenskem prostoru.

»Kot alpinist, gorski reševalec in gorski vodnik je bil med tistimi, ki so po drugi svetovni vojni spet vzpostavili delovanje Planinskega društva Dovje - Mojstrana, ustanovili samostojno postajo gorske reševalne službe in alpinistični odsek v društvu ter z neumornim delom pri obnovi in vzdrževanju najprej Staničeve koče in kasneje Aljaževega doma postavili kadrovske, vsebinske in materialne pogoje za uspešen razvoj društva,« je njegov pomen za razvoj slovenskega planinstva povzel domačin Miro Eržen, podpredsednik Planinske zveze Slovenije. »Pomemben je tudi njegov prispevek k postavitvi spomenika Jakobu Aljažu na Dovjem. S svojim sistematičnim zbiranjem zgodovinskega gradiva na področju planinstva pa je odločilno prispeval k odprtju Triglavske muzejske zbirke, ki je kljub nasprotovanju – tudi nekaterih planinskih veličin – postala vsebinski temelj, na katerem je nastal Slovenski planinski muzej.

Ustanova Avgusta Delavca je v Slovenskem planinskem muzeju pripravila spominski večer s priložnostno razstavo o utrinkih iz njegovega življenja, nekateri njegovi prijatelji in sodelavci pa so spregovorili o skupnih podvigih in izkušnjah. »Kot otrok je bil pastir in njegovi prvi stiki s hribi so se zgodili prav skozi pastirsko šolo,« je povedal Miro Eržen. »Morda se je zato še v poznih letih tako rad odpravil na Dovško Babo ...«

Leta 1936 se je vpisal v kmetijsko šolo, štirideset let kasneje pa se je upokojil kot obratovodja podružnice podjetja Lip v Mojstrani. V domače planinsko društvo se je vključil že kmalu po koncu druge svetovne vojne, bil aktivne pri novoustanovljenem alpinističnem odseku in gorski reševalni službi, ki ji je ostal zvest tudi, ko se sam ni več aktivno udeleževal akcij. »Ko smo se po končani akciji vrnili v dolino, nas je Gustl vedno čakal tam,« se spominja Janez Brojan.

Že v petdesetih letih se je z domačih hribov podal v tujino; s Stankom Klinarjem sta se leta 1959 odpravila na Veliki Klek / Grossglockner, Klavdij Mlekuž je pripovedoval, kako drugačna od današnjih je bila njuna odprava na Mont Blanc, v posebno lepem spominu pa ga imajo planinci iz Prekmurja, s katerimi se je odpravil na številna planinska popotovanja doma in v tujini.

Janez Bizjak, nekdanji direktor Triglavskega narodnega parka, se rad spominja, kako je nastajala Triglavska planinska zbirka, predhodnica današnjega Slovenskega planinskega muzeja. »Leta 1983 smo začeli iz nič; jaz sem pisal, on pa je sam izdeloval kubuse, na katere smo postavili vitrine.« Leto kasneje je bila zbirka tudi uradno odprta in Gustl je izpustil marsikateri planinski podvig samo zato, ker je tako resno in predano jemal svoje delo skrbnika zbirke.

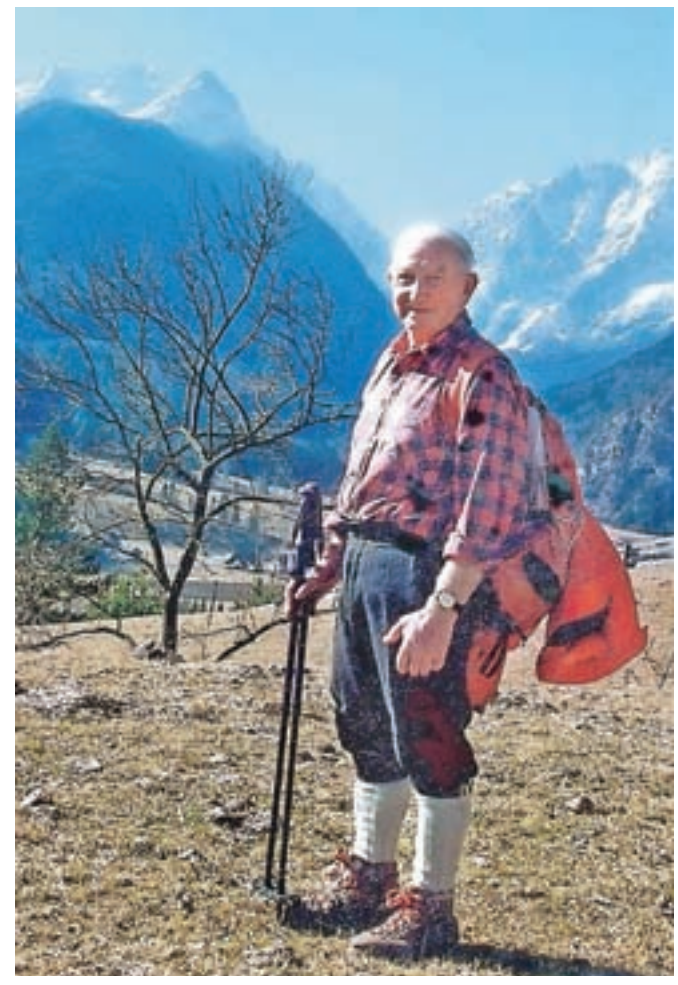

Avgust Delavec (1918–2005), dolgoletni skrbnik Triglavske planinske zbirke, predhodnice Slovenskega planinskega muzeja, se je rodil pred stotimi leti na Dovjem.

»Vseskozi je bil nagnjen k raziskovanju zgodovine. Ideja o tem, da potrebujemo slovenski planinski muzej, je stara več kot sto let. Interesov o tem, kje bi muzej stal, je bilo veliko, Avgustu Delavcu pa gre velika zasluga za to, da danes stoji prav v Mojstrani,« so prepričani Delavčevi planinski sopotniki.

Na robu

V moji zgodbi ni nobene prisiljenosti

Ljubezen na Facebooku

Milena Miklavčič

usode

»Počutim se neprijetno in neumno. Že tretjič zapored sem se odločil, da se izpovem, pa ne vem, ali bo tokrat uspelo ali ne,« je dejal Samo, ko je pred nekaj meseci pozvonil pri vhodnih vratih. Še sreča, da se je pripeljal od daleč, kdo ve, ali bi se drugače obrnil in se vrnil domov.

Samo je bil vzgojen tako, da ni nikoli nikomur zaupal svojih težav. »Česar ne moreš rešiti sam, tega ne razlagaj drugim. Ljudje so hudobni, pomagal ti ne bo nihče, le privoščili ti bodo!« ga je učila mama. In on jo je poslušal in trpel. Danes je star 38 let in mu je žal, da ji je verjel.

Pred 14 leti je srečal Saro, prijetno, tiho dekle. Pogovarjala sta se o vsem, le o sebi ne. Ko je bil na poti otrok, sta se poročila. Žal pa je Sara pred njim skrivala, da je podedovala hudo psihično bolezen. Hormoni in nosečnost so potem sprožili reakcije, ki si jih nista nadejala niti v najbolj divjih sanjah.

»Če bi jemala zdravila, bi bilo vse drugače. A jih ni, ker se je bala, da bi škodila otroku,« pripoveduje Samo in glas se mu ob trpkih spominih zatrese.

»Zdravniki so me pripravljali na najhujše: da bo bolezen podedoval tudi otrok. Na srečo se to ni zgodilo. Morda bi bilo drugače, če bi se rodila hčerka, a se je rodil sin. Začelo se je, ko me je neke oči prebudila in prepričevala, da v sobi nisva sama. Da ji je nekdo sledil iz zdravstvenega doma. Potem je vstala in začela odmikati mizo, komodo, nočni omarici. Sprva sem se ji smejal, a ko sem videl, da misli smrtno resno, me je postalo strah. Po rojstvu sina smo ob pomoči moje mame nekako živeli normalno življenje. Potem pa se je nekoč zgodilo, da je žena sredi mrzlega zimskega dopoldneva vsa okna odprla na stežaj, češ da je v stanovanju tako vroče, da se duši. Otrok pa je bil na previjalni mizi nag ... Še dobro, da je od nekod, kot da bi slutila, da mora, pritekla mama in s hitrim ukrepanjem preprečila najhujše ... Takrat so Saro odpeljali na psihiatrijo, kjer je ostala tri mesece. Vmes sem jo obiskoval, skrbel zanjo, jo tolažil in spodbujal. Vsem se je smilila, nihče ni pomislil name. Četudi sem imel jaz porodniško, mi ni bilo lahko. Vseh stvari sem se moral naučiti, od nege in prehranjevanja dojenčka do kopanja. Mama mi je bila s svojimi pretiranimi strahovi pogosto bolj v nadlego kot v pomoč. Ko se je žena vrnila domov, je bilo videti, da je z njo vse, kot bi moralo biti. Potem je začela ostajati pozno ponoči zunaj. Včasih je bila, ko se je vrnila, tudi pijana. Očitala mi je, da je zbolela zato, ker sem od nje zahteval, da rodi. Kar je bila čista laž. Sin je bil v vrtcu, jaz v službi, ona pa sama doma. Še danes ne vem, kaj je počela. Ljudje so govorili vse sorte. Nisem imel toliko moči, še manj poguma, da bi jo zasledoval in še pravočasno preprečil najhujše. Potem mi je kar sama povedala, da me zapušča. Sina še omenila ni. Da je v bolnišnici spoznala nekega tipa, h kateremu se bo preselila. V tistem trenutku, ko mi je to povedala, se je v meni nekaj zlomilo. Solze so mi kar same privrele v oči. Skočil sem vanjo in jo z vso močjo udaril. Čisto spontano. Ne da bi si tega želel. Brez besed je stekla v kopalnico in z mobitelom fotografirala sledi mojih prstov na obrazu. Ločitev je bila neizbežna, kaj sem hotel? Še sreča, da ji za sina ni bilo mar, da sem ga lahko obdržal. Sicer je sodnica določila, da je pri njej vsake 14 dni, a do danes se to še ni nikoli zgodilo.

Leta, ki so sledila, zame niso bila lahka. V duši me je bolelo, da me bolj ni moglo. To, da nisem mogel obdržati žene, sem imel za velik poraz. Bil sem tudi prepričan, da se mi ves svet smeji in stresa šale na moj račun. Kmalu sem spoznal drugo dekle. Vedel sem, da je prekmalu, a bil sem bil tako sam ...

Tudi z Janjo ni šlo. Imela je hčerko, staro 16 let. Dekle je rado pogledalo v kozarec in skoraj vsak konec tedna sva jo z avtom lovila po različnih lokalih, kjer je razgrajala. Janja je bila zaradi tega živčna, znašala se je tudi nad mojim sinom, kar mi pa ni bilo po volji. Leto in pol sva se trudila, poskusila vse mogoče. Obiskala sva tudi družinskega terapevta, a je bilo še slabše. Potem me je tudi ona zapustila. Škoda, zaradi hčerke je bila slepa in gluha za vse dobronamerne nasvete.

Prijatelji so me tolažili in mi govorili, da bo še vse dobro. Nisem jim verjel. Okoli sebe sem videl le srečne parčke, ki so se imeli radi. Včasih, ko je mama pazila na malega, me je zaneslo. Šel sem v gostilno in se napil. Potem sem si rekel, kamor je šel bik, naj gre še štrik. Začel sem loviti ženske, in če so bile za, se je končalo v postelji ali v avtu, na zadnjem sedežu. Koliko je bilo takšnih, ki so mi dale že po nekaj urah znanstva, nisem štel. Bilo jih je pa veliko. Všeč jim je bilo, ker nisem veliko govoril, meni pa tudi, da od mene niso zahtevale čustvenih naporov.

Pred štirimi leti sem na Facebooku spoznal Emo. Sin je obiskoval peti razred, bil je priden učenec, tako da sem imel ob večerih, ko je šel spat, veliko prostega časa. Beseda je dala besedo, spoznala sva, da sva imela podobno usodo. Njen mož je pil, bil doma nasilen, jo izkoriščal, ji kradel denar ter ga zapravljal pri kartanju. Počasi sva se zbližala, začela sva se družiti. Malo me je motilo, ker je bila do sina tako hladna, a sem se tolažil, da je tako zato, ker se še ne poznata. Pa tudi sin je imel svoje muhe: začela se je puberteta in pogosto ni vedel, kje se ga glava drži.

Vseeno sva se z Emo dogovorila, da se preseli k meni. Žal to ni bila pametna odločitev. Zaradi težkih in travmatičnih izkušenj je bila zelo sumničava in se ni mogla krotiti. Kadarkoli sem zamujal, mi je že očitala, da sem se ''predolgo časa zamudil v gostilni''. Pa tja sploh nisem nikoli zavil! Sin se je branil pred njenim maltretiranjem s tem, da ji je ves čas nagajal. Ema je bila besna. Silila je vame, naj ga pošljem k njegovi materi. Da je njena dolžnost, da pazi na otroka. Seveda mi takšni ukazi niso prišli do živega. Če je nisem ubogal, se je v postelji obrnila na drugo stran. Sicer je bila precej ''gajstna'', a ''kaznovanju'' je dajala prednost pred spolnostjo. Ko nisem mogel zaspati, sem pogosto razmišljal, ali morda njen bivši mož ni bil tako napačen, kot me hoče prepričati. Kaj pa, če je imel tehtne razloge, da je začel piti? Po pol leta sem že začel razmišljati, da bi bilo dobro, da bi šla narazen. A lažje je reči kot storiti. Niti slišati ni hotela, da bi se izselila! Prišlo je tako daleč, da sem se preselil v dnevno sobo. Zakaj sem to storil, sem sinu odkrito povedal. Po moško me je razumel. Odgovoril mi je, da so tudi nekatere sošolke čudne. Ne le Ema. Potem pa mi je eden od prijateljev predlagal, da jo zvabim v past. Na Facebooku sem odprl lažen profil in z njo kontaktiral. Zelo hitro se mi je odzvala ter začela tarnati o svoji smoli, ki jo ima z moškimi. Videl sem, da bi se lahko takoj dogovorila za zmenek, če bi ji le namignil. Do tega seveda ni prišlo, sem pa najine zasebne pogovore na Facebooku skopiral in jih zvečer vrgel pred njo na mizo. Nič ni rekla, vstala je ter mi zabrusila, da sem ravno takšen prasec kot vsi drugi. Oddahnilo se mi je, saj je naslednji dan, ko sem bil v službi, pobrala svoje stvari in odšla. Opazil pa sem, da je čez nekaj časa nehala biti aktivna na Facebooku. Očitno je našla novo žrtev.«

(Konec prihodnjič)

Karel Pollak in usnjarna na Lajhu v Kranju

Peter Colnar

Starejši Kranjčani se dobro spominjajo rodbine Pollak, ki je odigrala pomembno vlogo v razvoju Kranja. Še posebno so zasloveli zaradi svoje strojarne na Lajhu ob izlivu Kokre v Savo. Nad njim se dviga staro kranjsko mestno jedro. Lajh je (nekako pozabljeno) ime kraja pod starim Kranjem, kjer so pokopavali poznorimski Karnij (Carnium) v času med petim in sedmim stoletjem, to je v času propadanja zahodnega rimskega cesarstva in v času preseljevanja ljudstev. Grobišče je odkril Tomaž Pavšlar, ki je izkopal okoli dvesto grobov. Kasneje so arheologi odkrili še več kot petsto grobov ... Tu je kasneje zrasla strojarna kož, sedaj pa je tam veliko naselje, tudi večstanovanjskih stavb. Pollakovi so bili eni od začetnikov obdelovalcev kož, proizvodnje, ki je bila včasih ena najpomembnejših nosilcev razvoja v Sloveniji.

Veletrgovec in tovarnar Karel Pollak se je rodil 28. oktobra 1853 v Kranju. Po zgodnji očetovi smrti se je izučil usnjarstva v Tržiču pri stricu Valentinu Pollaku, s katerim se je njegova mati Ana, rojena Jalen, drugič poročila. Leta 1875 je v Ljubljani ustanovil trgovino z usnjem in organiziral izvoz kož in izdelkov iz usnja na Ogrsko, Balkan, v Anglijo in Švedsko. Leta 1893 je kupil od svoje sestrične vdove Marije Mally, rojene Pollak, strojarno njenega umrlega moža Vincenca Mallyja na Lajhu v Kranju. Leta 1900 je kupil (za pol milijona kron) tudi usnjarno Ivana Janescha v Ljubljani ter jo razširil in prenovil. Tovarna v Kranju je izdelovala predvsem fino svinjsko usnje, ki je hitro zaslovelo v Angliji in Franciji, ljubljanska pa vse vrste telečjega usnja (jermene, podplate in podobno), pozneje pa tudi poceni čevlje za domače semnje. Obe tovarni sta izvažali svoje izdelke po Avstro-Ogrski, na Balkan, v Nemčijo, Anglijo, Francijo, Rusijo in celo v Ameriko. Zaposlovali sta redno do petsto, v dobrih letih tudi sedemsto delavcev. Velik razmah in zaslužek je prinesla Pollakovim tovarnam prva svetovna vojna, še večji pa je bil njihov razvoj v letih po zedinjenju v Jugoslaviji.

Leta 1920 je Karel Pollak spremenil svoje podjetje, tako da je vključil sinove Karla, Ivana in Pavla Pollaka, v rodbinsko delniško družbo Indus z delniško glavnico 1,5 milijona dinarjev. Tovarno v Ljubljani je dozidal na tri nadstropja, jo prenovil, opremil z modernimi stroji in vanjo uvedel nove pridelovalne načine, tako da se je njena kapaciteta potrojila. Izdelali so tisoč parov čevljev tedensko. Leta 1922 ji je pridružil še nekdanjo usnjarno Ivana Tomšiča na Vrhniki in jo predelal v tovarno za fino loščeno usnje.

Zanimivo je, da je z dr. Janezom Evangelistom Krekom in proštom Andrejem Kalanom novembra 1897 ustanovil Krščansko socialno delavsko zvezo, v kateri je bil njen prvi predsednik.

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- **S cesarskim ukazom so 24. oktobra 1849 ustanovili nove šolske deželne oblasti. Koroška in Kranjska sta dobili vsaka svojega osnovnošolskega nadzornika, vendar pa slovenščina ni postala učni jezik, ker pri nas ni bila priznana kot materinščina.**
- **V Lešah pri Tržiču se je 27. 10. 1880 rodil pravnik Joža Bohinjec. Na njegovo pobudo je bila v Sloveniji ustanovljena Osrednja protituberkulozna liga; bil je tudi njen predsednik.**
- **V kranjskem deželnem šolskem svetu se je 28. 10. 1875 razvila burna razprava ob predlogu, da bi izenačili plače učiteljev in učiteljic.**

Vrtnica

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Vrtnica je skrivnosten cvet. Ne brez vzroka je grška pesnica Sapho imenovala vrtnico za kraljico med rožami.

Rdeča vrtnica je po navadi znamenje ljubezni, kot religiozno prispodobo najdemo vrtnico skoraj v vseh kulturah.

Kje pa je izvor te skrivnostne cvetlice? Po kakšnih poteh je pricvetela na evropska tla? Kje točno je cvetela prva vrtnica, ni popolnoma jasno. Domnevajo, da je bila to mala Azija ...

Že v starih listinah najdemo zapiske, da je vrtnica bujno cvetela v perzijskih vrtovih in je bila najlepše, kar so pripisali v podobo raja.

V bibliji je vrtnica komaj omenjena, v Visoki pesmi kralja Salomona pa je vrtnica prispodoba ljubezni med dvema izbrancema.

Iz Orienta se je vrtnica razširila na Kitajsko, Japonsko in v Indijo. Kitajci so poznali zdravilno moč rožnega olja, vendar je bila uporaba namenjena samo najvišjim razredom družbe. Preprostim ljudem je bilo dopuščeno, da rožne lističe nosijo s seboj kot amulet proti zlim duhovom.

V Indiji je postala vrtnica simbol božjega čaščenja Lakšmi, boginje sreče. Lakšmi naj bi se rodila iz vrtnice.

V Homerju najdemo podatek, da je bil Ahilov ščit okrašen z vrtnicami in da je z lističi vrtnic Afrodita mazilila Hektorjevo truplo.

Vrtnica je bila posvečena tudi Afroditi, grški boginji lepote, in je tako postala simbol Erosa skozi stoletja – da si zaljubljenci še danes podarjajo vrtnice v znamenju globoke privrženosti. Vrtnice niso smele manjkati pri porokah pa tudi na grobove so jih polagali že v stari Grčiji.

Kot znamenje zmage v cesarskem Rimu so bili bojni vozovi iz bitk vračajočih se vojskovodij okrašeni z vrtnicami. Vrtnica je bila tudi znamenje življenjske radosti in razkošja na številnih razsipniških praznovanjih. Ženske so se kopale v vodi, polni cvetov vrtnic, ljudje so uživali med iz vrtnic, slaščice iz vrtnic in vrtnično vino. Če je šlo na praznovanjih za tajne podatke, ki se niso smeli prenašati, so nad določeno osebo obesili vrtnico. O čemer so govorili *sub rosa*, ni bilo namenjeno tujim ušesom.

V Franciji so prvi rožni vrt ustvarili v šestem stoletju. Za samostanskimi zidovi so bujno začele cveteti vrtnice.

Kot simbol božje ljubezni, harmonije kozmosa in večnosti najdemo vrtnico v sijajnih rozetah nekaterih gotskih katedral.

Vrtnico najdemo v mitih, pravljicah, legendah, romanih in poeziji, v kipih, na slikah in pesmih.

Pismo iz vrtnic
njihov vonj
objema
moj dih.
Pismo iz aster
jesensko – pisano slovo
Rose Auslaender

Panakota z rožno vodo

Za 8 skodelic potrebujemo: *500 ml sladke smetane, 500 ml mleka, 200 g bele čokolade, 2 vanilina, 1,5 vrečke želatine, 6 žlic hladne vode, 4 do 5 kapljic rožne vode.*

Želatino za pet minut namočimo v hladni vodi. Mleko in sladko smetano zavremo in dodamo razlomljeno čokolado. Mešamo, dokler se čokolada ne stopi. Dodamo želatino, vanilin in rožno vodo.

Osem manjših skodelic ali posodic splaknemo z mrzlo vodo. Vanje nalijemo panakoto in jih damo v hladilnik za najmanj pet ur. Strjeno panakoto zvrnemo na primerne krožnike, okrasimo z lističi melise in oblijemo z omako iz gozdnih sadežev.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Starodavna Škofja Loka s svojimi vedutami in detajli je neizčrpen navdih za likovne umetnike vseh generacij. Navdihnila je tudi otroško ustvarjalnost, o čemer pričajo tudi razstavljene risbe. Nič čudnega, da se je prav v Škofji Loki pred petimi desetletji rodila Mala Groharjeva slikarska kolonija. Takrat se je te vrste slikarskega druženja mladih domislil nedavno umrli profesor Alojz Malovrh, po vmesni prekinitvi se je obdržala vse do danes. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

London's burning (London gori) so peli angleški punkerji The Clash, tisti vsega siti kvazi poet iz Rima, Neron po imenu, je dal zažgati svoje mesto, da bi dobil navdih pri pesnjenju, pogled proti Lubniku oni dan pa je našega fotografa že prestrašil, češ da gori Škofja Loka. A ni bilo sile, saj je ognjeno rdeče nebo v oktobru in novembru prvi znak, da se Miklavž pripravlja na obdarovanje otrok. Za začetek je dal peč piškote. I. K. / Foto: Primož Pičulin

Nove knjige (457)

Misliti Cankarja

Miha Naglič

»Zapletenost erotike v Cankarjevih delih se da seveda razlagati z biografskimi, psihološkimi, osebnostnimi posebnostmi, s šibko telesnostjo, nevrotičnostjo, boleznijo ali organsko napako, morda celo s spolno ambivalentnostjo v zgodnjih letih, na katero je namigoval Vladimir Bartol po pripovedovanjih nekdanje 'gospe Judit', kot jih je povzel v svoje dnevniške zapiske. Vendar vse to ne more razložiti preprostega dejstva, da je šele Cankar razklenil naivno predstavo o erotiki kot območju človekove najvišje, a priori posrečene izpolnitve, prav zato pa vredne vsakršne socialne in moralne intronizacije. Cankar je odločno omajal liberalni kult spolnosti s tem, da je v svoji literaturi segel do skrajnih meja spolnega izkustva na primer z drznimi, za svoj čas in še pozneje nezaslišanimi opisi pubertetne erotike, s podobami lezbične spolnosti v Hiši Marije Pomočnice ali pa do kraja prignane odpovedi erotični čutnosti v Milanu in Mileni – delu, ki pomeni najbrž pisateljevo dokončno odpoved spolnosti kot taki. Zaradi takšnih vpogledov v problematičnost erosa Cankar že za življenja, pa tudi po smrti, ni bil deležen naklonjenosti tistih, ki so vztrajali pri kultu spolnosti, podedovanem iz razsvetljenskega senzualizma, prilagojenega liberalizmu 19. stoletja; kritiki so odkrivali v Cankarjevem odnosu do spolnosti 'nezdravo' življenjsko načelo, če ne še kaj hujšega. Dejansko je Cankar tudi v tej smeri utrl slovenski kulturi pot v območje, ki se odpira onstran idiličnega, naivnega svobodomiselstva in ki lahko velja za moderno v današnjem pomenu besede.« (Str. 176–177)

Gornji odlomek je iz enega od desetih esejev v tej knjigi: Cankarjeva razmerja do krščanstva, revolucije, spolnosti. Cankar je bil že pred več kot sto leti dovzeten za t. i. LGBTQ-jevske spolne opredelitve, ki so v njegovem času veljale za sprevržene. Janko Kos v teh esejih, napisanih v letih od 1968 do 2018, posodobi še marsikateri drugi pogled na Cankarja in njegova dela. Jermanovega upora v Hlapcih ne razlage več v levičarskem in socialnem kontekstu; njegova uporna drža izhaja iz njegovega nekonformizma, h kateremu ga zavezuje njegov položaj neodvisnega intelektualca. Kos na novo razloži tudi Cankarjev odnos do krščanstva; v nasprotju s tistimi, ki vidijo v Cankarju le upor proti institucionalni veri oz. Cerkvi, opozori, da je pisatelj leta 1909, ko je bil gost nadškofa Stadlerja v Sarajevu, šel k spovedi in prejel obhajilo. V Podobah iz sanj (1917) pa je razvil svojo izvirno različico krčanske mistike ... Skratka: Kos misli Cankarja drugače.

Janko Kos, Misliti Cankarja, Beletrina, Ljubljana, 2018, 314 strani

POROČENA SEDEMDESET LET

Prava redkost je, da zakonca dočakata sedemdeseto obletnico poroke. Toliko let sta že poročena Marija in Stane Vilar iz Preske pri Medvodah.

Maja Bertoncelj

Stane Vilar in Marija, dekliško Pogačar, sta se poročila 23. oktobra leta 1948 v Lukovici. Marija je bila namreč doma v bližnjem Zlatem Polju, Stane pa v Vašah pri Medvodah. Sedemdeset let kasneje še vedno skupaj preživljata dneve v Preski v medvoški občini, kjer sta zgradila hišo. Visoko obletnico sta obeležila s praznovanjem na Turistični kmetiji Pri Marku v Crngrobu. Na slavje ju je s starodobnikom, Volkswagnovim hroščem, pripeljal sin Sten, pričakali pa so ju povabljeni gostje. V zakonu sta se jima rodila dva sinova, starejši Bojan je že pokojen. Imata štiri vnukinje in dva vnuka, pet pravnukinj in štiri pravnuke. Za začetek programa sta jima zapela Marko in Jelka Sušnik, kot gostja ju je presenetila kantavtorica Ditka. Praznovanje je bilo pravzaprav dvojno, saj je Marija ravno tisti dan, 21. oktobra, praznovala 93. rojstni dan. Njen mož Stane bo decembra star 92 let. Poroke se še zelo dobro spominjata – pa tudi tega, kako sta se spoznala. To je bilo na vaji za gledališko igro v Preski. »Civilna poroka je bila na matičnem uradu v Lukovici, cerkvena pa na Brdu pri Lukovici. Poročno slavje je bilo v Vrhpolju. Celo noč smo plesali,« sta pojasnila. O prihodnosti, pravita, sta bolj malo razmišljala, ker je bila preteklost tako težka. Vesela sta, da sta doživela toliko skupnih let. »Med seboj se je treba pogovarjati, razreševati težave, ki so sestavni del življenja. Tisti, ki pravijo, da se nikoli ne skregajo, ne govorijo resnice,« je njun recept za dolgo zakonsko življenje. Dneve preživljata doma. Rada bereta, gledata televizijo in se pogovarjata, predvsem ob jutranji kavi v družbi Stena. Oba sta še bistrih misli in si želita, da bi bilo čim dlje tako.

Skupinska fotografija s praznovanja / Foto: Tina Dokl

Marija in Stane Vilar sta praznovala sedemdeseto obletnico poroke. / Foto: Tina Dokl

Njuna poročna fotografija izpred sedemdesetih let / Foto: osebni arhiv

BEGUNJČANI NA TIROLSKEM

Veseli Begunjčani so nastopili na velikem glasbenem festivalu pred več tisoč obiskovalci.

Ana Šubic

Veseli Begunjčani so sredi oktobra nastopili na Spatzenfestu, festivalu, ki ga v svojem domačem kraju Kastelruth prireja priljubljen tirolski ansambel Kastelruther Spatzen, ki ima več kot štiridesetletno tradicijo. Na tradicionalnem festivalu, letos je bil že 32., je ansambel iz Begunj nastopil že leta 2009. Na enodnevni izlet v okoli 350 kilometrov oddaljeni južnotirolski Kastelruth so se Veseli Begunjčani tokrat odpravili v družbi dveh avtobusov poslušalcev. »Ponovnega vabila za sodelovanje smo bili zelo veseli. Gre za velik festival, ki v treh dneh privabi 25 tisoč obiskovalcev, tudi številne pomembne goste. Pod šotorom, kjer smo nastopali tudi mi, je sedem do osem tisoč ljudi. Nastopiti pred tako množico je velika čast. Večinoma igra ansambel Kastelruthen Spatzen, ki je na začetkih igral Avsenikovo glasbo, potem se je pa bolj usmeril v zabavno glasbo z narodnim priokusom. Veseli Begunjčani smo nastopili v nedeljo popoldne pred zaključkom festivala. Igrali smo tri ure, in sicer Avsenikove skladbe, skladbe Alpskega kvinteta, Slovenskih muzikantov in svoje,« je povedal vodja Veselih Begunčanov Niko Legat in dodal, da je na Južnem Tirolskem veliko ljubiteljev slovenske narodno-zabavne glasbe.

Kot omenjeno, je na festivalu uživalo tudi okoli sto prijateljev ansambla iz Begunj. Med njimi je bil tudi Kranjčan Aljaž Miklavčič - Oberkrainer, ki nam je zaupal, da je bil izlet prav posebno doživetje, saj je bil festival pravi spektakel, navdušile pa so jih tudi lepote osrčja Dolomitov.

Veseli Begunjčani so sicer konec avgusta na festivalu v Begunjah po petih letih predstavili njihov peti CD z naslovom V Begunjah smo doma. Poslušalci so ga lepo sprejeli, zadovoljno ugotavlja Niko Legat.

Pevca Veselih Begunjčanov Miran Merzdovnik in Aleksandra Križan

Aljaž Miklavčič - Oberkrainer in pevec Kastelruther Spatzen Nobert Rier

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Ker se preveč držite načel in ste prepričani, da so drugačna merila nemogoča, se vedno znova zaletite v isti zid razočaranja. Poslušali boste notranji glas, ne boste popuščali pri odločitvah, čeprav za koga nepomembnih, a za vas bo vse drugo nesprejemljivo.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Vsak od nas v sebi nosi sonce. In kdor ga bo znal poiskati, bo uspešno pregnal prihod temnih oblakov z rahlo nevihto, ki se hitro bliža. Prepreke boste uspešno premagovali in bili nase zelo ponosni, nekateri kar malce preveč.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Tik pred ciljem, ki je bil težko pričakovan, se boste ustavili in se spraševali, ali je res to tisto pravo, kar si želite, ali pa je bil le trenutni izhod v sili. Potrebovali boste počitek, kar vam bo povedal telesni alarm in opozorilo ne sme iti mimo vas.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Utrujeni od raznih odgovornosti boste čas posvetili raznim hobijem, krajšim izletom, lahko boste tudi šli na obisk, za katerega ni nikoli časa. Tudi tistim rakcem, ki se bodo upirali na vse možne načine, se obeta vesel in dober teden.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Metulji bodo zopet poleteli v višave in plesali nepozabni ples, ki se mu reče ljubezen. Vsi zaljubljeni boste zaljubljeni še bolj. Misli bodo begale in težko se bodo sestavile v celoto, saj ne bo ne pravih vprašanj, še manj odgovorov.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Prevladovala bo iluzija, zato boste sledili svojim sanjam, na katere ste že skoraj pozabili, z upanjem, da se vam uresničijo. Cilj vam bo uspelo doseči in nase boste ponosni v taki meri, da se boste spregledali vse tiste, ki jim to ne bo preveč všeč.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
So dnevi, ko se lahko zgodijo tudi čudeži. Čarobni prah bo dostopen vsem, le ena skrivnost je, v čudeže je treba verjeti, drugače jih ne morete pričakovati. Z malo truda vam bo uspelo preložiti vse odgovornosti oziroma se jim izogniti.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Le s težavo boste lahko prišli do trenutkov, ki bi jih posvetili sebi. Okolica bo od vas zahtevala vso pozornost in vi se boste prilagodili. Zvezde bodo naklonjene in uspešno boste premagovali tako utrujenost kot tudi druge zagate.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Tisti strelci, ki se boste prepustili čustvom, boste zelo prijetno presenečeni in imeli se boste skrajno dobro. Drugi pa boste tarnali, le zakaj ste vedno razočarani. Potrebnega bo veliko poguma, da boste sprejeli spremembe, ki vas čakajo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Občutek, da se nikamor ne premaknete, bo trajal samo v začetku tedna, zato brez panike. Dnevi bodo kar precej romantično obarvani. Bodite zato odprti za sprejemanje in dejanje ljubezni, od katere je marsikaj odvisno. Presenečeni boste.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Izpostavljeni boste situacijam, ki se jim kljub trudu ne boste mogli izogniti. Pravijo, da lepa beseda lepo mesto najde, a na žalost ni vedno tako. Čakajo vas vzponi in prav tako padci. Padec vam ne sme vzeti poguma, ampak naj bo za spodbudo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Dvakratno se bo obrestovalo vse, česar se boste lotili. Presenečenje vas čaka v pogovoru, ki ga sicer ne pričakujete. Našli boste dobre rešitve in z malo vztrajnosti vam bo uspelo marsikaj, kar je še pred časom bilo nemogoče.

TA JE DOBRA

Dobri geni

Starejši moški pride v največjo slovensko zavarovalnico sklenit življenjsko zavarovanje.
Referentka: »Ali niste malo prestari? Koliko jih pa imate?«
»Osemdeset!«
Referentka si ne upa, naj odloči šef: »Pridite, prosim, jutri.«
»Jutri ne morem, grem v hribe.«
»Pa v ponedeljek?«
»Tudi ne utegnem. Oče ima rojstni dan.«
»Še očeta imate? Ja, koliko je pa že on star?«
»Sto let.«
»Kdo bi si mislil. Čestitam! Potem pa na svidenje v torek!«
»Tudi v torek ne bo šlo. Moram na poroko. Ded se poroči.«
»Neverjetno! Koliko pa je star?«
»Okroglih sto dvajset!«
»Pa bi se še rad poročil?«
»Kaj rad? Mora se. Saj veste, je pod nujno.«

Skupaj sta šla

Meri razlaga kolegici: »Včeraj je v kuhinji eksplodirala plinska jeklenka.«
»Pa se ti ni nič zgodilo?« vpraša Mimi.
»O, je. Oba z možem naju je vrglo na dvorišče. Kakšno doživetje. Po nevemkoliko letih sva šla z možem skupaj ven.«

Na sodišču

»Obdolženi, tožniku ste rekli idiot. Ali bi radi kaj dodali?«
»Še veliko, pa bi me stalo preveč denarja.«

Red in čistoča

Oprham se vsak dan – pod pogojem, da je prva nedelja v mesecu.

LAŽJI SUDOKU

8	3			9	5		1	
1			2			9		5
	2	5			1	8		
4		8		2			3	
7			8		4			9
	1			6		5		4
		2	7			6	4	
3		4			6			1
	8		5	4			9	

Rešitev:

8	3	7	6	9	5	4	1	2
1	4	9	2	3	8	9	7	5
9	2	5	4	7	1	8	6	3
4	5	8	1	2	9	7	3	6
7	6	3	8	5	4	1	2	9
2	1	9	3	6	7	5	8	4
5	9	2	7	1	3	6	4	8
3	7	4	9	8	6	2	5	1
6	8	1	5	4	2	3	9	7

TEŽJI SUDOKU

8	6		5					
	1		7		8		3	9
		7		2		6		
	8						5	2
		1				7		
6	3						4	
		6		1		8		
3	9		2		4		1	
					5		9	

Rešitev:

8	6	3	5	4	9	2	7	1
2	1	5	7	6	8	4	3	9
9	4	7	3	2	1	6	8	5
7	8	9	4	3	6	1	5	2
4	5	1	8	9	2	7	6	3
6	3	2	1	5	7	9	4	8
5	7	6	9	1	3	8	2	4
3	9	8	2	7	4	5	1	6
1	2	4	6	8	5	3	9	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GG | IZLET / **15. NOVEMBER 2018**

Martinovanje pri Slaku in Pavčku

Tokrat se bomo podali na Dolenjsko in obiskali kraje, kjer sta kot mladeniča preživljala najlepše dni Tone Pavček in Lojze Slak. Obiskali bomo Pavčkov dom v Šentjuriju na Dolenjskem in muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka v Mirni Peči. Ker sta bila oba vinogradnika in ljubitelja dobre kapljice, bo v času martinovanj to prava izbira. Dan bomo sicer začeli spokojno, saj bomo obiskali Plečnikove Žale in tudi grob Toneta Pavčka, zaključili pa ga bomo bolj veselo – na domačiji pri Barbovih, kjer se je Lojze Slak kot mladenič prvič srečal s harmoniko. Z nami bo tudi novinar Jože Košnjek.

Vabljeni.

Cena vključuje: prevoz, ogled ljubljanskih Žal, ogled Pavčkovega doma, ogled Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, kosilo na Slakovi domačiji in DDV.

Odhod avtobusa:
ob 8.00 z AP Radovljica , ob 8.25 z AP Creina,
ob 8.35 z AP Mercator Primskovo, ob 8.55 z AP Škofja Loka
Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 21. ure.

Za rezervacijo čim prej pokličite na **tel. št. 04 201 42 41**, se oglasite osebno na **Nazorjevi ulici 1 v Kranju** ali pišite na: **narocnine@g-glas.si**.

Za odjave, ki prispejo kasneje kot dva delovna dneva pred odhodom, zaračunamo potne stroške.

CENA: 35 €

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	OKUSNA MORSKA RIBA	LEKARNA	SOSEDJE TURKOV	RASKAVA POVRŠINA	PEVKA ČERNE	NOČNI LOKAL																	
GLAVNO MESTO HRVAŠKE	8																						
OPREMA																							
ŠPORTNIK V RINGU					21																		
RIMSKI ZALOŽNIK		7			NASLON ZA NOGE (NAREČNO)	ŠVEDSKA ZNAMKA TOVORNIH VOZIL																	
TELUR			DAN. OTOK, ALSEN / PALEST. VODITELJ (JASER)																				
OSEBA, KI GOVORI EKAVŠČINO					12																		
UVOZNA DAJATEV																							
GORENJSKI GLAS	PRIPRAVA ZA SMUČANJE	GANSKI DIPLOMAT (KOFI) / MESTO V ITALIJI																					
POSEBNA IZLETNA TURA V AFRIKI						3																	
NOJU PODOBNA IZUMRLA PTICA				TANTAL / KOT PRI ORIENTACIJI																			
DEL OBRAZA		15			PISEC ANALOV	PADARKA																	
ČRTOMIR TAVZES / VELIKA ZMAGA			MUSLIMANSKA HALJA / SKUPINA DEVETIH PEVCEV	4																			
SESTAVIL: F. KALAN	BOLGARSKA OBLIKA IMENA DIMITAR	MEJNI PREHOD Z ITALIJO	ŽELATINA IZ ALG	ŽITNO STEBLO	AMERIŠKI FILMSKI KIPEC	NAUK O RAVNOVESJU TELES	NIKO ROBAVS	TIBETANSKO GOVEDO	ZDRAVNIK, KI ZDRAVI Z ALOPATIJO	TRGOVSKA IZGUBA TEŽE	GORENJSKI GLAS	ELEKTRIČNI VODNIK	PEVKA MORISSETTE	DEL STOPALA	ELIZABETH TAYLOR	TEKSTILNI IZDELEK / OLESENELA RASTLINA							
VZDEVEK BUKOVNIKA ANDREJA ŠUSTRA											KAMP PRI SAVUDRIJI					9			NAŠA IGRALKA (BERNARDA)				
GLAVNA PROMETNA CESTA			19								MESTO V ITALIJI / OLJKIN PLOD							REČNA POSTRV	NIČLA / ZNAK ZA MNOŽENJE				
PRIPADNICA ITALOV							GEOMETRIJSKI LIK / GR. JUNAK, AJAS		23						VOJAK Z MUŠKETO / MOŠEJA V JERUZALEMU							17	
KATRAN				OČE / KULTNI AMERIŠKI VESTERN				JED IZ KORUZNEGA ZDROBA / SLIK. FRANC NAGER					1			PESNIK OGEN / NADUHA					SLAVKO KOTNIK / GLASBENI INTERVAL		
ANICA ČERNEJ			PRIPADNICA ARIJSKE RASE / ŠKANDAL				14			REKA V KAZAHSTANU / REKA V KOLUMBIJI				HLAPLJIVO MAZILO / NEPORABLJEN DEL						EGIPČANSKI BOG, PTAH / SPIKER PUCER			
ŠPANSKI NOGOMETNI KLUB					KRAJ NAD REKO / TV SPIKERKA (LILI)							NAŠ SAKSOFONIST (KAREL) / GL. MESTO LIBIJE					HLAPLJIVA TEKOČINA / ZEVSOV SIN, AJAK				11	ČEBULA (NAREČNO)	AMERIŠKI VOJAK
GORENJSKI GLAS	ATLETSKI REKVIZIT	LETOVIŠČE PRI PULI / KOTNA MERA							ZMIKAVT / REKA V TURČIJI, ARAS				FINA TKANINA / ZAČETNIK ATOMIZMA						DESKA, LATA / SLAVKO DUŠČAK				
PASTA				24		MATERIJA					OTOČJE V ALEUTIH				NAJVIŠJA MOŽNA VREDNOST	18							
MORSKI RAK BREZ KLEŠČ						MOTIV MARIJE Z MRTVIM JEZUSOM	OBDOBJE, EPOHA / SLIKARSKA TEHNIKA	6			IGRALKA RINA				GL. MESTO BABILONIJE / OŽINA NA MALAKI					PEVEC RAHIMOVSKI			
HVALNICA				NAPRAVA / APRETURNI PLETILNI STROJ							DELOVNA MIZA / SKLADBA ZA KLAVIR			13									
GORAN IVANIŠEVIĆ			MOČAN GLAS / KRAJ PRI DOMŽALAH					PRIP. ZA MERJENJE KOTOV / ZIDNA ODPRTINA															
PEVKA BARUCA					PEVEC RAMAZZOTTI / MITOLOŠKI LETALEC					LEPO VEDENJE		5											
RAZČLENJEVALEC									JADRANSKI POLOTOK	SOLATNA TEKOČINA / GLASBENICA KAYE				NAŠE IME REKE ADIGE	NAŠ PISATELJ (DANILO)								
AZIMUT KAFRA KALANDER KASTAV ŠARENKA	3 + 3 = ?	SOBA ZA ČAKANJE / LETOVIŠČE V ČRNI GORI		2								DELEŽ (NAREČNO)											
STARA DRUŽABNA IGRA						POLDRAG KAMEN	BODEČ PLEVEL / OTOČJE PRI NOVI GVINEJI	10				NAJVIŠJI DEL GORE	DAVID OJSTRAH / NAVJE										
EVA LONGORIA			TELESNA POZA / KAREL OŠTIR					LIVADA, TRATA / DAVID RODMAN							16								
JAPONSKA ŽGANA PIJAČA	22				KRAJ PRI KRŠKEM						MORSKA RIBA												
GNOJNO VNETJE, TUR					DURALUMINIJ					20	JADRANSKI OTOK												

Nagrade: 3-krat knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 7. novembra 2018, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

DRUŽABNA KRONIKA

V PREKMURJU JE LEPO

To si rečemo Glasovi bralci vsakič, ko obiščemo to lepo ravno pokrajino in spoznavamo njene prijetne prebivalce. Na tokratnem izletu so nas presenetili in nas spodbudili, da smo skoraj vsi tudi zaplesali. Na poročnem sejmu so si obiskovalci ogledali vse, kar potrebujejo mladoporočenci za ta čudoviti dogodek.

G. Flajnik, A. Šubic

Za pomladni izlet naših bralcev v Prekmurje je bilo toliko zanimanja, da smo izlet ponovili še jeseni. Z nami so bile tudi naše pridne Muce Copatarice, ki pletejo copatke za vse novorojenčke. Doslej so spletle že 12.436 copatk, kar je pohvale vreden dosežek.

Najprej smo si ogledali zanimivo cerkev Svete Trojice v Odrancih, kjer nas je presunila tragedija ob gradnji cerkve. V Mali Polani smo si ogledali zadrugo Pomelaj. Vodja zadruge gospa Dragica Horvat nam je povedala, kako so organizirani in kako tržijo svoje izdelke. Na Sabolovi domačiji v Mali Polani so nam predstavili, s čim se ukvarjajo, kako nastajajo izdelki in nam v degustacijo ponudili marmelade, slane palčke, pražena bučna semena in seveda tudi koruzno pogačo. Nato smo se odpeljali v Veliko Polano in se sprehodili skozi središče naselja. Ogledali smo si park štorkelj in rojstno hišo Miška Kranjca. V zavodu za oskrbo, nego in socialo Domu Danijela Halasa smo imeli kosilo – bograč. Tamkajšnji zaposleni so poskrbeli za prijetno vzdušje. Skupaj smo celo zaplesali. Po kosilu smo se odpeljali še v Renkovce in si ogledali nasade paradižnika Lušt. Z navdušenjem smo spremljali razlago, kako v rastlinjakih, ki so zgrajeni na površini 18 nogometnih igrišč, gojijo paradižnik. Če bi vse sadike postavili v eno vrsto, bi bila ta dolga petdeset kilometrov.

Prijazna vodička nam je zaupala tudi, da paradižnike v Luštovih rastlinjakih oprašujejo s čmrlji. V vsakem trenutku je v rastlinjakih 12 tisoč čmrljev. Na poti domov smo se ustavili še na Trojanah, da so se lahko gostje posladkali s krofi.

Na Brdu pri Kranju pa je minuli konec tedna potekal Slovenski poročni sejem. Čeprav je bil nekoliko manj obiskan kot lanski prvi, so bili organizatorji z obiskom vseeno zelo zadovoljni. Predstavilo se je okoli šestdeset ponudnikov poročnih storitev. Poleg poročnih oblek si je bilo možno ogledati prstane, torte, cvetlične aranžmaje, poročne tiskovine, predstavili so se ponudniki lokacij, gostinci, fotografi, kozmetičarke, številne glasbene skupine, ki igrajo na porokah ... Poleg odmevne modne revije poročnih oblek so izvedli tudi sedem seminarjev in podelili številne privlačne nagrade, med drugim brezplačno poroko na gradu Tuštanj.

Muce Copatarice v Mali Polani / Foto: Grega Flajnik

Foto: Grega Flajnik

Dragica Horvat je predstavila dejavnosti v zadrugi Pomelaj.

Naši gostje pred povsem obnovljenimi prostori podjetja Lušt, kjer pridelujejo paradižnik / Foto: Grega Flajnik

Foto: Primož Pičulin

Na poročnem sejmu si je bilo možno ogledati tudi prstane.

Foto: Primož Pičulin

Modna revija poročnih oblek je pritegnila veliko pozornosti.

VRTIMO GLOBUS

Mena Suvari že tretjič pred oltar

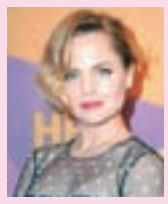

Igralka **Mena Suvari (39)** je skrivaj že tretjič stopila pred oltar. "Tretjič je čarobno," je ob potrditvi, da sta se z Michaelom Hopom poročila, dodala igralka. "Slovesnost je bila intimna in zelo lepa. Ob naju so bili le najboljši prijatelji. Vesela sem, da sem se po vseh vzponih in padcih v teh letih le ustalila," je povedala za Us Weekly in dodala, da ni izključeno, da bo v naslednjih letih morda celo postala mamica.

Amy Schumer bo mamica

Amy Schumer (37) in njen mož, kuharski šef Chris Fischer (38), bosta postala starša. Schumerjeva je novico sporočila v šaljivi objavi, kot se za komičarko spodobi. "S Chrisom sva navdušena in skoraj prepričana, da je on oče. Komaj čakam, da bom lahko z Marklovo tekmovala na vsakem koraku," je sporočilo pod preoblikovano in obdelano fotografijo, na kateri imata bodoča starša svoji glavi prilepljeni na telesi princa Harryja in njegove soproge Meghan Markle, ki je prav tako v veselem pričakovanju.

Zaradi okužbe bi lahko umrl

Roker **Ozzy Osbourne (69)** je zaradi hude okužbe z virusom Staph pristal na nujni operaciji roke in moral odložiti zadnje štiri nastope na severnoameriški turneji. Kot pravi, bi lahko umrl, če ne bi bil ustrezno zdravljen. Da je nekaj hudo narobe, je opazil, ko mu je palec otekel na velikost žarnice. Kljub vsemu ni izgubil smisla za humor in še v bolnišnici stresal šale, a je priznal, da šele po treh operacijah vidi, kako resna je bila situacija, ter se zaveda, da bi lahko umrl.

Selma Blair zbolela za multiplo sklerozo

Igralka **Selma Blair (46)** je javnosti sporočila, da boleha za multiplo sklerozo, ki so ji jo odkrili avgusta letos. Zahvalila se je modni oblikovalki Allisi Swanson, ki ji med snemanjem šova Another Life pomaga z osnovnimi opravili, ki ji povzročajo težave. »Previdno mi obleče hlače, potegne pulover čez glavo, zapne gumbe na plašču in ponudi ramo, da se lahko stabiliziram,« je zapisala igralka.

Blažka Pogačnik je petnajstletnica iz Knapov v Selški dolini. V objektiv smo jo ujeli po nedavnem koncertu v spomin na Franceta Čufarja v Železnikih, kjer je navdušila kot nadarjena mlada pevka in tudi kot umetniška vodja selških rogistov. / Foto: Ana Šubic

Cvetke med loškimi stavbami

Skupina za lepšo Loko je razglasila letošnje zmagovalce, ki imajo najlepše urejene hiše, balkone, okolice poslovnih stavb, nastanitvenih in gostinskih objektov, kmetij ...

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Skupina za lepšo Loko vsako leto podeli priznanja za lepo urejeno in ocvetličeno okolico v več kategorijah. Nagradijo najlepše urejene hiše v starem mestnem jedru, nastanitvene, gostinske in ostale turistične objekte, podjetja in ustanove, najlepši balkon v večstanovanjskih stavbah, najlepše urejeno stanovanjsko hišo v občini in najlepšo kmetijo, posebno priznanje pa izročijo za okna in balkone, okrašene z nageljni.

V starem mestnem jedru so imeli letos najlepše ocvetličena okna družina Sušnik (Spodnji trg 13), krčma Mihol (Mestni trg 26) in družina Rupar (Blaževa ulica 10). Nagrade nastanitvenim in gostinskim objektom niso podelili, ker so po besedah Andreje Križnar že več let zapored nagrajeni isti dobitniki, novih pa niso našli.

Letošnji nagrajenci za najlepšo urejenost v Škofji Loki / Foto: Tina Dokl

Med podjetji in ustanovami je letos prvo mesto pripadlo bencinskemu servisu v Brodeh, drugo frizerskemu salonu Pričeska na Šolski ulici 7, tretje pa trgovini Mlečni butik na Fužinski 3. Najlepše ocvetličene balkone imajo v Frankovem naselju družine Konjevič, Kokelj-Sešek in Oter, stanovanjske hiše pa družine Triler (Podlubnik 118), Marjana Ferdin na Kidričevi 43 in družina Karlin pri Sv. Tomažu. Zgledno urejene so kmetije Tušek (Rovte v Selški dolini), Urh (Virmaše) in Kuralt (Reteče - Gorenja vas). Družina Žontar (Sv. Duh 80) pa se letos lahko pohvali z najlepšimi nageljni. Nagrade je podelil župan Miha Ješe, za glasbeno spremljavo pa sta poskrbela pevka Saška Kolarič in harmonikar Jernej Hostnik iz Dua Bel canto.

KRATKE NOVICE

Slovensko zemljo nesejo v papežev muzej

Škofja Loka – Blizu devetdeset romarjev se danes pod okriljem neprofitnega zavoda Družinska akademija, ki deluje na območju škofjeloške dekanije, odpravlja na šestdnevno romanje na Poljsko. Gre predvsem za družine iz Stare Loke in tudi Selške doline. Kot je povedala vodja Družinske akademije Andreja Megušar, jih čaka posebna naloga, zaradi katere so se povezali s škofijskim zavodom v Ljubljani in poljskim veleposlanikom. »Obiskali bomo tudi Wadowice, rojstni kraj papeža Janeza Pavla II., kjer je tudi njegov muzej. Tam hranijo zemljo različnih držav, slovenske še nimajo in jo pogrešajo v svoji zbirki. Direktor škofijskega zavoda je sprožil postopek za pridobitev vseh certifikatov s strani nadškofije in poljskega veleposlaništva. Na god sv. Janeza Pavla II., 22. oktobra, je bila v Zavodu majhna slovesnost, na kateri so izkopali zemljo za Wadowice, z Družinsko akademijo pa jo bomo ponesli v muzej na Poljsko,« je napovedala Megušarjeva. Stanovali bodo v velikem romarskem središču Kalwaria Zebrzydovska. »Tamkajšnji pasijon je vključen v združenje evropskih pasijonov Europassion, tako kot Škofjeloški pasijon in slovenski Pasijonski veter,« je še povedala.

Zbirajo toplo zimsko obutev

Žiri – V Alpini v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije že tretjo sezono zapored organizirajo dobrodelno akcijo zbiranja tople jesenske in zimske obutve za slovenske družine v stiski pod naslovom Podari svoj par. Ob podpori voditeljev Iztoka Gustinčiča in Tomaža Klepača zbirajo rabljeno, a še uporabno otroško, moško in žensko obutev in tudi letos je njihov cilj zbrati več kot tisoč parov obutve, primerne za jesen in zimo. Obutev je mogoče do konca oktobra prinesti v katerokoli prodajalno Alpine. Ob tem bo Alpina kot vsako leto prispevala še tristo parov tople obutve iz njihovega prodajnega programa. Rabljeno, a še uporabno obutev, ki jo bodo podarili posamezniki, pa bodo v žirovski tovarni pregledali, očistili in jo predali Zvezi prijateljev mladine Slovenije, ki bo poskrbela, da bo ta prišla v prave roke.

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 27. 10.
20.30 BOHEMIAN RHAPSODY
21.25 NOČ ČAROVNIC
12.30, 14.10, 17.25 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
13.50, 15.30, 18.50 JOHNNY ENGLISH SPET V AKCIJI
17.10 GAJIN SVET
19.00 ZVEZDA JE ROJENA
12.10, 15.45 RAČKA, RAČKA, GOS, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 27. 10.
19.50, 22.25 BOHEMIAN RHAPSODY
17.50, 20.20, 22.30 NOČ ČAROVNIC
17.00, 21.10 PARK GROZE
15.15, 19.00 BOŽIČEK IN DRUŠČINA
11.00, 12.20, 14.15, 16.10, 18.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
12.50, 14.40, 16.30, 18.20, 20.00, 22.00 JOHNNY ENGLISH SPET V AKCIJI
11.00 NEVERJETNI 2, sinhro.
13.15 MALA NOGA
12.00, 18.50 VENOM
14.20, 20.50 ZVEZDA JE ROJENA
17.10 GAJIN SVET
13.30 SKRIVNO ŽIVLJENJE MAČK, sinhro.
11.15, 15.40 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA MORJE!, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 26. 10.
20.00 NEČISTA KRI
Sobota, 27. 10.
18.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
20.00 PARK GROZE
Nedelja, 28. 10.
18.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro. (+ delavnica)
20.00 NEČISTA KRI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 26. oktobra
20.00 Kahlil Gibran: PREROK (v Stolpu Škrlovec)

Sobota, 27. oktobra
10.00 Sobotna matineja: SUPER BRINA (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Nedelja, 28. oktobra
10.00 Matineja: HALO, RDEČA KAPICA? (pravljica)

Pred vami je spet knjiga polna sladkih skrivnosti, ki se pripravljajo hito in enostavno. Je prva rešitev za vse gospodinje, ki bi rade naredile torto v čim krajšem času. Za torte vam ni treba peči biskvitov, piškotov in podobno, kreme pa so enostavne, iz običajnih sestavin in zelo okusne. Recepti niso le za pripravo klasičnih tort, ampak tudi desertne in priložnostne torte ter domiselne otroške kreacije.

224 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

9,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

Veliko poezije in nekaj proze

Na devetem srečanju literatov-upokojencev je prozo, poezijo in pravljico predstavilo 22 ustvarjalcev iz 12 gorenjskih društev upokojencev.

Danica Zavrl Žlebir

Gorenjski upokojenci-literarni ustvarjalci so se srečali v Predosljah. / Foto: Tina Dokl

Predoslje – Gostitelj devetega literarnega srečanja gorenjskih upokojencev je bilo Društvo upokojencev Predoslje. Goste iz gorenjskih društev je v dvorani tamkajšnjega kulturnega doma pozdravil predsednik Miro Zelnik, ki je svoj domači kraj, imenovan tudi vas z razgledom, predstavil v rimah. Tudi glavnino ostalih nastopov gorenjskih upokojencev, literarnih ustvarjalcev, je predstavljala poezija. Le tri prozna dela in ena pravljica so bili med stvaritvami, ki so jih zasnovali literati med upokojenci. Nastopilo jih je 22 iz 12 društev upokojencev. Nismo pa slišali zgolj čustvene poezije in hvalnic naravi, saj literati v zreli dobi opažajo tudi socialne stiske (najbolj se nas je dotaknila pesem o brezdomcu) in malomaren odnos človeka do okolja, znajo pa se tudi pošaliti in ustvariti čudovite vtise ob potovanjih. Zapisi literarnih ustvarjalcev so izšli v publikaciji Tako ali drugače, ki jo je uredila Tanja Ahačič. Urednica je skupaj s predsednikom komisije za kulturo pri Pokrajinski zvezi upokojencev Gorenjske Janezom Šutarjem ustvarjalcem izročila vsakemu po en izvod. Izšlo je sicer devetdeset primerkov, ki jih bodo prejela tudi gorenjska društva upokojencev. Srečanje je povezovala Slavica Bučan.

Jubilej društva za raziskovanje jam

Mateja Rant

Foto: arhiv društva

Bled – Društvo za raziskovanje jam Bled je v začetku oktobra s slovesnostjo v Infocentru Triglavska roža na Bledu zaznamovalo štirideseto obletnico delovanja. Kot je spomnil sedanji predsednik društva Anže Šanca, ima največ zaslug za ustanovitev blejskega jamarskega društva domačin Vaclav Novak, ki se je že zelo mlad navdušil nad raziskovanjem podzemeljskega sveta ter je s skupino vrstnikov obiskoval različne spodmole in brezna v okolici Bleda. »Za odkrivanje in raziskovanje podzemlja je že v svojih najstniških letih navdušil skupino planincev in alpinistov, ki so se pod njegovim vodstvom vključili v sekcijo Društva za raziskovanje jam Kranj, kmalu zatem, aprila 1978, pa so ustanovili Društvo za raziskovanje jam Bled.« Zgodovino društva je sicer na slovesnosti podrobneje predstavil eden od ustanoviteljev društva Srečko Kunčič, Lado Jakša pa je posebej za to priložnost pripravil projekcijo fotografij, skozi katere je kronološko predstavil življenje in delo članov društva. Ob koncu so podelili še priznanja posameznikom, društvom in organizacijam, ki so pomembno prispevali k razvoju in prepoznavnosti društva.

Za dobrodošlico v novih prostorih

Suzana P. Kovačič

Kranj – Gorenjski glas se je preselil v nove prostore v poslovno hišo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju. V ponedeljek, na prvi delovni dan v novih prostorih, nam je dobrodošlico in uspešno delo še naprej zaželela Tanja Draksler, članica Muc Copataric, ki pletejo čudovite copatke za novorojenčke. Le da je Tanja namesto copatk za dobrodošlico prinesla košarico čudovitih unikatnih iz papirja izdelanih jesenskih buč.

Tanja Draksler s košarico unikatnih papirnatih jesenskih buč / Foto: Tina Dokl

Desetič po stari tovorni poti

Danica Zavrl Žlebir

Možjanca, Kokra – Deseti tradicionalni pohod po Stari tovorni poti Možjanca–Kokra je oktobra vendarle uspel. Nanj se je odpravilo štirideset pohodnikov. Tokrat so se od okrepčevalnice Rožmarin na Možjanci odpeljali na start pohoda, ki je bil pri cerkvi v Kokri, od tam krenili peš navkreber do Pestotnikove domačije (750 n. m.), nato pa do Robleka in preko Planjave in Cundrovih hribov. Kot sporoča Tatjana Štirn, ki skupaj z možem Francijem organizira pohode, sta pohodnike na poti z dobrodošlico in pogostitvijo sprejela zakonca Bergant. Zatem so pot nadaljevali do Suhadolnikove kmetije, nato pa so se spustili v dolino do glavne ceste, kjer so jih s kombijem odpeljali na cilj na Možjanci. Okrepčali so se z golažem in polento ter posladkali z jabolčnim zavitkom, kljub prehojenim kilometrom pa so nekatere zasrbele pete in so se ob vižah ansambla Senjori veselo zavrteli.

Pohodniki desetega pohoda po Stari tovorni poti

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
KOPALNI ŠMARJEŠKE TOPLICE: 12. 11.; **TRST:** 13. 11.; **PRAZNIK KAKIJEV:** 17. 11.; **MARTINOVANJE:** 10. 11.; **GRADEC PRIMARK:** 8. 12.; **BERNARDIN:** 18.–21. 11.; **BANOVCI:** 4.–7. 11.; **STRUNJAN:** 2.–5. 12.; **BANJA VRUĆICA S PIRAMIDAMI:** 23.–25. 11.; **S TERAPIJAMI:** 10.–17. 12.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 11.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ ali MADŽARSKE TOPLICE:** 30. 12.–2. 1.. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Kulturni program pred gradom Altgutenberg

Bistrica pri Tržiču – KUD Ampus v soboto, 27. oktobra, vabi na grajske ruševine gradu Altgutenberg. Izpod cerkve sv. Jurija se boste ob 18.30 (zbor na parkirišču pod cerkvijo ob 18. uri) z baklami sprehodili do prizorišča, kjer se bo odvil pester kulturni program. Nastopili bodo: glasbenika Samuel Blues in Miha Erič, plesalke orientalske plesne skupine Hayati, ognjeni umetnik Mitja Donik, za spremljevalni program pa bodo poskrbeli člani KUD Ampus oz. skupina Avantura.

Jesenski B.O.FEjST

Bohinjska Bistrica – V Dvorani Danica bo v sredo, 31. oktobra, med 16. in 19. uro jesenski B.O.FEjST. V programu bodo delavnica, razstava ročnih in likovnih del KD Bohinj, nastop plesalcev in plesalk Plesalnice Bohinj in otroških skupin KD Bohinj ter ob 16.45 predstava Peripetije čarovnice Hudibabe, ob 18. uri pa Vilinska pravljica.

Pod okence pridem na Visokem

Visoko – V nedeljo, 28. oktobra, ob 17. uri bo na Visokem v kulturni dvorani že tradicionalna prireditev Pod okence pridem. Z ljubezenskimi in hudomušnimi ljudskimi pesmicami bodo zbrane razveseljevali: Moravška Mara iz Domžal, Pušeljc iz Savinjske doline, Trbojske ljudske pevke, Ljudske pevke FS Grifon iz Šempetra, Bodeče neže FS Ozara Primskovo, Šestica in Rokovnjači FS DU Naklo, Cerkljanski gavnarji in Ljudski pevci Hiše čez cesto z Milj. Vodila jo bosta Slavica Bučan in Frenk Kranjec.

Cvetoča jesen

Snovik – V nedeljo, 28. oktobra, bo odprtje mobilnega prireditvenega prostora pri Termah Snovik. Ob 10. uri bo v njem odprtje razstave rož iz krep papirja in rokodelskih izdelkov ter delavnice za otroke in odrasle s sejemsko ponudbo, ob 11. uri bo pozdravni govor organizatorja, ob 14.30 pa uradno odprtje prireditvenega prostora s kulturnim programom.

Devetsto let prve omembe Smlednika in Hraš

Smlednik – Krajevna skupnost Smlednik in KUD Smlednik vabita na okroglo mizo z gosti in predstavitev bogatega zbornika ob devetstoti obletnici prve pisne omembe Smlednika in Hraš, ki bo jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 19. uri v dvorani Kulturnega doma Smlednik. V nedeljo, 28. oktobra, bo prav tako ob 19. uri v isti dvorani še akademija s kulturnim programom.

Domžalsko-koprivniško martinovanje

Domžale – V soboto, 27. oktobra, bo Občina Domžale na tržnem prostoru tradicionalno, že sedmo leto zapored gostila prijatelje iz Koprivnice iz sosednje Hrvaške. Na domžalsko-koprivniškem martinovanju bodo sodelovali vinogradniki iz vseh vinorodnih dežel Slovenije. Gostje iz pobratene občine Koprivnica in njihovi gasilci bodo kuhali ribji paprikaš in pekli ribe iz Drave, s seboj pa bodo pripeljali mošt iz vinogradov Bilogore. Za dobro razpoloženje bodo igrali tamburaši Dravski pajdaši. Ob tem bodo uprizorili krst mošta in predstavili slovenske kulinarične posebnosti, z domače strani pa poskrbeli še za nastop harmonikarjev. Dogodek bo ob vsakem vremenu, saj bodo postavili šotor.

Medgeneracijske prireditve

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj lahko v ponedeljek, 29. oktobra, ob 18. uri igrate šah. V torek, 30. oktobra, se ob 18. uri lahko udeležite zdravilnih meditacij, v torek, 30. oktobra, pa se bodo ob 18. uri začele »vaje dihaj«. Za brezplačne dogodke so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Martinovanje 2018

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na Martinovanje 2018 z ogledom Vipave v torek, 20. novembra. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 9. uri izpred Globusa. Vrnitev v Kranj je predvidena v večernih urah. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do srede, 15. novembra.

Vertovčev pohod

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi, da se jim v nedeljo, 18. novembra, pridružite na tradicionalnem Vertovčevem pohodu. Nezahtevne hoje bo skupaj okrog pet ur. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine v Kranju bo ob 6.30. Prijave in informacije: v pisarni društva na Laborah ob sredah med 17. in 18. uro, na TRR društva ali pri vodniku Čeliku na tel. 031 418 146.

Podnarška planinska pot

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur organizira v soboto, 3. novembra, pohod po Podnarški planinski poti: Podnart–Ovsiše–Češnjica–Petelinovec–Jamnik–Rovte–Poljšica–Ovsiše–Podnart. Skupne zmerne hoje bo okrog tri ure. Informacije in prijave zbira do četrtka, 1. novembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Pohod po dolenjski vinogradniški poti

Jesenice – Planinsko društvo Jesenice vabi jutri, v soboto, 27. oktobra, na pohod po dolenjski vinogradniški poti. Na pot bodo pohodniki odšli s kombijem z zgornje postaje na Hrušici ob 6.30. Nezahtevne hoje po vinskih gričih bo za okrog tri ure. Na poti bo pogostitev in pokušnja vin, na cilju topli obrok. Prijave z vplačili sprejemajo na upravi društva do zasedbe mest.

Izlet na Dolenjsko

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj v soboto, 24. novembra, vabi na izlet na Dolenjsko. Nezahtevne hoje bo skupaj za okrog štiri ure. Odhod s posebnim avtobusom izpred Mercator centra Primskovo v Kranju bo ob 8. uri. Prijave in informacije: v pisarni društva na Laborah ob sredah med 17. in 18. uro, na TRR društva ali pri vodniku Čeliku na tel. 031 418 146.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 27. oktobra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Ključ do edinosti ob 9. uri ter predavanje Ilijane Aleksin ob 10.30.

OBVESTILA

Sto deset voščenk za sto deset let kulture

Besnica – Gospodinjstva krajevnih skupnosti Besnica in Nemilje - Podblica lahko sadike znanih jablan besniških voščenk brezplačno dobijo Pr' Jurež na Trati 39 v Spodnji Besnici.

RAZSTAVE

Razstava v Zdravstvenem domu Bled

Bled – V pritličju stavbe Zdravstvenega doma Bled je v počastitev leta evropske kulturne dediščine do 31. decembra na ogled razstava Ustvarjalcev upodabljajočih umetnosti. Skupino ustvarjalcev sestavljajo keramiki, kiparji, fotografi in slikarji, katerih osnovno poslanstvo je razstavljanje za bolnike in zdravstveno osebje po bolnišnicah in ostalih zdravstvenih ustanovah.

Sto let rojstva Erica Ericsona

Kranj – Zveza kulturnih društev Kranj vabi na odprtje spominske razstave ob stoti obletnici rojstva dirigenta Erica Ericsona, ki bo v petek, 26. oktobra, ob 17. uri v Območnem stičišču kulturnih društev ZKD Kranj na Glavnem trgu 23.

PREDSTAVE

Kraljična na zrnu graha

Tržič – V Kulturnem centru Tržič bo v soboto, 27. oktobra, ob 11. uri predstava za otroke Kraljična na zrnu graha.

Čakalnica

Sveti Duh – Jutri, v soboto, 27. oktobra, se bo ob 19.30 v Kulturnem domu Sv. Duh začela nova gledališka sezona. Gostuje Siti Teater iz Ljubljane s komedijo Čakalnica, v kateri nastopata Lado Bizovičar in Janez Hočevar Rifle. Predstava je za abonma Komedija in izven.

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaja: Lutkovno gledališče Nebo
TO JE ERNEST
Petek, 26. oktober 2018, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaja: Gledališče MalihVelikih
SUPER BRINA
Sobota, 27. oktober 2018, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

Gorenjski Glas

KOMEMORACIJE

Tržič – Občinski odbor in krajevne organizacije zveze borcev za vrednote NOB v Tržiču ob dnevu spomina na mrtve pripravlja spominske komemoracije: osrednja komemoracija bo na tržiškem pokopališču 1. novembra ob 10. uri, komemoracije po krajevnih skupnostih pa bodo: Bistrica – 31. oktobra ob 16. uri pred gasilskim domom, Kovor – 31. oktobra ob 15.45 pri cerkvi, Križe – 31. oktobra ob 15. uri v OŠ Križe, Retnje – 31. oktobra ob 15.30 na grobišču talcev, Leše – 31. oktobra ob 10. uri pred OŠ Leše, Lom – 31. oktobra ob 10. uri pri cerkvi Podljubelj – 31. oktobra ob 16. uri pred dom krajanov.

Škofja Loka – Nova slovenska zaveza vabi na žalno slovesnost – komemoracijo v spomin žrtvam povojnih pobojev na Škofjeloškem, ki bo v torek, 30. oktobra, ob 14.30 na pokopališču Lipica pri Škofji Loki. Liturgični obred bo vodil dekan Dekanije Škofja Loka Gregor Luštrek, kulturni program s pevci Škofjeloškega okteta, Mestnega pihalnega orkestra in deklamacijami bo povezoval Marko Črtalič, zbrane bo nagovoril dr. Matija Ogrin.

Združenje borcev za vrednote NOB Škofja Loka obvešča, da bodo žalne slovesnosti potekale: v nedeljo, 28. oktobra, v Dražgošah ob 10.30 pri spomeniku NOB; v torek, 30. oktobra: v Škofji Loki ob 16. uri pred Domom ZB, v Železnikih ob 16. uri pri spomeniku NOB na Plac; v četrtek, 1. novembra: na Trebiji ob 9. uri pri spomeniku NOB, v Poljanah (polaganje venca) ob 9. uri pri spomeniku NOB, v Žireh ob 10. uri na pokopališču na Dobračevi, na Godešiču ob 10.30 pri spomeniku NOB.

Šenčur – Krajevni organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Visoko in Šenčur vabita, da se udeležite žalne komemoracije ob dnevu spomina na mrtve v četrtek, 1. novembra, ob 11. uri pri Osrednjem spomeniku na pokopališču v Šenčurju. Slavnostni govornik bo Igor Kajzer, kandidat za župana Občine Šenčur. V kulturnem programu bodo nastopili pevci Kranjskega kvinteta in učenci Osnovne šole Šenčur. Praporščaki in delegacije se bodo zbrali ob 10.40 pred trgovskim centrom Mercator v Šenčurju, da bodo skupaj odšli na pokopališče.

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: JEDI ZA VSAK OKUS, ki je bila objavljena v Juriju 5. oktobra 2018 in prejmejo knjižno nagrado, so: **Ljubica Pompe** iz Šenčurja, **Marija Rozman** iz Kranja in **Toni Škerjanec** iz Šenčurja. Nagrajencem čestitamo!

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Loških novicah 9. 10. 2018, je bila **NAMA, d. d.**, Ljubljana, ki nagrajencem poklanja Svilanitovo brisačo. Izžrebani so bili: **Majda Jelenc**, Žiri; **Suzana Novak**, Cerklje na Gorenjskem; **Francka Langerholc**, Škofja Loka. Nagrajenci prejmejo nagrade v veleblagovnici NAMA, Kapucinski trg 4, Škofja Loka. Čestitamo!

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

GARSONJERO – Koper, Izola, Portorož, Strunjan, s parkiriščem, tel.: 070/222-402 18003169

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

ODDAM

SAMOSTOJNO 1-sobno stanovanje, v hribih v Tuhinjski dolini, cena 150 EUR/mesečno + elektrika, tel.: 041/711-530 18003262

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hiško – Radovljica, Žirovnica, Bled z okolico, tel.: 031/489-477 18003251

POSESTI

PRODAM

PORTOROŽ – Lucija, parcela 700 m², urbano območje, pogled na morje, tel.: 031/891-256 18003253

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Zafira 1.8 16 V, let. 2001, klima, brez rje, 7 sedežev, cena 1.350 EUR, tel.: 031/374-706 18003227

VOLVO S60 D5, avtomatski menjalnik, prevoženo 196.000 km, letnik 2004, tel.: 041/611-115 18003265

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

JEKLENA platišča za Ford focus, 4 kom/20 EUR, tel.: 041/264-427 18003240

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18003185

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 18002977

STROJI IN ORODJA

KUPIM

PANT žago za les in plinski ali naftni grelec prostorov, tel.: 041/608-765 18003232

KURIVO

PRODAM

7 M³ suhih mešanih drv in majhnega kužka, tel.: 04/25-21-083, 031/298-719 18003234

SUHA smrekova drva, 40 EUR/m³, tel.: 041/343-151 18003260

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18002986

BUKOVA, hrastova in jesenova drva, možna dostava, tel.: 031/330-425 18003239

BUTARE za kmečko peč, tel.: 031/278-635 18003250

MEŠANA drva, tel.: 041/233-071 18003247

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986 18003246

TURIZEM

PRODAM

KAMP prikolico Adria 380, z vso kamp opremo, letnik 1985, ugodno, tel.: 04/23-11-550, 031/352-575 18003228

STANOVANJSKA OPREMA

VRTNA OPREMA

PRODAM

VRTNO mizo 140 x 75 in 2 klopi z naslonom, kovinsko ogrodje, tel.: 04/23-10-001 18003252

OSTALO

PRODAM

TUŠ kad Kolpasan, podkrožna, nova, 90 x 90, tel.: 04/57-20-016, 051/354-062 18003249

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

KNJIGA – Od prebujanja vesolja do prebujanja človeka. Ezoterika, mistika, cena 15 EUR, tel.: 040/567-544 18003237

KNJIGA – Skrivnost univerzalnega znanja in večne mladosti. Tarot, cena 20 EUR, tel.: 040/567-544 18003238

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 18003245

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18002988

IŠČEM

STARE, nedelujoče pralne stroje, računalnike, klime, pipe, železo, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 18003020

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210 18003218

KULTIVATOR Honda 600 s priključki, šotor – železno ogrodje, avto. prikolico in pomivalni stroj, tel.: 070/334-477 18003224

STARO kmetijsko orodje, tel.: 031/692-315 18003230

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah velika jesenska akcija LED delovnih žarometov in LED luči. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18003079

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah vam nudimo akcijske cene akumulatorjev Topla s 3-letno garancijo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18003080

KUPIM

MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta, lahko tudi v okvari ali slabši, tel.: 041/677-605 18003236

TRAKTOR, mini bager in kiper prikolico, tel.: 031/500-933 18002996

TRAKTOR Zetor, IMT, Ursus, Univerzale, Deutz, Štore ali TV, letnik in model ni pomemben, tel.: 031/562-809 18003164

PRIDELKI

PRODAM

6 M³ suhih jesenovih drv, možnost dostave v okolici Kranja, tel.: 041/971-508 18003241

BELI krompir marisbad, 250 kg, tel.: 031/411-904 18003235

DOMAČA neškropljena jabolka jonagold, idared, gloster, tel.: 041/847-500 18003220

DOMAČA jabolka in hruške, stare in nove sorte, tel.: 04/25-78-450 18003256

KRMNI in jedilni krompir, beli in rdeči, ter ajdo, koruzo in pšenico, tel.: 040/355-865 18003223

KRMNO peso, neškropljena jabolka in zelje, tel.: 041/549-713 18003225

NEŠKROPLJENA jabolka za ozimnico in predelavo – voščenke, bobovec, carjevič, tel.: 041/575-117 18003229

OREHE v lupini, domače žganje in računalnik Samsung, tel.: 031/612-858 18003219

SILAŽNE bale, 23 kom, in 4 povite bale sena, 1. košnja, ali menjam za slamo – okrogle bale, tel.: 041/706-526 18003222

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA, 17 mesecev starega, tel.: 030/270-280 18003221

BIKCA, LS/RH, starega 12 dni, tel.: 051/806-274 18003231

BIKCA, ČB in LS, stara 3 tedne, tel.: 070/713-769 18003261

BIKCE, ČB, 1 cik in 1 rjav, stare 5 tednov, tel.: 041/378-848 18003264

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in bele, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 18002972

KUNCE, mešance in nemške lisce za nadaljno rejo ali zakol, tel.: 031/309-747 18003244

NESNICE, rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava na dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 18002312

PAŠNE, visoko breje ČB telice, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 18003255

PRAŠIČE, težke okoli 75 kg, domača reja, tel.: 041/378-937 18003242

PRAŠIČE pitance, težke okoli 250 kg, cena 1,70 EUR/kg, tel.: 031/554-743 18003258

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 4 mesece, tel.: 04/25-91-541 18003226

BIKCA simentalca, težkega do 200 kg, tel.: 031/604-918 18003233

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh – nove višje cene, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18002989

VEČ simentalcev, od 200 do 300 kg, tel.: 040/213-806 18003254

OSTALO

PRODAM

100-LITRSKE plastične sode za namakanje sadja, tel.: 040/581-950 18003263

OREHOV les – hlodi, tel.: 031/678-828 18003143

OTAVO, seno in pšenično slamo v kockah, tel.: 031/309-747 18003243

Če na vaše rolete in okenske police sedajo različni ptički, ki iščejo zavetje pred mrazom, boste s tem priročnikom lahko natančno določili, za katerega ptička gre. Pernati obiskovalci so prikazani v naravni velikosti, zato pri prepoznavanju skoraj ne more priti do pomot.

LOTO

Rezultati 85. kroga – 24. oktobra 2018
7, 8, 9, 12, 17, 27, 39 in 35

Loto PLUS: **1, 4, 8, 10, 13, 17, 31 in 37**
Lotko: **4 1 6 8 2 0**

Sklad 86. kroga za Sedmico: **650.000 EUR**
Sklad 86. kroga za PLUS: **560.000 EUR**
Sklad 86. kroga za Lotka: **1.320.000 EUR**

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18002987

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18002975

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 18002974

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002997

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18002985

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO strojnika težke gradbene mehanizacije. Kraj dela: Komenda – delo v skladišču. Prijave na: zaposlitev@komteks.si. Komteks, d.o.o., Loka 119, Tržič 18003215

ZAPOSLIMO trgovskega poslovodja za prodajo kmetijske mehanizacije. PC Kmečki stroji, d.o.o., Sv. Barbara 23, Škofja Loka, tel.: 041/611-253 18003214

IŠČEM

IŠČEM DELO – za glasbo in humor ob zabavah poskrbi duo »Za mal dnarja«, tel.: 031/595-163 18003073

ZASEBNI STIKI

49-LETNI moški z lepim nasmehom, iz okolice Medvod, 175 cm, rekreativni športnik, nekadilec, ljubitelj narave, morja, išče žensko družbo, tel.: 031/207-203 18003161

55-LETNA bi šla v hribe, na morje, na veselico. Če si vdovec, star med 54 in 62 let, s podobnimi željami, pošlji SMS, tel.: 031/526-543 18003257

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18002976

RAZNO

PRODAM

BELI umetni kamen za cokel in drevesa življenja, visoka 2 m^2, tel.: 068/138-796 18003248

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

V 74. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast

Jože Grošelj

iz Cerkelj na Gorenjskem

Vsem se zahvaljujemo za izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te slišimo,
med nami si.

Minevata dve leti, kar si nas zapustil

Vinko Peternel

Pogrešamo te!
Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiščete njegov grob.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu je odšel k Gospodu dragi oče, brat in stric

Stanislav Porenta

ki je dolga leta živel v Nemčiji

Iskreno se zahvaljujemo za zdravniško pomoč osebju Zdravstvenega doma Škofja Loka in Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, g. župniku dr. Alojzu Snoju za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebnemu zavodu Akris in pevcem ter vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali sveče in za sv. maše ter ga skupaj z nami številno pospremili na njegovo zadnjo pot.
Na njegovo željo je pokopan v domačem grobu v Stari Loki.

Vsi njegovi

Tiho sedaj si odšel,
kot lepa misel, ki mine
in nam pusti le spomine.

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil

Albin Masten

iz Britofa

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in maše. Posebna zahvala Irmi in Ireni ter PGD Britof za izkazano skrb in pomoč. Hvala pogrebni službi Navček, upravniku pokopališča v Predosljah, ostalim gasilcem, pevcem, govorcem, g. župniku ter vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
dom je prazen in otožen,
ker tebe v njem več ni.

Ljubila si življenje, delo in vse nas,
vse si nam dala, kar si zmogla in znala,
a nemočna od bolezni za vedno si zaspala.

Minilo je žalostno leto, odkar si nas zapustila

Cvetka Pintar

Iskrena hvala za vsako lučko, vsak cvet in lepo misel ob njenem grobu.

Njeni najdražji

OČETU V SLOVO

V 93. letu starosti se je poslovil moj ljubljeni oče

Janko (Ivan) Japelj

strojni inženir
iz Stražišča pri Kranju

Svojo poklicno pot (in nazadnje tudi svojo
življenjsko) je sklenil v Škofji Loki,
kot vodja osvajanja/vodja razvoja
v LTH-ju.

Bil je izjemen strojni inženir,
predvsem pa dober človek,
človek plemenitega srca.

Poslovila sva se v ponedeljek, 22. oktobra 2018,
na pokopališču v Zg. Bitnjah.

Dragi moj oče, hvala ti za vse ...

Igor

Si kot sonce življenja sijal,
za vse svoje ljubezen razdal,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.

ZAHVALA

V 61. letu se je od nas poslovil naš dragi ati, ata in tast

Janko Kokalj

iz Ljubnega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, darovane sveče, cvetje in maše. Hvala zdravstvenemu osebju negovalnega oddelka Bolnišnice Golnik, ki mu je nesebično pomagalo. Hvala vsem, ki ste ga obiskovali v bolnišnici v času njegove bolezni. Posebna zahvala gre tudi gospodu župniku Pavletu Juhantu za vsakodnevne obiske in za lepo opravljen pogreb ter sveto mašo. Hvala pogrebni službi Novak, pevcem in prijateljem nosačem. Iskrena hvala Boštjanu Cvenklu in Slavki Praprotnik za ganljiva poslovilna govora. Hvaležni smo vsem, ki ste se prišli poslovit od njega in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
dragih staršev

Staneta in Marije Helene Tonkli

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna hvala dr. Katji Štern za vso izkazano skrb. Hvala tudi Domu upokojencev Preddvor – PE Naklo, pogrebni službi Navček, pevcem, g. Stanetu Miheliču za lep govor, g. župniku Mihu Lavrincu ter g. župniku Maksu Kozjeku za lepo opravljen pogreb. Hvala vsem, ki ste ju pospremili na njuni zadnji poti.

Žalujoči sin Brane
Podbrezje, oktober 2018

Anketa

Namesto v šolo – darovat kri

Urša Peternel

Na Gimnaziji Jesenice gojijo lepo tradicijo in dijake, ko dopolnijo osemnajst let, povabijo k darovanju krvi. V torek se jih je tako več kot dvajset vpisalo med krvodajalce, kri so darovali v Centru za transfuzijsko dejavnost v Splošni bolnišnici Jesenice.

Foto: Tina Dokl

Veronika Jakelj, dijakinja:

»Fino mi je pomagati drugim ljudem. Krvodajalec je že moj oče. Malo me je bilo sicer strah, a ni bilo nič hudega. Izvedela sem, da imam krvno skupino B, k sreči pa krvi še nikoli nisem potrebovala.«

Luka Trpin, dijak:

»Ker sem enkrat v preteklosti postal čisto bled, ko so mi jemali kri, sem se igel izogibal. Ampak zdaj sem strah premagal in je bilo vse v redu, tako da bom kri zagotovo daroval še kdaj.«

Nace Mašič, dijak:

»Takoj sem se odločil, da bom sodeloval. Strah me ni bilo in bom še prišel! Vesel sem, da lahko na ta način nekomu pomagam. Priležeta pa se tudi malica in prost dan v šoli.«

Boštjan Modrijan, profesor športa:

»Spremljam dijake, da sem jim v oporo, sem pa tudi sam daroval kri, mislim, da že petnajstič. Na dijake smo na šoli ponosni in upam, da bodo krvodajalci tudi ostali.«

Amir Bešić, diplomirani zdravstvenik:

»Veseli smo mladih krvodajalcev, z Gimnazijo Jesenice in Srednjo šolo Jesenice sodelujemo že vrsto let. Je pa za otroke lažje, ker pridejo v skupini, s prijatelji.«

Umrla najstarejša Gorenjka

V ponedeljek se je poslovila Kristina Tarman z Jesenic, ki je bila s stoosmimi leti najstarejša Gorenjka.

Urša Peternel

Jesenice – Kristina Tarman iz jeseniške Podmežakle, ki bi decembra dopolnila sto devet let, je v ponedeljek umrla. Skoraj vse do zadnjega je živela doma, v domači hiši v Podmežakli, kjer je zanjo ljubeče skrbel sin Oton. Rojena je bila 16. decembra 1909 na Dolenjskem, vse življenje je bila gospodinja in ni bilo vedno lahko, saj je sedemčlanska družina živela le z moževo plačo. Vse življenje je bila zelo skrbna, vedno je bila tudi rada lepo urejena. V življenju je bila le redko bolna, tudi zadnja leta ni imela večjih zdravstvenih težav, vsako leto sta s sinom odšla tudi na morje v Izolo. Rodila je pet otrok, bila je tudi že praprababica. Z dopolnjenimi stoosmimi leti je bila najstarejša Jeseničanka in tudi Gorenjka ter ena najstarejših Slovenk, bila pa je tudi najstarejša in častna članica Društva upokojencev Jesenice.

Kristina Tarman decembra lani ob praznovanju stoosmega rojstnega dneva. / Foto: Gorazd Kavčič

Čarovnice vabijo v kranjske rove

Od danes do torka so na čarovniške vragolije vabljeni otroci, v sredo pa odrasli.

Vilma Stanovnik

Kranj – Tako otroci kot odrasli lahko te dni v Rovih pod starim Kranjem preizkusijo svoj pogum. Otrokom se pravljični svet, ki je viden samo njim, odpira danes. V temačnih rovih jih čakajo čaranje, čarovniški podvigi, premagovanje strahu in še marsikaj. Priporočljiva starost za otroke je od štiri do deset let. Predstave bodo od danes do torka, vsak dan ob 16., 17. in 18. uri. Nakup vstopnic je možen v Kranjski hiši in na vseh Eventimovih prodajnih mestih. Število vstopnic za posamezno predstavo je omejeno. Če bodo vstopnice še na voljo, je nakup možen tudi eno uro pred začetkom predstave pri blagajni pred vhodom v rove na Jelenovem klancu.

Precej strašnejšo podobo bodo rovi dobili v sredo, 31. oktobra, ko bodo vanje vstopili odrasli. Zanje namreč pripravljajo strašljiv dogodek Slepa ulca. Obred bo potekal od 18. do 24. ure. Skupine do sem oseb v rove vstopajo vsakih deset minut. Nakup vstopnic je možen v Kranjski hiši in eno uro pred začetkom pri blagajni pred vhodom v rove na Jelenovem klancu.

V sredo, 31. oktobra, bo na Glavnem trgu v Kranju med 14. in 18. uro tudi Čarovniški piknik. Na njem boste lahko izvedeli, kako poteka profesionalno maskiranje igralcev, in se spretnim rokam maskerjev prepustili tudi sami. Otroci bodo na ognju pekli čarovniške dobrote. Na voljo bo tudi druga kulinarična ponudba s čarovniškimi flancati, kostanjem, štruklji, klobasami, pivom in čarovniškimi napoji. Za prijetno glasbeno vzdušje bo poskrbel duo Happy vibe. Dogodek bo v primeru slabega vremena odpadel.

vremenska napoved

Ob koncu tedna bo k nam iznad Sredozemlja pritekal dokaj topel, a vse vlažnejši zrak. Največ dežja bo na širšem območju Julijskih Alp, predvsem nedelja pa bo deževna povsod na Gorenjskem. Možen bo tudi močnejši porast vodotokov, saj bo meja sneženja nad 2500 metri nad morjem.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
8/17 °C	10/16 °C	10/15 °C

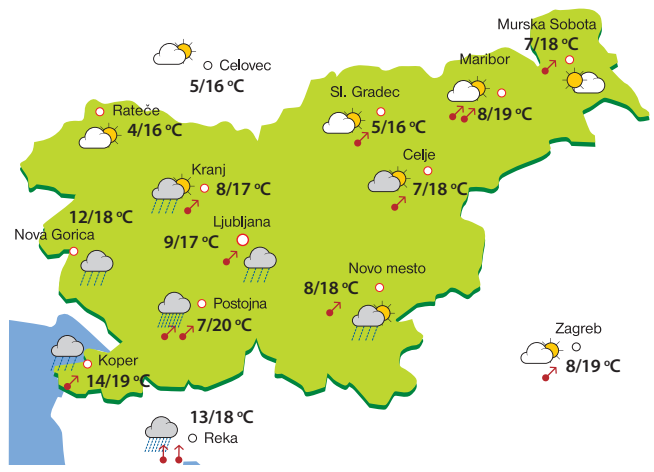

PRESELILI SMO SE
NA NOVO LOKACIJO

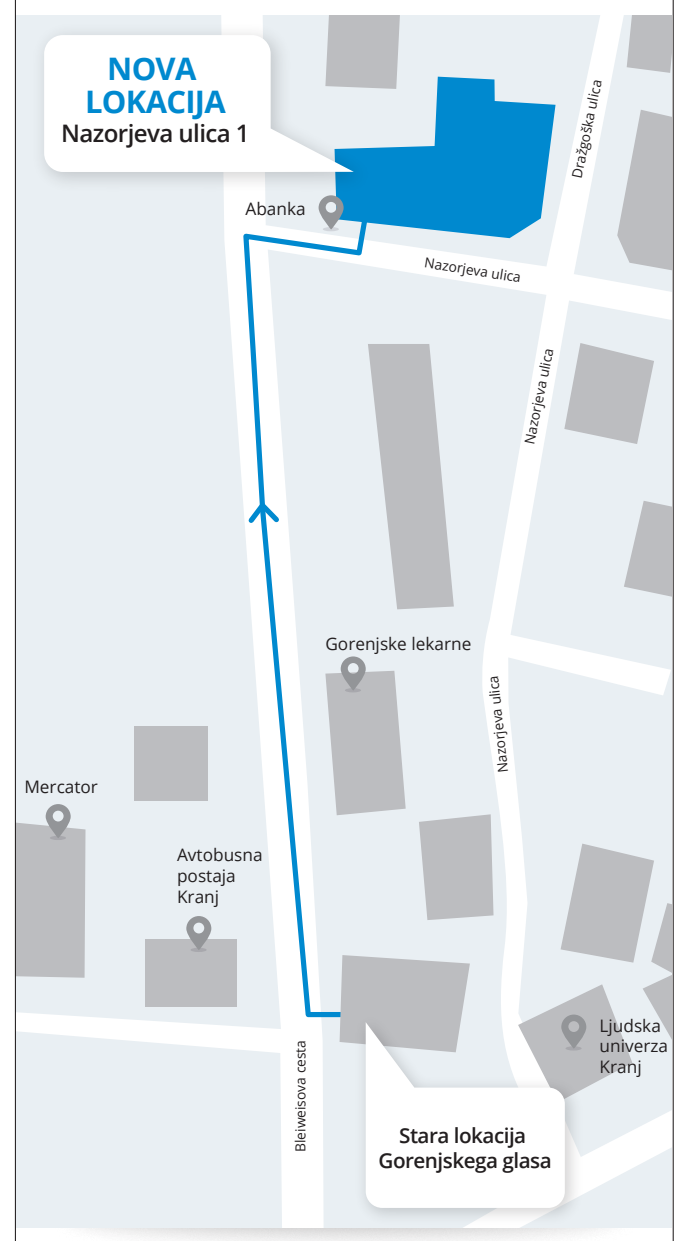

Gorenjski glas **se je preselil v poslovno hišo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju**. Nismo šli daleč, le križišče proti severni strani. Pomembno je, da smo šli v lastne prostore. **Na novi lokaciji smo začeli delati v ponedeljek, 22. oktobra. Poslovna hiša je odprta vsak delavnik od 8. do 16. ure, ob sredah do 17. ure in ob petkih do 15. ure.** V poslovno hišo na Nazorjevi ulici 1 vstopite skozi glavni vhod (ob Abanki), mimo recepcije v dvigalo, ki vas popelje v drugo nadstropje, kjer ob napisu Gorenjski glas pozvonite na vratih. Za Gorenjski glas dela tudi recepcija v pritličju. Pred poslovno hišo na novi lokaciji je poštni nabiralnik, do konca oktobra bomo še praznili nabiralnik na stari lokaciji.

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si